

KOMMUNE KUJALLIUP EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUTAA 2020-2031

DECEMBARI 2019

IMAAT:

Imaat:.....	2
llanngussat.....	4
1 Aallarniut.....	5
2 Aallaqqaasiut.....	7
2.1 Atugassarititaasut nutaat oktober 2019	7
2.2 Eqqagassalerimut pilersaarusiap aaqqissugaanera.....	7
2.3 Tunngaviit uteqattaartut.....	7
2.4 Pilersaarusiortarnerup ingerlaarnera.....	10
3 2016-2027-imi eqqagassanut pilersaarut aammalu eqqagassalerinerup killiffia.....	12
3.1 Eqqagassalerinerup killiffia	12
3.2 2016-2027-mi eqqagassalerinermut pilersaarutip nalilersorneqarnera	13
4 2020-miit 2031-imut Politikkikkut anguniakkat	15
4.1 2017-imiit 2028-imut kommunimut pilersaarut	15
4.2 2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniakkanik aamma suliniutinik naliliineq. ...	16
4.3 2019-imiit 2031-imut nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarummut missingiut	16
4.4 2020-imiit 2031-imut takorluukkat anguniakkallu	17
5 ANGUNIAGAQ 1: Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq	19
5.1 Eqqagassalerinermi nutaanik suliniuteqartoqartoqalersillugu innuttaasunik peqataatitsisarneq	19
5.2 Innuttaasunut suliffeqarfinnullu paasissutissiissutit ajornaatsumik pissarsiarineqarsinnaanissaat.....	19
5.3 Eqqagassat pillugit meeqqanut inuusuttuaqqanullu paasissutissiisarnerup sukumiinerusumik sammineqarnera	19
6 Anguniagaq 2: Eqqagassaqartitsinaveersaarneq, eqqakkat pilerfiini annerusumik immikkoortiterineq aamma atoqqiineq.....	21
6.1 Eqqagassanik atoqqissinnaasunik ulorianarteqartunillu igitsivissat tikikkuminartut.....	21
6.2 Eqqagassat uumassulinneersut immikkoortiterneqartarnerat naggorissaatissiarineqartarnerallu	22
6.3 Toqqaannartumik atoqqitassat	22
6.4 Pisiniartarneq piujuartitsinermik pinngortitamillu miannerinninnermik tunngavilik	23
6.5 Eqqiluutsuutitsinerup annerusumik sammineqarnera.....	23
7 Anguniagaq 3: Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut	25
7.1 Nunaqarfinni eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aaqqiinerit	25
7.2 Qaqortumi eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aaqqiinerit.....	26
7.3 Assartuinermi eqqakkanik immikkoortiterisarneq pillugu paasissutissiineq	26
7.4 Nunaqarfimmi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq.....	26
7.5 Qaqortumi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq.....	27
8 Anguniagaq 4: Eqqakkani tigooqqaaviit suliarinneqqiffiusartut	28

8.1	Eqqakkanik tigooqqaavinnik suliareqqiiviusartunik pilersitsineq	28
8.2	Eqqaavissuarnik salineq matusinerlu	31
8.3	Eqqaavissuarnik nakkutigisanik pilersitsineq	31
8.4	Eqqagassalerinerup allanut suliassangortinneqarnera	32
9	Anguniagaq 5: Pilersaarusionermik, allaffissornermik kiisalu ingerlatsinermik pitsanngorsaaneq	34
9.1	Eqqagassalerinermi aningaasaqarnerup paasiuminarulersinneqarnera	34
9.2	Eqqakkat ingerlaarnerat paasisimaneqarnerulissaaq	35
9.3	Eqqagassalerinermi sulisut ilinniartitaanerata	35
10	Eqqagassalerinermut pilersaarutip aningaasatigut kingunissai	36
10.1	2020-2031 eqqagassalerinermut pilersaarut - Aningaasaliinissamik pisariaqartitsineq	36
10.2	Eqimattat A – Ingerlatsinermut missingersuutit maannakkut atuuttut	37
10.3	Eqimattat B – Aningaasalersuinissamik pisariaqartitsineq < 500.000 koruunit	38
10.4	Eqimattat C - Aningaasaliinissamik pisariaqartitsineq 500.000 - 5 mio. kr-t	39
10.5	Eqimattat D - aningaasaliissutigisariaqartut 5 mio. kr.-init amerlanerusut	39
11	Piviusunngortitsineq piffissamullu pilersaarut	41
11.1	Tunngaviliineq suliallu ingerlarnga	42

ILANNGUSSAT

- Ilannugsaq 1 Eqqagassalerinermik erseqqissaaneq paasissutissallu tunngavilersuutaat
Inuttussutsip allanngoriartornera
2016-imiit 2019-imut eqqagassalerinermut tunngatillugu aningaasarnikkut killiffik
- Ilannugsaq 2 2016-imiit 2017-imut eqqagassalerinermut pilersaarutip nalilerneqarnera

1 AALLARNIUT

Nunatta ilaa najugaqarfipput tulluusimaarutigaarput, nunatsinnimi qorsuunersaavoq isumarpullu malillugu kusanarnersaalluni. Narsaatit ivigaqarfiit savat mangiagaat, qaqqat kusanartut, pinngortitami puilasut, kangerluit qinngortuut avataanilu imaq kiisalu sermersuaq sermillu iigartartui nuannareqaagut.

Nunatta kujataa alianaatsoq takornarianut ukiut tamaasa tikeraartartunut takutikkusupparput. Kissaatigaarput pinngortitaq takornarianut nunaqqatitsinnullu piniartunut, aalisartunut savaatilinnullu nuannaarutaallunilu iluaqutaassasoq. Taamaamat illoqarfitta, nunaqarfitta pinngortitallu maangaannaq igitanit kamanaallisarneqannginnissaa sulissutigissavarput, kiisalu igitassat avatangiisitigut peqqissutsikkullu isumannaatsumik isumagineqarnissaannut naleqquttunik atortussaqaarnissaa qularnaassavarput.

2015-imi eqqagassalerinermut pilersaarut siulleg Kommune Kujallermi saqqummiunneqarmat ingerlariaqqissimavugut, maannakkullu piffissanngorsimavoq ukiuni 2020-2031 kommunip eqqagassalerinermut pilersaarutaa ilisaritissallugu, takuneqarsinnaavorlu eqqagassalerinermut tunngatillugu ukiunut tulliuttunut 12-inut pilersaarutit annertuut, kisianni anguniakkanik pivusorsiortunik tunngavillit aalajangiunneqarsimmata.

Kommunimi eqqagassalerinikkut pilersaarusionermermi ataatsimut isigalugu anguniakkat tassaapput avatangiisit aamma peqqissuseq eqqarsaatigalugu akisussaasseqartumik eqqaavilerneq aqputigalugu silaannaap, sermip qaqqallu mingutsinneqarnissaa pinaveersaartissallugu akiussallugulu.

Ukiuni sisamani qaangiuttuni ikuallaanermi periusissiap aalajangiunneqanissaa aamma eqqaavissuaatitta iluarsaannissaa ingerlanneqarnerisalu pitsanngorsaaviginissaa kiisalu kommunimi eqqagassalerinikkut pitsaanerumik kiffartuussinissap qulakkeerneqarnissaa aallunneqqangaatsiarsimapput.

Ukiuni tulliuttuni soorunami taakku immikkut aallunneqartut sulissutigineqarnerat ingerlaannassaaq, kisianni taanna ilutigalugu annertunerumik atoqqiineq aqputigalugu annikinnerumik eqqaaneq aamma eqqakkanik sillimmataasinnaasut atorneqarsinnaanissaa suli annerumik aallunniarpavut, taamaalilluta eqqagassat toqqorneqartussat/iginneqartussat annikillisinneqassammata.

Taamaamat anguniagassavut tassaapput:

- Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq
- Eqqagassaqaartitsinaveersarneq, eqqakkat pilerrfi aallaavigalugit annerumik immikkoortiterineq aamma atoqqiineq
- Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut
- Igitassanik tigooqqaaviit igitassanik suliaqarfiusartut
- Pilersaarusioner, allaffissorneq aamma ingerlatsineq pitsanngorsarneqassapput

Kommune Kujallermiut tamaasa kajumissaarumavakka eqqagassalerinermut pilersaarummi matumani anguniassat suliniutillu kommunimi inuikut tamanut nuannaarutissanngorlugit iluaqutissanngorlugillu anguneqarnissaanut suleqataaqqullugit.

Suliniutissat allassimaffiiniipput ukiuni tulliuttuni 12-imi siunnersuutit ilungersuullugit pivusunngortinniagassat. Neriuppugut suliasat pitsaasorpasut suliniutissat allassimaffiannittut suliffeqarfinit inunnillu tamanit tapersorsorneqassasut. Neriuppugut eqqagassalerinermut pilersaarut oqallinnermut pitsaasumut aallarniutaassasoq, kiisalu eqqagassalerinermut pilersaarut kommunitisinni pinngortitaq ataqqillugu eqqagassalerinermut tamatta qanoq suleqataasinnaanitsinnut eqqumanerulersitsissasoq.

Tamassi matumuuna kajumissaarneqarput siunnessami eqqagassat qanoq suliarineqartarnissaannut siunnersuutissinnik kissaatissinnillu saqqummeeqqullusi.

Kiista P. Isaksen
Borgmesteri

2 AALLAQQAASIUT

2.1 ATUGASSARITITAASUT NUTAAT OKTOBER 2019

Avatangiisit illersorneqarnissaannik Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 22. november 2011-imeersoq naapertorlugu kommunit tamarmik eqqagassalerinermut pilersaarusiorsimasussaapput, taannalu eqqagassaqaassutsip nalunaarsorneqarneranik kiisalu eqqagassalerinermi siunertanik pilersaarutinillu imaqaassalluni.

Kommunip eqqakkat pillugit pilersaarusiaa nuna tamakkerlugu pingaarnerusutigut eqqakkat pillugit iliuusissatut pilersaarutaannut naapertuutissaq.

Eqqagassalerinermut pilersaarusiame siunertat aamma pilersaarutit, ukiunut 12-inut eqqagassalerinermut tunngasoq sisamanut agguarneqassaaq 2020-miit 2023-mut, aamma 2024-mit 2031-mut, ukiuni arfineq pingasuni pilersaarusiornissaq pissaq.

Piffissami pilersaaruteqarfimmi suliniutit suut aallartinneqarnissaat qaqugukkullu naammassineqarsimanissaat sukumiingaatsiartumik pilersaarusiorneqarsimassapput. Suliniutit ilaat pilersaaruteqarfiup naajartorneranut atassapput, suliniutillu ilaat pilersaaruteqarfiup naajartornerani aatsaat naammassineqartussatut pilersaarusiorneqassallutik. Iliuuserisassanut/suliniutinut sukumiisuungitsumik pilersaarusiorneq aallartisarneqassaaq, taanna siumut pilersaarusiorneq nalaanni aallaartinneqassaaq.

Piffissap pilersaaruteqarfiup naanerani naliliisoqassaaq eqqagassalerinermut pilersaarusiap nutarterneqarnerani tunngavigineqartussamik, tassanilu piffissaq pilersaarusiortifusooq nutaaq ukiunik sisamanik sivilissusilik suliarineqassalluni.

2.2 EQQAGASSALERMUT PILERSAARUSIAP AAQQISSUGAANERA

Eqqagassalerinermut pilersaarusiap immikkoortuani suullermi sammeneqartut tassaapput kommunip eqqagassalerinermut pilersaarusiaani inatsisitigut toqqammaviit, kommunip eqqagassalerinikkut pilersaarusiorneqarnerani tunngaviit uteqattaartut kiisalu eqqagassalerinermik pilersaarusiap aaqqissorneqarnera.

Tamatuma kingorna eqqagassalerinermut tunngatillugu killiffiup nassuiaatigineqarnerata naalisarneqarnera atuarneqarsinnaavoq, taakkulu ilanngussami 1-imi ilaatinneqarput, aamma ilanngussap 2-p taamatutaaq naalisarneqarnera, tassanilu 2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarusiap nalilerneqarnera atuarneqasinnaalluni.

Eqqagassalerinermut pilersaarusiap immikkoortuisaa aappaanni eqqagassalerineq pillugu politikikkut takorluukkat anguniakkallu saqqummiunneqarput.

Tamatuma kingorna politikikkut anguniakkat suliniuteqarfinni assigiinngitsuni erseqqissarneqassapput, taamaaliornikkut kommunip aalajangiussatut anguniagaasa piviusunngortinneqarnissaannut ilapertuutaaniassamat. Suliniuteqarfiit ataatsimut isigalugu killiffeqarput piviusunngortinneqarnerannilu pilersaarutit aalajangersimasut ingerlanneqartarlutik.

Naggatatigut eqqagassalerinermut pilersaarusiap imarivaa eqqagassalerinermut pilersaarusiap aningaasaqarnikkut kinguneri kiisalu suliniutit assigiinngitsut piviusunngortinniarnissaannut pilersaarusiaq.

2.3 TUNNGAVIIT UTEQATTAARTUT

Kommune Kujallip tunngaviit arlalippaaluit nunallu tamat akornanni anguniakkat toqqarsimavai, taakkulu kommunimi eqqagassalerinermut pilersaarusiame uteqattaartuupput tunngaviusussaallutillu. Taakku immikkoortumi matumani naatumik nassuiarneqarput.

2.3.1 EQQAGASSANIK PINGAARNERSIUINEQ

Eqqagassanik pingaarnersiuiineq eqqagassat pilersaarusiortifigineqarneranni sularineqarnerannilu pingaarnersiuiinermit atorineqakkajuttarpoq. Naatsumik oqaatigalugu eqqagassanik passusseriaaseq pingaarnersiuiinermit qutsinnerpaaq toqqaraanni taava avatangiisitigut anguneqarsinnaasut pitsaanerpaat anguneqartarput.

Eqqagassanik pingaarnersiuiineq ima tulleriinnilersorneqartarpoq.

1. **Eqqagassanik pingaarnersiuiinikkut** eqqagassanik pilersitsinissaq pinaveersimatinneqartarpoq. Taamaaliortoqarsinnaavoq nioqqutissiornermi angerlarsimaffinniillu maangaannartitassannik ikilisaanikkut, soorlu poortuutit atorineqarsinnaaput aammalu nioqqutissiat sananeqaatinik ajornartorsiutaasartunik akugisaat annikillineqarsinnaallutik. Nioqqutissianik suliareqqaanngikkaluarlugit toqqaannartumik atoqqiinnikkutaaq eqqagassanik pilersitsineq pinngitsoorneqartarpoq.
2. **Atoqqinnissaannut piarersaaneq** tassaavoq nioqqutissiat piarersarneqaraangamik (misissorlugit, salillugit imaluunniit iluarsaallugit) suliareqqaanngikkaluarlugit atoqqinneqarsinnaalersarnerat. Atoqqiineq tassaavoq nioqqutissianik atorfissareqqaagaannut atueqqinneq.
3. **Sananeqaataanik atoqqiineq** tassaavoq eqqakkat aserorterlugit suliareqqinneqartarnerat, tassa pioqqaarneranni assinganik nioqqutissiarlugit, imaluunniit allarluinnanngorlugit nioqqutissiarlugit.
4. **Allatut iluaqutissanngortitsineq** tassaavoq eqqakkat atortussianut taarsigaangata. Iluaqutissanngortitsinerit tulliuuttunusut marlunnut avinneqartarput:
  - Eqqakkat allanut taartissanngorlugit iluaqutissanngortinneqartarput, soorlu issumut, ujaqqanut ujaraaqqanullu taartissanngorlugit.
  - Eqqakkat ikuallannerisigut nukimmik atorluaaneq, tassa eqqakkat ikummatissanut allanut taartigalugit.
5. **Igitsineq** tassaavoq eqqakkat nukingi iluaqutiginagit ikuallanneqarnerat imaluunniit eqqaavissuarnut matoorneqarnerat, taamalu eqqakkat iluaqutigininnermi anguniakkamik naammassinninngitsoortarlutik.

2.3.2 AALLAAVIINI IMMikkoortiterisarneq

Eqqagassanik aallaaviini immikkoortiterisarnermi eqqagassat pilersinneqarfimminni immikkoortiterneqartarput, taamalu siunertaq malillugu sularineqarnissaannut iginneqarnissaannullu periarfissaginnerulersarpoq.

Aallaaviini immikkoortiterisarnikkut atoqqinnissaat imaluunniit sananeqaataasa atoqqitassanngortinneqarnissaat siunertaralugu pilersinneqakkajutarpoq (igalaamerngit, savimerngit, pappiaqqat assigisaallu), imaluunniit eqqakkat kukkusumik sularineqarneratigut peqqiillortitsinissaat avatangiisinulluunniit sunniinissaat ilimanannginnerulersinneqartarluni.

Aallaaviini immikkoortiterisarnikkutaaq iluaqutaasartooq alla tassaavoq eqqagassat sinneruttut ikuallagassanngortitassaasartut imaluunniit matugassanngortitassaasartut ikinnerulersarnerat.

2.3.3 ATORTORISSAARUTIT MINGUINNERUNNERUSUT / ATORTORISSAARUTIT PISSARSARINEQARSINNAASUT PITSAANERPAAT

Atortorissaarutininik pitsaanerpaanik / pissarsarineqarsinnaasunilluunniit pitsaanerpaanik atuisussatitaaneq – tassa nutaanik eqqagassalerinermi atortorissaarutinut nutaanut aningaasaliisoqartillugu atortorissaarutit mingunnginnerpaat atorineqartussaapput. Tamatumani eqqarsaatigineqartariaqarpoq eqqagassalerinermi atortorissaarutit nutaaliaasorujussuit passunniaraanni ilinniarluarsimanissaq pisariaqartarmat, tassa ingerlatsineq aammalu atortorissaarutininik iluarsaassineq eqqarsaatigalugit.

2.3.4 MINGUTSITSISUP AKILIISUSSAANERA

Mingutsitsisup akiliisussaanera, taassuma malitsigisaanik eqqagassanik pilersitsisoq tassaavoq eqqagassat passunneqarneranni iginneqarnerannilu aningaasartuutininik akiliisussaasoq. Periaaseq taanna eqqagassalerinermi akiliutinik aqqissuinerimi atorineqartarpoq.

2.3.5 ANINGAASATIGUT IMMINUT NAMMATTUUNISSAAT

Aningaasatigut imminut nammattussaanera, tassa eqqagassalerinermut akiliutit kommunip eqqagassalerinermut eqqaanermullu aningaasartuutaanut naleqqussarneqassapput. Tassalu ukiut ingerlanerini akiliutit eqqagassalerinermi aningaasartuutinit amerlanerunatillu ikinnerussanngillat. Eqqagassalerinermut akiliutit aammalu sullissineq tunniunneqartoq / periarfissaritinneqartoq imminnut naammaginartumik naapertuutissapput.

2.3.6 SIVISUNERUSUMIK ANINGAASARSUUTIGINEQARNERAT

Sivisunerusumik aningaasarsuutigineranninunarsuup pisuussutaasa pitsaanerusumik aqunneqarnissaat siunertaavoq, tassa sananeqaatit nioqqutissiallu sapinngisamik aningaasarsiornikkut sivisunerpaamik naleqarnerpaamilu ingerlaartinniarneqassallutik.

Sivisunerusumik aningaasarsuutigineranninunarsuutit eqqagassanngortussaraluit nalillit ingerlaarneranni ataatsimik arlalinnilluunniit kingumut utersartinneqartarput nioqqutissiornermilu atoqqinneqartarlutik imaluunniit sunut allanut ingerlaarfinnut nutaarluinnarnut ingerlaqqittarlutik.

Taamaammatt sivisunerusumik aningaasarsuutigineranninunarsuutit sananeqaataannik atoqqiinnermut tunngasorujussuuvuq, imaluunniit sulipitsaanerusumik nioqqutissianik iluarsaassiarnerit pitsanngorsaanikkulluunniit eqqagassiornermik pinaveersaartitsinerimut tunngasorujussuulluni.

2.3.7 NAALAGAAFFIIT PEQATIGIIT (FN) PIJUUAANNARTITSINEQ TUNNGAVIGALUGU INERIARTORTITSINEQ PILLUGU ANGUNIAGAAT 17-IT NUNARSUARMUT TAMARMUT ATUUTTUT

Ukiuni kingullerni Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuarmi tamarmi pijuuaannartitsineq tunngavigalugu anguniagaanun peqataanerup naammassineqarnissaa sammeneqariartuinnarpoq. Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuarmioqatigiinnut anguniagaat anguniakkanik aalajangersimasunik 17-inik aammalu anguniakkat ilaannik 169-imik anguniakkanut pingaarnernut 17-inut agguataarsimasunik imaqarput. Nunarsuarmioqatigiinnut anguniakkat 17-it aammalu taakku ataanni anguniakkat immikkoortui uani nassaarineqarsinnaapput (qallunaatut) <https://un.dk/da/om-fn/verdensmaalene>.

Nunarsuarmioqatigiinnut anguniakkat aamma Kalaallit Nunaanni eqqagassanik pilersaaruserinermut atuupput. Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami nunarsuarmioqatigiit anguniagaat arfinilit anguniakkallu immikkoortui aalajangersimasut toqqakkat tulluuttut immikkut sammeneqarput:

ANGUNIAGAQ 6: IMEQ ANARTARFILERINERILU MINGUITSUT

Anguniakkap immikkoortua 6.3: 2030 sioqqullugu mingutsitsinerup annikillisinneqarneratigut, eqqaavissuarmut eqqakkanik igitsisarunnaarnikkut aamma akuutissanik atortunillu navianartuninik aniatitsinerup annikinnerpaaffianiitsineratigut, aamma imikup suliarineqanngitsup annertussusia affaannanngortinneratigut aammalu sananeqaatinik atoqqiinnerup nioqqutissianillu atoqqiinnerup malunnaatilimmik qaffanneratigut imeq pitsaanerulersinneqassaaq.

Anguniakkap immikkoortua 6.6: 2020 nallertinnagu uumassusileqarfiit imermut attuumassutillit, soorlu qaqqat, orpippassuit, masarsoqarfiit, kuuit, nunap iluata erngata tasinngortannorfii aammalu tatsit illersorneqalissapput pissusitoqaasullu ilerseqqinneqarlutik.

ANGUNIAGAQ 7: NUKISSIUTIT ATAAVARTUT

Anguniakkap immikkoortua 7.2: 2030 nallertinagu nunarsuarmi nukissiornermi nukissiutininik ataavartunik atuineq annertuumik qaffanneqassaaq.

ANGUNIAGAQ 12: AKISUSSAASSUSILIMMIK ATUINEQ NIOQQUTISSIORNERLU

Anguniakkap immikkoortua 12.4: 2020 nallertinnagu nunarsuarmioqatigiit atugassarititaat isumaqatigiissutaasut naapertorlugit akuutissat eqqakkallu piunnerminni tamarmi avatangiisinut isumannaatsumik passunneqartalissapput, aammalu taakku silaannarmut, imermut nunallu aniatinneqarnerat annertuumik annikillisinneqassaaq inuit peqqissusiannut avatangiisinullu pitsaanngitsumik sunniuttarnerat annikillisarumallugu.

Anguniakkap immikkoortua 12.5: 2030 sioqqullugu pitsaaliuinikkut, annikilliliinikkut, sananeqaataanik atorluaanikkut aammalu atueqqinnikkut eqqakkat malunnaatilimmik ikilisinneqassapput.

Anguniakkap immikkoortua 12.6: Suliffeqarfiit, pingaartumik suliffeqarfiit angisuut nunanilu arlalinniittut, piujuaannartitsiviusumik suleriaaseqarnissaannik aammalu nalunaarutarnerminni piujuaannartitsineq pillugu paasisutissanik ilanngussisarnissaannik kajumissaarneqassapput.

Anguniakkap immikkoortua 12.7: Nunani namminerni politikkit pingaarnersiuinerillu naapertorlugit pisortat pisiniartarnerisa piujuaannartitsinerminik tunngaveqalernissaannik siuarsaaneq.

ANGUNIAGAQ 13: SILAP PISSUSAA PILLUGU ANGUNIAKKAT

Anguniakkap immikkoortua 13.2: Silap allanngornera akiorniarlugu iliuusissanik nunap nammineq politikkiinut, periusissiaanut pilersaarusiornanullu ilanngussineq

ANGUNIAGAQ 14: IMAANI UUMASSUSILLIT

Anguniakkap immikkoortua 14.1: 2025 sioqqullugu imaani mingutsitsinerit sulluunniit pinngitsoortinneqarlutillu annertuumik ikilisinneqassapput, pingaartumik nunamik tunngaveqartumik ingerlatanit pissuteqartumik mingutsitsinerit, tassunga ilanngullugit imaani eqqakkat aamma inuussutissanit mingutsitsineq

ANGUNIAGAQ 15: NUNAMI UUMASSUSILLIT

Anguniakkap immikkoortua 15.1: 2020 nallertinnagu nunami imermi, pingaartumik orpippassuarni, masarsoqarfinni, qaqqani aammalu panertoqarfinni nunat tamalaat akornanni pisussaaffiliussat naapertorlugit uumassusileqarfinnik piujuaannartitsinissaq, pilersitseqqinnissaq piujuaannartitsinerlu tunngavigalugu atorluaanissaq qularnaassallugu.

Kommune Kujalleq eqqagassalerinermi suliuniutini aqqutigalugit nunarsuarmioqatigiit anguniagaannik arfinilinnik anguniakkallu immikkoortuinik toqqakkanik naammassinninniarnermut peqataassaaq.

2.4 PILERSAARUSIORTARNERUP INGERLAARNERA

Naak Eqqagassalerinermut pilersaarusiarni 2020-imiit 2031-imut ukiunut 12-inut atuuttunngorlugit anguniakkat aalajangersarneqarsimagaluartut taamaattoq pilersaarusiaq allanngorarsinnaasutut isigineqartariaqarpoq tassami

paasissutissat pitsanngoriartornerat nutaanillu ilisimasaqalerneq naapertorlugu pilersarusiaq naleqqussarneqarlunilu iluarsineqartassamat.

Taamaalilluni pilersaarusionerq ima ingerlaassaaq ukiut siulliit marluk (2020 aamma 2021) atorneqassallutik suliniutinik aallartitsinermut piviusunngortiterinermullu, taakkulu eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniakkani ataasiakkaani nassuiarneqartuni suliniuteqarfigisanut assigiinngitsunut pisussissamisoorumik malittaassapput.

Ukiut pingajuata ingerlaneranni (2022) killiffissiuisoqassaaq suliniutillu piviusunngortiterneqarnerat naliliivigineqassalluni. Naliliinikkut erseqqinnerusumik paasisimaneqalissaaq suliniutit sorliit aallarnerneqarsimanersut atuutsinneqalersimanersullu, suliniutit suut ilassuserneqartariaqarnersut, suliniutit sorliit pisariaqarunnaarnersut taamalu allanngortiterneqartariaqarnersut aammalu nutaanik ilisimasaqalerneq naapertorlugu nutartertariaqarnersut.

Piffissap pilersaarusionerfiusup ukiuani kingullermi (2023) naliliineq eqqagassalerinermi anguniakkat iluarsineqarnissaannut toqqammavissiissaaq kiisalu piffissami pilersaaruteqarfimmi tulliuttumi 2024-2027-imi nutaanik anguniagassiornermut nutaamillu suliniutissanik nalunaarsuiffiliornermut toqqammavissiissalluni. Soorunami eqqagassalerinermut pilersaarummi matumani anguniakkat iliuutsillu taaneqartut nangingeqarsinnaapput, aammalu pilersaaruteqarfimmi 2020-2023-im aallartinneqarsimanngikkaluarlutik / piviusunngortinneqarsimanngikkaluarlutik suli pisariaqartut ingerlateqqinneqarsinnaallututik.

Pilersaarutit ingerlasarnerat siuliani nassuiarneqartoq matuma kinguliani titartagartalerlugu takutinneqarpoq **Fejl!**
Henvisningskilde ikke fundet..

Assiartaliussaq1 Piffissami eqqagassanut pilersaaruteqarfimmi 2020-2023 pilersaarutit ingerlasarneri

3 2016-2027-IMI EQQAGASSANUT PILERSAARUT AAMMALU EQQAGASSALERINERUP KILLIFFIA

3.1 EQQAGASSALERINERUP KILLIFFIA

Eqqagassalerinermi killiffik paasisimalerumallugu Kommune Kujalleq 2020-2031-mut eqqagassanut pilersaaruserinermi eqqagassanik nalunaarsuinermit 2015-mi ingerlanneqarsimasumik nutarterivoq. Tassannga paasisat ilanngussaq 1-imi eqiterneqarput. Taamaattorli ukiuni kingullerni 4-5-imi siuaritaat pingaarutilit ilaat ersersissallugit aalajangiunneqarsimavoq.

3.1.1 EQQAGASSALERINERIT

- ✓ Eqqaavinnik imaarsisarneq assigiissarneqarpoq, taamaammallu inoqarfinni tamani sapaatit akunnerannut ataasiarluni imaarsisoqartalerpoq, siusinnerusukkut sapaatit akunnerannut ataasiarluni, marloriarluni pingasoriarluniluunniit imaarsisarnerit qinigassaasimagaluarput aammalu inoqarfimmiit inoqarfimmiit imaarsisarnerit akulikissusii assigiigatik.
- ✓ Aamma eqqagassalerinermut ilanngussimagaanni akiliut ataasiulerpoq sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu, siusinnerusukkut akit allassimaffiat pisoq naapertorlugu Nanortalimmi akiliut illoqarfinnit allanit marlunnit appasinnerugaluarpoq, nunaqarfinnilu akiliisoqanngilluinnartaraluarluni.
- ✓ Illoqarfinni eqqagassalerivinnut tunniussinermut akiliutit atornerqalerput aammalu nunaqarfinni suliffeqarfiit tunngaviumik akiliisinnerqartalerlutik, tassa siusinnerusukkut eqqaavimmut akiliutit taamaallaat illoqarfinni suliffeqarfinit akilerneqartartunut taarsiullugu.
- ✓ Pingaartumik eqqagassanik tigooraavinni akiliutit assigiinngissitaarnerulersinneqarput aammalu eqqagassat immikkoortuinik assigiinngitsunik passussinermi aningaasartuutitut naleqqussarneqarlutik.
- ✓ Eqqagassat eqqagassalerivinnut anngunneqartut pitsaanerumik immikkoortiterneqartalersinnaat siunertarlugu kukkusumik immikkoortiterinermut akiliutit atornerqalerput.
- ✓ Illoqarfinni eqqagassanik angisuunik katersisarneq atornerqalerpoq, taakkulu eqqagassalerinermut akiliutitut ilanngullugit qaammatit pingasukkaartumik akilerneqartarlutik.

3.1.2 EQQAGASSALERIVIK

- ✓ Ullumikkut illoqarfinni tamani eqqagassanik ulorianartunik eqqagassanillu ajornartorsiutaasunik allanik tigooraaviit avatangiisitigut akuerisat pilersinneqarsimalerput.
- ✓ Ikuallaanikkut aqqissutaasinnaasunik kommune misissueqqaartitsisimavoq, soorlu Qaqortumi ikuallaaviliorneq, imaluunniit Kalaallit Nunaanni, Islandimi Danmarkimiluunniit ikuallaavinnut assartuinerit misissorneqarsimallutik.
- ✓ Kommune Kujalleq nunatsinni kommuninik allanik suleqateqarluni kommunit ataatsimut eqqagassaleriviannik ESANI-mik pilersitsisimavoq. ESANI siunissami nunatsinni eqqagassanik ikumasinnaasunik Nuummi Sisimiunilu eqqagassalerivinni angisuunik ingerlatsissaaq, taavalu illoqarfinit nunaqarfinniillu allanit eqqagassat eqqagassalerivinnut taakkununga assartorneqartassallutik.
- ✓ ESANI-p pilersinneqarneratigut nuna tamakkerlugu ikuallaaveqarnermi periusissiaq sivirusumik utaqqineqarsimasooq aalajangerneqarpoq.
- ✓ Nanortalimmi eqqagassalerivik atoqqiisarfillu pilersinniarlugu alloriarnerit siulliit tiguneqarput, tassa illorsualiortoqarpoq eqqagassaleriviusussamik kiisalu siunissami eqqagassalerisarnermi atugassamik eqqagassanik naqitsissummut aningaasaliisoqarluni.
- ✓ Aamma nunaqarfinni Qassiarsummi, Igalikumi, Eqalugaarsunni Aappilattumilu eqqagassanik naqitsissutissanik pisisoqarpoq.
- ✓ Kommunimi nunaqarfiik ikuallaaviinik matusinissaq ingutserinissarlugu Kommune Kujallip pilersaaruseriorpaa, ikuallaaviilli illutarisimasaat pigiinnarneqassallutik. Illutaat siunissami eqqagassalerinermut atornerqassapput. Igalumi misileraasooqangajalerpoq.

- ✓ Nunaqarfinni pingasuni kiisalu Alluitsup Paani eqqaavissuit salinneqarput, tamatumalu malitsigisaanik igitsivissanik immikkoortiterisarneq atorineqalerpoq naak suli pitsanngorsarneqarsinnaagaluarluni.

3.1.3 EQQAGASSANIK NALUNAARSUISARNEQ AAMMALU EQQAGASSALERINERMI ANINGAASAQARNEQ

- ✓ Illoqarfinni eqqagassat eqqagassalerivinnukaassorneqartut ingerlaavartumik nalunaarsorneqartarput. Nalunaarsuinerit eqqagassanik tunniussinerit akiligaasiinerit tunngavigineqartarput.
- ✓ Eqqagassalerivinnut tunniussinerit akiliutit atorineqalerisera kingorna eqqagassalerinerit isertitat malunnaateqaqisumik qaffariarsimapput naak 2015-imi aallartisarnerit ajornartorsiuteqarsimagaluartoq.
- ✓ Isertitat amerliarsimagaluartoq eqqagassalerinerup aningaasatigit imminut nammattunngornissaanut suli sivisulaartussaavoq, taamaammallu aningaasartuutit ilarpaalui suli akileraarutitigit akilersorneqarput.
- ✓ Kommunip anguniagaasa ilaat tassaavoq akiliut aalajangerneqartut ersarissunngortissallugit, tamatumani suli anguniagaq ungasiarpoq.

3.2 2016-2027-MI EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUTIP NALILERSORNEQARNERA

2020-2031-mut eqqagassalerinermut pilersaarusiinerit siusinnerusukkut eqqagassalerinermut pilersaarutaasimaq nalilersorneqarpoq, pingaartumik pilersaarummi suliniutissat nalunaarsugaasimasut amerlaqisut nalilersorneqarlutik. Naliliinerit tassanga paasisat ilanngussaq 2-imi allaaserineqarput, matumali kinguliani naatsumik eqikkarneqarlutik.

2019-ip naanaerani suliniutissat 2/3-ii tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit piviusunngortinneqarsimapput, suliniutiginiakkallu pingajorarterutaat sinneruttut aallarnerneqaratik. Suliniutiginiakkt aallartinneqanngitsut affaat sinneqartut siunissami piffissami pilersaarusiinerit siunissami aallartinneqassapput imaluunniit piffissap pilersaarusiinerit ingerlanerani pisariaarussimassallutik. Suliniutiginiakkt sinnerisa aallartinneqarnissaa amerlanertigit kinguartinneqartarsimavoq allanik pingaarnerutitsineq aamma / imaluunniit eqqagassalerinerit periaasissanik allanngineq pissutigalugit.

Pilersaarusiinerit akornanni tamakkiisumik naammassineqarsimasut ilaannakortumillu naammassineqarsimasut makku erseqqissarneqarsinnaapput:

- Kommune Kujallip iluarsisanik eqqagassalerinermut ileqqoreqqusaliornera,
- siunissami Qaqortumi nakkutigisamik eqqaavissuassap ilusilersornissaanut ingerlannissaanullu pilersaarusiinerit, taannalu Nanortalimmi Narsamilu eqqagasanut annertuumik aamma atorineqarsinnaassaaq,
- Nanortalimmi eqqagassalerivissamik pilersitsiniarneq,
- kommunimi eqqagassaleriviit sulisoqarnerulernerat kiisalu
- siunissami ikuallaveqarnikkut aaqiinerit pillugit nuna tamakkerlugu perisiusissiammik inaarutaasumik aalajangiineq.

Suliniutiginiakkt tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit naammassineqarsimasut ataatsimut isigalugu oqaatigineqarsinnaavoq:

- tassaasut suliniutit Kommune Kujallerit allaffissornikkut aammalu kommunip missingersutaasa iluanni naammassineqarsinnaasut,
- suliniutit Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasatigit tapiiffigineqarsimasut,
- suliniutit annerusumik sanaartorfiusariaqanngitsut, imaluunniit
- suliniutit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit kommunit ataatsimoorlutik eqqagassaleriviata ESANI-p pilersinneqarnissaanik aalajangerup malitsigisai.

Piffissap pilersaarusiorfiusup aallartinnerani suliniutit aallartinneqartussatut pilersaarutigineqartut, aallartinneqarsimanngitsulli qassiit nunaqarfinni eqqagassalerinermut tunngapput, taakkunanilu suliniutit aallartinnissaat aalajangiusimaannarnissaallu assut ajornakusoortarsimavoq sulisut taarseraannerujussuat pissutigalugu.

Tamatuma saniatigut piffissami pilersaaruteqarfiusup ingerlanerani aqqissuussaannikkut allannguisoqarpoq, taamaasilluni nunaqarfinni teknikkikkut ingerlatsinerup akisussaaffittaa Teknikkimut Avatangiisinullu Ingerlatsivimmiit nuutsinneqarpoq. Tamannalu isumaqarpoq nunaqarfinni suliniutit naammassineqarnissaat isumannaarniarlugu allaffissornikkut sulisunik aamma aningaasanik amerlanerusunik atuisoqassasoq, allaffissornikkut suliassaqarfiit arlaqartut akornanni ataqatigiissaarisooqassammat.

4 2020-MIIT 2031-IMUT POLITIKKIKKUT ANGUNIAKKAT

Kommune Kujalliup eqqagassalerinermut tunngatillugu politikikkut anguniagai ukiunut 2020-2031 ukua aallernerfigaat:

- Eqqagassalerinermut tunngatillugu anguniakkat 2015-imeersumi pilersarusiornermi periusissiami aalajangersakkat aamma 2017-imiit 2028-mut Kommunip pilersaarutaanut ingerlateqqinneqarput.
- 2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniakkat pingaarnerit arfineq marluk nalilerneqarneri, aamma suliniutit/projektit assigiingitsut 50-ingajaat anguniakkat sanarfineqarfigaat,
- Nuna tamakkerlugu 2019-imiit 2031-imut eqqagassat pillugit iliuusissamik pilersaarutip missingiutaa kiisalu
- Eqqagassalerinermut suliaasaqarfimmi pisariaqartinneqartunik nutaanik nassaarneq.

Takussutissaq2 Uppernarsaatit takussutissartaat il.il. Eqqagassalerinermut pilersaarummi 2020-miit 2031-mut anguniakkanut tunngaviliisoq.

4.1 2017-IMIIT 2028-IMUT KOMMUNIMUT PILERSAARUT

Kommune Kujalleq 2017-imiit 2028-imut kommunimut pilersaarummi eqqagassalerinermut tunngasuni suliaasaqarfimmi anguniakkanik arlaqaaluttunik akuersissuteqarpoq, eqqagassalerinermut pilersaarutip massuma erseqqissaaqataaffigisassaanik. Pingaarnertut Kommune Kujalleq siullermik eqqakkanik pilersitsisartuni aappaattullu eqqakkanik tunniussisarfimmi eqqakkanik immikkoortiterisarneq siuarsarniarpaa.

Tamatuma saniatigut Kommune Kujalleq eqqagassaleriaatsinik assigiinngissitaartunik pilersitsiniarpoq, tamatumanilu tunngaviit pingaarnerit tassaapput:

- Atoqqiineq, tassa sananeqaatit iluaqutitut atoqqinneqattaassapput, soorlu savimerngit aatsinneqartassapput, igalaamerngit immikkoortiterneqartarlutik aammalu eqqagassat naggorissaasiarineqartarlutik.
- Immikkut passussineq, tamatumani eqqakkat ulorianartut atortukullu innaallagiatortuneersut avammut nassiunneqassapput
- Ikuallaaneq, nukik eqqakkaniittoq kiassaateqarfinni atorineqartassaaq
- Eqqakkat sinneruttut eqqaavissuarmut nakkutigisamut inissinneqartassapput

4.2 2016-IMIIT 2027-IMUT EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUMMI ANGUNIAKKANIK AAMMA SULINIUTINIK NALILIINEQ.

2015-imi kommunip pilersaarusiornermi periusissiaani anguniakkat ersarissarneqarnerat aamma kommunimut pilersaarummut ilanngunneqarnerata saniatigut 2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniakkat aallaavigineqartut, Kommune Kujallermi eqqagassalerinermut suliassa qarfiup kivinneqarnissaanut pisariaqartinneqartutut nalilerneqarput.

Taamaattumik 2016-imiit 2027-imut eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniakkanik arfineq marlunnik aalajangersaasoqarpoq, tassa allaffissornerup aamma ingerlatsinerup nukittorsarneqarnissaanut tikkuussisut kiisalu eqqakkat avatangiisimut peqqinnissamullu isumannaatumik suliarineqartanissaanut tikkuussisut. Anguniakkat makku siunnerfigineqarput:

1. Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq
2. Pinngortitamut najugaqarfinnullu asuli eqqaanerup annikillissinnissaa
3. Atuisut eqqagassanik immikkoortiterisarnerat
4. Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut
5. Eqqaavissuit salinneqassasut nakkutigisaasumillu eqqakkanik inissiisoqartassasoq
6. Eqqagassat ajornartorsiutaasut passussivisaqartinnissaat isumannaarneqassasoq
7. Pilersaarusiorneq, allaffissorneq aamma ingerlatsineq pitsanngorsarneqassapput

2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarummi naliliineri inernilerneqarpoq anguniakkat ilai ataatsimoortinnissai tullu arnerussasoq, arlaatigut imminnut atassuteqarmata taamaasiornerlu imartunerulersitsissammat.

Nuna tamakkerlugu eqqakkat ikuallanneqarsinnaasut pillugit eqqagassalerinermut periusissiap nutaap aamma nuna tamakkerlugu eqqakkanik passussinissamut pilersaarutip nutaap kingunerinik anguniakkat ilaanik aaqqiinissaq pisariaqarpoq.

2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarut soorlu eqqaaneqareersutut suliniuitit/projektit 50-ingajaat anguniakkanut arfineq marlunnut agguataarneqarsimapput. Siariartornissap takorloornissaa ajornakusoorsimavoq, suliniutini taamak amerlatigisuni anguniakkat matussuserneqarnissaat eqqarsaatigalugu. Taamaattumik inerniliunneqarpoq eqqagassalerinermut pilersaarutip nutaap suliniutinik ataqatigiissaarneqarnerusunik imaqqassasoq, pisariaqartitsineq malillugu suliniutinut agguataartunut piviusunngortinneqarsinnaasut.

4.3 2019-IMIIT 2031-IMUT NUNA TAMAKKERLUGU EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUMMUT MISSINGIUT

Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarummut nutaamut missingiut ukiuni 2019-imiit 2031-imut atuuttussaq 2010-imiit 2013-imut nuna tamakkerlugu eqqagassat pillugit iliuusissatut pilersaarummut paarlatissaq 2019-ip aallartinnerani Kalaallit Nunaanni kommuninut tusarniaassutigineqaaqarpoq. Tamatuma kingorna pilersaarut tamanut tusarniaassutigineqarpoq 2019-imi novembarip qeqqata tungaanut.

Pilersaarut nutaap anguniakkat immikkoortuinik tallimanik anguniakkanillu pingaarnernik taakkununga ilaasunik imaqqassaaq:

- Anguniakkap immikkoortua 1: Pilersaarusiorneq aqutsinerlu
  - ✓ Eqqakkanik passussinermut naleqquttunik inatsisitigut killigititanik qulakkeerinnineq
  - ✓ Eqqagassalerinermut suliassa qarfimmi pilersaarusiornermut tunngasunik aamma aqutsineri isumalluutinik qulakkeerinnineq
  - ✓ Eqqakkat kommunini ataasiakkaani ingerlaarneri pillugit tamakkiisumik isiginninnermik pilersitsineq.
- Anguniakkap immikkoortua 2: Paasissutissat, innutaasullu peqataatinneqarnerat

- ✓ Innuttaasut aamma inuussutissarsiortut naammattumik ilisimasaqarnissaat qulakkiissallugu taamaasillutik eqqagassalerinermut suliaasaqarfimmi anguniakkanut aamma inatsisinut tunngatillugu naapertuuttuliorsinnaaniassammata.
- ✓ Naalakkersuisut paasissutissiinertik aqqutigalugu kommunit innutaasunut inuussutissarsiortunullu paasissutissiinermik sulianut tapersiinissaat.
- Anguniakkap immikkoortua 3: Eqqakkanik pitsaaliuineq aningaasanillu kaaviaartitsineq
  - ✓ Ataatsimut eqqakkat pilersinneqartut annertussusaannik appartitsineq.
  - ✓ Ataatsimut eqqakkanik atoqqiinermik qaffatitsineq.
  - ✓ Allamut atoqqiineq aamma atoqqiinermik anguniakkamut naleqqutinngitsumik mingutsitsinermik siaruaasoqannginnissaanik qulakkeerinnineq
  - ✓ Pisortani inuussutissarsiortunilu eqqakkanik pitsaaliuineq qitiutillugu, piujuartitsinissamut allanngornermik

1. Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq
2. Eqqagassaartitsinaveersaaneq, eqqakkat pilerfii aallaavigalugit immikkoortiterineruneeq aamma atoqqiineq
3. Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut
4. Igitassanik tigooqqaaviit igitassanik suliaqarfiusartut

aamma aningaasanik kaaviaartitsinermik saqqummiineq siuarsaanerlu.

- Anguniakkap immikkoortua 4: Eqqakkanik passusseqqaarnermi eqqakkanut tigooraaveqarfii
  - ✓ Illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani iluaqusersuutiniq pioreersunik eqqakkanut tamanut suliaqarnissamut tigoraavinngortitsilluni alliliineq.
  - ✓ Eqqaavissuarnik pisoqqanik pioreersunillu avatangiisinut mianerinnittumik torersaaneq aamma matusinermik qulakkeerinnineq.
- Anguniakkap immikkoortua 5: Ataatsimut ikuallaavimmik iluarsii
  - ✓ Eqqakkanik ikuallaavimmiit silaannarmut aniatitsinerit ajoqutaasinnaasut annikillissillugit (ikuallaaviit pillugit EU-p peqqussutai 2024-imeersut eqquutsillugit)
  - ✓ Kommunit ataatsimut eqqagassalerinermut ingerlatseqatigiiffiannik pilersitsineq aamma ingerlatsineq
  - ✓ Ataatsimut nuna tamakkerlugu iluarsiisummik pilersitsinissaq, kiisalu ataatsimut ikuallaavimmik iluarsii
  - ✓ Eqqakkanik aamma uuliakumik ikuallaanissamut naammattumik piginnaasalik ikuallaavik ullutsinnut naleqquttoq.
  - ✓ Illoqarfinni nunaqarfinnilu tamanit eqqakkanik ikuallanneqarsinnaasunik ikuallaavinnut assartuinissaq.
  - ✓ Eqqakkanik ikuallaavinnit kiassarnermi sunnuteqarluartumik atuinermik qulakkeerinninnissaq, ilagalugu kiassarnerup ataqatigiimmik aqqiissuusinermi sallitinneqarnera.
  - ✓ Ikuallaanermi sinnikut akisussaasumik passunneqarnissaannik qulakkeerinninnissaq.

4.4 2020-IMIIT 2031-IMUT TAKORLUUKKAT ANGUNIAKKALLU

2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniakkat suliniutillu immikkut naliliiffiqineqarnerat aallaavigalugu kisianni ilaatigut nuna tamakkerlugu eqqagassanut iliuusissat nutaat aamma tunngavigalugit aalajangiunneqarpoq 2020-miit 2031-imut Eqqagassalerinermut pilersaarut anguniakkat tallimat ukua aallaavigalugit suliarineqassasoq:

Soorlu takuneqarsinnaavoq 1-imi, 3-mi aamma 5-imi 2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarummi pingaarnertut qulequttat ingerlateqqinneqarnerat, kisianni suliniuteqarfinnut allannguisoqarpoq, aaqqiissuteqartoqarpoq aamma ilanngussisoqarpoq, anguniakkat pingasut taakku ataani pingaarnersiukkanik.

Anguniagaq 2 *Eqqagassanik pinaveersaartitsineq, annertunerusumik eqqakkat pilerfii aallaavigalugit immikkoortiterineq aamma atoqqiineq* anguniakkanik marlunnik ataatsimoortitsineq: pinngortitami najugaqarfinnilu

asuli eqqaanerup annikillisinnissaa (anguniagaq 2) aamma eqqakkat pilerfii aallaavigalugit eqqagassanik pilersitsisumi immikkoortiterineq (anguniagaq 3), nutaanik ilaternikoq.

Anguniagaq 4 *Eqqakkanik passusseqqaarnermi eqqakkanut tigooraaveqarfiit* anguniagatoqqanik marlunnik ataatsimoortitsineq: eqqaavissuit salineqassasut nakkutigisaasumillu eqqakkanik inissiisoqartassasoq (anguniagaq 5) aamma eqqagassanut ajornartorsiutaasinnaasunut atortorissaarutinik isumannaarineq (anguniagaq 6), aamma taamaasilluni nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutimmi anguniakkap immikkoortuanut 4-mut naapertuuppoq.

Anguniakkap 4-p ataani suliniuteqarfiit aaqqinneqarnikuupput aamma allanngortinneqarlutik, 2016-imiit 2027-imut Eqqagassalerinermut pilersaarutip akuersissutigineqareernerata kingorna suliassaqarfimmi siuariaateqarneq pillugu. Taamatutaaq nutaanik ilanngussisoqarpoq, nuna tamakkerlugu eqqakkat ikuallassinnaasut pillugit periusissamit aallaaveqartut.

Anguniakkat tunngavigaat Kommune Kujallermi eqqakkanik passussisarnerup pitsanngorsartuarnissaanut pisariaqartitsineq. Taamaattumik anguniakkat oqaasertai imartussapput, tamakkiisumillu allaffissornerup, ingerlatsinerup aamma innuttaasunut paasititsiniaanerup kiisalu suliassaqarfiit allat aalajangersimasut kivinneqarnissaanik qitiutitsissallutik.

Anguniakkat amerlanerit imminnut ataqatigiipput. Assersuutigalugu atuisut immikkoortiterisalisappata aammalu atoqqiinissamut periarfissagissaarnerulissappat atortulersuutit illutallu pisariaqartut pilersinneqarsimasariaqarput siunissami ingerlatsinermi atuisut immikkoortiterisarnerat piviusunngortinneqarsinnaassappat. Tamatuma saniatigut eqqagassanik pilersitsisut immikkoortiterisarnerat pitsanngorsarniarlugu suliniarluartoqartariaqarpoq paasititsiniaalluartoqartariaqarlunilu.

Tulliullugit erseqqissarneqassapput anguniakkat Kommune Kujallermi kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimasut aammalu piffissami pilersaaruserfiusumi 2020-2023-imi kiisalu siunissami pilersaaruserfiusartussami 2024-2031-imi najoqqutarineqartussat.

5 ANGUNIAGAQ 1: INNUTTAASUNUT SULIFFEQARFINNULLU QAAMMARSAANEQ ANNERUSOQ

Eqqagassat avatangiisitigut peqqissutsikkullu isumannaatsumik illoqarfinni nunaqarfinnilu eqqaavilerinerup ingerlalluarnissaanik Kommune Kujalleq kissaateqarpoq, tamatumanilu eqqakkat sulii annerusumik iluaqutigineqalissapput.

Tamanna iluatsissappat innuttaasut suliffeqarfiillu ilisimasariaqarpaat eqqagassaatik qanoq passutissaneritik aammalu kingusinnerusukkat eqqagassat taakku qanoq pineqassanersut. Tamatumani paasissutissiineq attaveqatigiinnerlu pingaaruteqarput.

Taamaammat kommunip eqqagassalerinerani paasissutissiisarneq attaveqatigiinnerlu ilaavissuusariaqarput.

5.1 EQQAGASSALERINERMI NUTAANIK SULINIUTEQARTOQARTOQALERSILLUGU INNUTTAASUNIK PEQATAATITSISARNEQ

Eqqagassalerinermi nutaanik suliniuteqartoqalersillugu innuttaasut suliffeqarfiillu annerusumik peqataasarnissaat Kommune Kujallermit kissaatigineqarpoq. Suliniutit nutaat tassaasinnaapput atuisut immikkoortiterisarnerata nutaap atorpeqalernerata, nutaanik eqqagassanut pilersaaruserneq, akileriaatsit nutaat atorpeqalernerat, eqqagassaleriviit nutaat pilersinneqarnerat il.il.

Aamma innuttaasunik suliffeqarfinnilu peqataatitsisoqartassaaq kommune eqqagassalerinermi aqqissuusinnerit, ileqqoreqqusanik akiliutinillu annertuumik allanngortitsinialersaaraangat.

Peqataatitsineq pisassaaq soorlu innuttaasunik ataatsimiititsinikkut, innuttaasunik eqimattakkuutaanik toqqakkanik oqaloqateqartarnikkut, tusarniaanikkut allatigullu.

5.2 INNUTTAASUNUT SULIFFEQARFINNULLU PAASISSUTISSIISUTIT AJORNAATSUMIK PISSARSIARINEQARSINNAANISSAAT

Kommune Kujallip kissaatigaa eqqagassalerineq paasissutissanik pissarsiniarneq kommunip innuttaanut suliffeqarfinnullu ajornaatsuuassaaq. Pineqartut tassaasinnaapput eqqagassalerinermi malittarisassat aqqissussinerillu atuuttut, ammasarfiit aamalu eqqagassalerivinni attaveqarfissat pillugit paasissutissat, akit, eqqagassat assigiinngitsut qanoq passunneqassasut, soorlu immikkoortiterinermut ilitsersuutit il.il..

Kommunip nittartagaata ineriartortittuarneratigut tamanna pissaaq. Siunissamissaaq Kommunip eqqarsaatigissavaa imminut sulliffissanik, qarasaasiatigut, tablet-itigut oqarasuaatikkullu atorpeqarsinnaasunik amerlanerusunik pilersitsisoqassanersooq.

5.3 EQQAGASSAT PILLUGIT MEEQQANUT INUUSUTTUAQQANULLU PAASISSUTISSIISARNERUP SUKUMIINERUSUMIK SAMMINEQARNERA

Kommune Kujalleq eqqagassalerinermi suliniit aqqutigalugu kommunimi meeqqat inuusuttuaqqallu eqqagassalerinikkut pitsaasumik pissuseqalernissaa suleqataaffiginiarpaa.

Taamaaliussaaq taakkunungarpiaq sammisumik nuna tamakkerlugu paasissutissiinernut tapersiisarnini aqqutigalugu. Matumani eqqarsaatigineqarput suliniut Qujanaq, Pinngortitap paarsisuisa nittartagaat (inua.gl) aammalu atuartitsissutit *Eqqakkat - Isumassarsiat isumassarsiorfissallu* meeqqat atuarianni trinnini tamani atugassatut suliarineqarsimasut.

Taamaammat eqqagassalerinermi ilisimasassat kommunimi meeqqat atuarfiini atuartitsinermut ilaasunngortinneqarnissaat kommunip suleqataaffiginiarpaa, ilaatigut kommunip eqqagassaleriviinut pulaarnissamut atuarfinni klassit periarfissinnerisigut, taamalu eqqagassalerinermut pitsaanerumik paasisimasaqalersitsinikkut.

ANGUNIAGAQ 1 - SULINIUTEQARFIIT

1. Eqqagassalerinermi nutaanik suliniuteqartoqartoqalersillugu innuttaasunik peqataatitsisarneq
2. Kommune Kujalliup nittartagaani eqqagassalerineq pillugu innuttaasunut suliffeqarfinillu paasisutissat ajornaatsumik pissarsiarineqarsinnaasut
3. Kommune Kujallermi eqqagassalerineq pillugu meeqqanut inuusuttuaqqanullu paasisutissiinerup aallunneqanera

6 ANGUNIAGAQ 2: EQQAGASSAQARTITSINAVEERSAARNEQ, EQQAKKAT PILERFIINI ANNERUSUMIK IMMIKKOORTITERINEQ AAMMA ATOQQIINEQ

Kommune Kujalleq ataatsimut isigalugu eqqagassat kommunimi pilersinneqartut ikilinnissaannik kissaateqarpoq. Tamanna pissaq ilaatigut eqqagassanik ikinnerpaatitsiniarnerup, atoqqiinerup aammalu sananeqaataanik atoqqiinerup annerusumik sammineqalerneratigut.

Tamanna eqqagassanik tullerriiaarinermi eqqagassanut pilersaarummi atussallugu aalajangiunneqarsimasumut naapertuuppoq.

Eqqagassanik ikinnerpaatitsinirneq aammalu atoqqiinerup sananeqaataanillu atoqqiinerup

annerusumik aallunneqarneratigut tamatumalu peqatigisaanik Naalagaaffiit Peqatigiit Nunarsuarmioqatigiinnut anguniagaani nr. 12-mi immikkoortut qassiit tapersorneqassallutik. *Akisussaassulimmik atuineq nioqqutissiornerlu.*

Eqqagassaatitta iluaqtussatut annerujussuarmik isigilerneratigut Kommune Kujalleq aammattaaq sivilisinerusumik aningaasarsiuutigineqarnissaannut siullermeerummik alloriassaaq.

Atoqqiinerup, sananeqaataanik atoqqiinerup eqqagassanillu allatigut iluaquteqarnerup annertunerulernissaannik kissaateqartoqarpat taava kommunimi innuttaasut suliffeqarfiillu iliuuseqartariaqarput, tassami ukiuni aggersuni suliniutissat qassiit aallartinneqartussatut pilersaarutigineqartut aatsaat aallartinneqarsinnaammata eqqakkat aallaaviini pitsaasumik immikkoortiterisoqartarpat.

Eqqakkat illoqarfimmi pinngortitamilu malunnaateqarpallaaqqunagit suliniutaalersut nanginneqarnissaannik tapersorneqarnissaannillu Kommune Kujalleq kissaateqarportaaq.

6.1 EQQAGASSANIK ATOQQISSINNAASUNIK ULORIANARTEQARTUNILLU IGITSIVISSAT TIKIKKUMINARTUT

Eqqagassanik pilersitsisut namminneerlutik annerusumik immikkoortiterisalernissaat assorsuaq kissaatigineqarpoq eqqagassalerisut eqqagassanik tigooraarnerminni immikkoortiterisarnerat taamaalilluni annikinnerusussanngorlugu. Kisiannili eqqagassat aallaavimminni immikkoortiterneqartarnerat iluatsinneqassappat paasissutissiilluarnissaq pisariaqarpoq kiisalu atortussat aqqissuussinerillu allat innuttaasut eqqakkaminnik immikkoortitikkannik igitsinerannik pisariitsunngortitsisussat pisariaqarput.

Aammattaaq atuisut eqqagassanik immikkoortiterisalernerat eqqagassat amigartumik passunneqartarnerisa avatangiisinut peqqissutsimullu kingunerinut eqqumanerulernermik nassataqassaaq. Aamma atuisut immikkoortiterisarnerat eqqagassat ikuallagassaqqisut naleqquttumik assartorneqarsinnaanngornissaanni pingaaruteqassaaq.

Maannamut Qaqqortumi, Narsami Nanortalimmilu kiisalu nunaqarfiit ilaanni misiligutitut igalaaminernut qillertuusanullu atoqqitassanut nakkaatitsiviit inissinneqarsimapput. Aqqissuussineq nammineq kajumissuseq atorlugu agguissisarnermik tunngaveqarpoq. Siunissamili eqqagassat ikuallagassaqqissut assartorneqartalerpata, aamma eqqagassat nalinginnaasut, imaassinnaavoq aqqissuussineq aalajangersimasunngortinneqartoq pinngitsooranilu atugassaatinneqartoq. Aqqissuussineq pillugu paasissutissat illoqarfinni pingasuni suliarineqarsimapput.

ANGUNIAGAQ 2 - SULINIUTISSAT

1. Kommunimi eqqagassanik atoqqissinnaasunik aammalu ulorianartunik igitsivissat tikikkuminartut.
2. Eqqagassat uumassusilinneersut immikkoortiterneqartarnerat naggorissaatissiarineqartarnerallu.
3. Toqqaannartumik atoqqitassat
4. Pisiniartarnek piujuartitsinermik pinngortitamillu miannerinninnermik tunngavilik
5. Eqqiluitsuutitsinerup annerusumik sammineqarnera

Taamaalilluni apeqqutaalerpoq igalaaminernik qillertuusanillu atoqqitassanngortitsisarneq nammineerluni aggiussisarnermik tunngaveqartinneqaannassanersoq imaluunniit katersisarnermut ilaalersillugu allanngortinneqassanersoq taamalu eqqakkanik taakkuninnga eqqaaneq innuttaasunut ajornannginnerulersinneqassanersoq. Ukiuni aggersuni tamaanna aalajangiivigineqartariaqarpoq.

Kommune Kujalluttaaq kissaatigaa innuttaasut eqqagassanik ulorianartunik avatangiisitigullu ajornartorsiutaasunik allanik ajornannginnerusumik iperaasinnaanngortinneqassasut. Ullumikkut innuttaasut nammiinneerlutik eqqagassanik taama itturnik kommunip eqqagassanik tigooraaviinut / eqqagassaleriviinut aggiussisussaataapput, tamannalu pisariinnerpaajungilaq eqqagassaleriviit amerlanersaat najugaqarfinnut ungasissumiittarmata.

Taamaammat Kommune ukiuni aggersuni eqqagassanut ulorianartunut eqqagassanullu ajornartorsiutaasunut allanut inoqarfinni assigiinngitsuni qanoq aaqqissuussisoqarsinnaaneranik misissuissaaq. Tamakku tassaasinnaapput avatangiisit pillugit tunniussisarfiit inoqarfinni ataasiakkaani qitiusumik inissisimasut, katersuisarnerit, imaluunniit taakku akuleriisillugit.

Atuisut immikkoortiterisarnerat annerulersinneqassappataaq paasissutissiineq annerusariaqarpoq.

Kommune Kujalleq maanna eqqagassat ulorianartut pillugit qppersagalioersimavoq, taakkulu ilaatigut INI aqqutigalugu siammarterneqarput aammalu immikkoortiterinngitsoortoqarsimatillugu innuttaasunut / suliffeqarfinnut uparuuanermut ilanngullugit tunniunneqartarlutik. Paasissutissat taakku ineriartorteqqinneqassapput aammalu kommunimi innuttaasunut suliffeqarfinnullu ingerlateqqinneqassallutik.

6.2 EQQAGASSAT UUMASSUSILINNEERSUT IMMIKKOORTITERNEQARTARNERAT NAGGORISSAATISSIARINEQARTARNERALLU

2017-2028-mi Kommunimut pilersaarummi anguniakkat ilaat tassaavoq eqqagassat uumassusilinneersut annerusumik naggorissaasiarineqartalissasut ikuallagassat matorussassallu ikilisinneqarnissaat siunertaralugu.

Kalaallit Nunaanni eqqagassanit uumassusilinnit naggorissaatissiorneq maannamut misilittagaqarfingineqarpallaanngilaq, kisiannili pingaartumik Kujataani, kiannerusumi sivikinnerusumillu ukiuusartumi naggorissaatissiornerit ineriartortinneqarnissaannut periarfissaqarpoq. Taamaammat eqqagassanik uumassusilinneersunik naggorissaasiarluni misileraanernik aallartitsinissaminik kissaateqarpoq.

Suliamut tassunga ilanngullugu teknikkikkut aaqqissutissat atornerqarsinnaasut nassaariniarneqartariaqarput. Aammattaq inoqutigiinnut ataasiakkaanut, sullissiveqarfinnut assigisaannullu eqqagassanik uumassusilinneersunik immikkoortiterisartussaasunut sammisumik paasititsiniaanerit aallartinneqartariaqarput.

6.3 TOQQAANNARTUMIK ATOQQITASSAT

2019-2031-imi Kalaallit Nunaanni eqqagassalerinermut pilersaarutissatut missingiummi Naalakkersuisut kommuninut kajumissaaripput toqqaannartumik atoqqisarnermut siuarsaatsaasinnasunik tapersiillutillu ilitersueqqullugit. Kajumissaarut taanna atoqqiinerup annertusineratigut eqqagassat ikilisinneqarnissaannik Kommune Kujallup kissaataanut naapertuulluarpoq.

Maanna atortunik kommunip angisuunik eqqagassalerivianut tunniussisarfianni atoqqisarneq pillugu kommune ileqqoreqqusaqareerpoq. Ajoraluartumik aaqqissuussineq taanna suli piviusunngortinneqanngilaq.

Tassunga taarsiullugu kommune inimik anginngitsumik Qaqortumi Røde Korsimut atugassanngortitsisimavoq taamalu toqqaannartumik atoqqisarneq taamaalilluni tapersersugaralugu.

Kommunip kissaatigaa aaqqissuussinerit tamakku piviusunngortinneqarlutillu ineriartortinneqassasut, taamalu atoqqineq annerulissaaq, taamaamallu atoqqitanik pisiniarfimmik, paarlaassisarfimmik iluarsaassisarfimmilu pilersitsinissat misissuataarniarpai, taakkunanilu atortut toqqaannartumik atoqqinneqarsinnaasut salinneqartassapput, iluarsarneqarlutik aammalu qalipallugit allatullu iliorlugit takujuminarsarneqartassallutik. Kingulliullugu taaneqartoq assersuutigalugu kommunip suliffissaqartitsiniarneranut ilaasinnavaoq imaluunniit

kommunip najukkamilu inuussutissarsiummik ingerlataqartup akornanni pisortat namminersortullu suleqatigiinnerannut ilaasinnaalluni.

Ilanngullugu misissorneqassaaq suliniaqatigiiffiit, peqatigiiffiit assigisaallu atoqqitassanik tuniniaanikkut katersiniartut annerusumik suleqatigineqalersinnaanersut.

6.4 PISINIARTARNEQ PIUJUARTITSINERMIK PINNGORTITAMILLU MIANNERINNINNERMIK TUNNGAVILIK

Kommune Kujalleq nammineq pisiniartarnini aqqutigalugu avatangiisit artorsartitaanerannik eqqagassallu amerlassusiinik annikinnerpaatitsiniarnermut peqataassaaq.

Taamaaliortoqarsinnaavoq nioqqutissiat avatangiisinut ajoqutaasunik sananeqaatinillu ulorianartunik akoqanngitsut toqqartarnerisigut, nioqqutissiat suliarineqarnerminni avatangiisinut annikinnerpaamik ajoqutaasut imaluunniit nioqqutissiat atoqqiinnikkut suliarineqarsimasut toqqartarnerisigut.

Aamma nioqqutissiat annikinnerusumik eqqagassiorfiusartut ilanngullugit tamatumani eqqarsaatigineqarput. Tassasinnaapput nioqqutissiatit annikitsuinnarmik poortugaallutik, utertitassamik poortugaallutik imaluunniit atoqqinneqarsinnaasumik poortugaallutik tunniunneqartut. Aamma tassaasinnaapput nioqqutissiat sivilisnerpaamik naleqartussanngorlugit ilusilersugaasut, taamaalillutik atoqqikkuminarnerusut, imaluunniit nioqqutissiat atortui ataasiakkaat taarserneqarsinnaasut. Taarsiullugu nioqqutissiat sivilisuumik piujussat toqqarneqarsinnaapput aammalu pequtit assigisaallu kommunip ingerlatsiviisa akornanni atoqqinneqartarnerat annerulersinneqassalluni.

Aamma kommunip atuarfiini, paaqqinnittarfiini utoqqaallu illuini nerisanik maangaanartitsisarneq isiginiarnerulerulertariaqarpoq, tamannalu immiini eqqagassanik ikinnerulersitsissaaq.

Kommune Kujalleq ukiuni aggersuni kommunip pisiniartarneranik piujuaannartitsinermik tunngaveqartitsinerulerumavoq, taamaaliussaarluk kommunip pisiniartarnermut politikianut ilanngunneqartussanik anguniagassasiormigut tassungalu atasumik piumasaqaasiormigut.

6.5 EQQILUITSUUTITSINERUP ANNERUSUMIK SAMMINEQARNERA

Kommune Kujalleq ukiorpaalunngortuni kommunimi inoqarfinni eqqiluitsuutitsinissamik aallussaqaarsimavoq. Suliniummut tassunga assersuutitut taaneqarsinnaapput:

- Kikkut tamarmik ornittagaanni eqqiluitsuutitsineq aallulluarneqarsimavoq erseqqissunillu angusaqarfiusimalluni, taamalu illoqarfiit torernerulersimapput eqqiluinnerulersimallutillu.
- Upernaakkut ukiumoortumik salisarneq, tamatumani innuttaasut suliffeqarfiillu eqqaminni saliissusaatitaanerminnik nalunaarfigineqartarput.
- Pisortat namminersortullu eqqiluitsuutitsiniarlutik suliniutaannut tapersersuisarneq, soorlu Namminersorlutik Oqartussat suliniutaat Qujanaq aammalu aqqissuussineq Saligaatsoq, aallaqqaamut inuinnarnit suliniutaasimagaluaq.
- Kommunip eqqagassanik angisuunik aallertarnera pitsaanerusoq, taamalu innuttaasut illumik silataanut inissiinerannut taarsiullugu eqqagassanik angisuunik aallertitsisoqartalerpoq.
- Qamutit motorillit angallatillu atorunnaarsut pillugit eqqagassalerinermut aqqissuussinerit kommunip eqqagassalerinermi ileqqoreqqusaanut ilanngunneqarnerat.
- Kikkulluunniit tikittagaanni eqqaavilersuineq

Suliniutit aallarnerneqarsimasut ukiuni aggersuni nanginneqassaput taamalu taakkunani angusat pitsanngorsarneqartuassallutik. Tamanna ilaatigut pisinnaavoq suliniutinik massakut ingerlareersunik pitsanngorsaanikkut inerisaanikkullu aamma nutaanik suliniusiornikkut.

Aamma Kommune Kujallermi suliffeqarfiit eqqaminni eqqiluutsuutitsinermut annerusumik akisussaaffeqalernissaat aallunneqarnerusariaqarpoq.

7 ANGUNIAGAQ 3: IKUALLAANERIT PINNGORTITAMUT AJUNNGITSUT INERIARTORTINNEQASSASUT

Eqqagassalerinermi periaatsit sorliit issittumut naleqqunnerpaanersut aammalu eqqakkanik ikuallatassatut naleqquttunik peqqissutsikkut avatangiisitigullu isumannaatsumik suliareqqiinissamik qularnaarisut ukiorpassuarni nalornissutigineqareersorlu 2018-imi Naalakkersuisut nunatsinni kommunit tallimat nuna tamakkerlugu eqqakkanik ikuallaanermi aaqqiissutissamik aalajangereratigut piujuaannartitsinermik tunngaveqarluni ikuallaasarnissamut periaasissanik pingaarnernik kiisami aalajangersaasoqarpoq.

Kommunit eqqagassalereqatigiinnerata malitsigisaanik ilaatigut Sisimiuni Nuummilu nutaaliaasunik eqqakkanut ikuallaaveqalissaaq taakkunungalugu atasunik nunatta sinnerani inoqarfinniit ikuallaavinnut taakkununga eqqakkanik assartuisoqartalissalluni. 2022-p naanerani (Sisimiut) kiisalu 2023-ip naanerani (Nuuk) ikuallaaviit nutaat naammassineqarsimassapput.

Ikuallaaviit nutaat pilersinneqarnerat peqatigalugu uuliakunik ikuallaaviit pingasut aamma pilersinneqassapput, taakkunungalugu ataaseq Qaqortumiissalluni.

Kommunit eqqagassalerinermut ingerlatseqatigiiffianik ESANI A/S-nimik, ikuallaaviit nutaat sanaartornerinik pilersaarusiortussamik, sanaartortitsisuusussamik kiisalu ingerlatsisuullunilu aserfallatsaaliisuusussamik pilersitsineq tassaavoq aalajangernermik taassuminnga timitalineq siulleg.

Kommune Kujallip siunissami suliasarissavaa eqqagassanik ikuallassinnaasunik passussinermut piiaanermullu tunngatillugu, kommunimi najugaqarfiit tamarmik eqqakkanik naqiterivissaanik aamma angallassinissamut aaqqiissutissannik pilersitsinissaaq. Maannakkumut aaqqiissutit taammaattut Narsami, Nanortalimmi aamma nunaqarfinni sisamani pilersinneqarnikuupput.

Nuna tamakkerlugu ikuallaavissanik, taakkunungalugu atasunik naqitsivinnik assartuinernillu pilersitsinerup pissusissamisuginnartumik malitsigisaanik illoqarfinni nunaqarfinnilu ikuallaaviit pioreersut atorunnaarsinneqassapput.

7.1 NUNAQARFINNI EQQAKKANIK NAQITSISSUTIT / ASSARTUINIKKUT AAQQIINERIT

2018-imi eqqakkanik naqitsissutit nunaqarfinni sisamani, Qassiarsummi, Igalikumi, Eqalugaarsunni kiisalu Aappilattuni pilersinneqarput.

Pilersaarut naapertorlugu nunaqarfinnit taakkunanga eqqakkat naqitat Qaqortumi ikuallaaviup atorunnaarnissaata tungaanut naunalu tamakkerlugu ikuallaaviit eqqakkanik tigusinnaangornissaata tungaanut Qaqortumut assartorneqartassapput.

Kisiannili Kommune Kujalleq assartuinikkut qassiinik ajornartorsiuteqaqattaarmat piffissami sivitsortumi eqqakkanik Qaqortumut assartuisoqarsimangilaq. Ajornartorsiutip taassuma piaarnerpaamik aaqqinnissaa kommunip anguniarpaa.

ESANI-p ataani eqqagassat assartorneqartanerat pitsanngorsarniarlugu sulisoqarpoq, ilaatigut umiarsuarmik eqqagassalerilissutigissallugu immikkut suliaasumik pisisoqarniarpoq, taassumalu eqqakkat nuna tamakkerlugu ikuallaavimmut assartortassavai sivisuummimmi ilisimaneqarmat RAL aqqutigalugu eqqagassanik assartuisarneq ajornartorsiutitaqarpallaartartoq.

ANGUNIAGAQ 3 - SULINIUTEQARFIIT

1. Nunaqarfinni eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aaqqiinerit
2. Qaqortumi eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aaqqiinerit
3. Assartuinermi eqqakkanik immikkoortiterisarneq pillugu paasissutissiineq
4. Nunaqarfinni ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq
5. Qaqortumi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq

Nunaqarfiit sinnerini arfineq marlunni Ammassivimmi, Alluitsup Paani, Saarlumi, Qassimiuni, Narsarmiini, Tasiusami aamma Narsarsuarmi naqitsissutit amigaataapput.

Ammassivimmi, Alluitsup Paani Qassimiuni ikuallaaviit pioreersut sulilu atorsinnaasut nunaqarfinni taakkunani naqitsissutinik sulii inissiisoqannginnerani ingerlaanarallassapput nuna tamakkerlugu ikuallaaviit pilersinneqarnissaasa tungaanut.

Saarlumi, Narsarmiini, Tasiusami aammalu Narsarsuarmi naqitsissuteqalernissaa anguniarneqaqqaarallassaaq taakkunanimi eqqakkat ikuallaanikkut suujunnaarsinneqartarmata.

Illorsuatsiat saviminiusut nunaqarfinni ikuallaaviit inigisisaat naqitsivinnik inissiivissatut eqqakkanillu toqqorsivissatut naatsorsuutigineqarput.

7.2 QAQORTUMI EQQAKKANIK NAQITSISSUTIT / ASSARTUINIKKUT AAQQIINERIT

Qaqortumi ikuallaavik atorunnaarsinneqartinnagu illoqarfimmi naqitsissutit angallassinerrillu pilersinneqarsimassapput.

Kommune Kujallermit pilersaarutigineqarpoq eqqakkanik naqitsissut aammalu uuliakunik ikuallaavik nutaaq illorsuarmi maanna illoqarfiup ikuallaaviata inigisaani pilersinneqassasut. Taamaaliortoqassappat allangortiterinissaq pisariaqassagunarpoq illu atuuffimminut nutaamut illu naleqqussarneqarniassammat.

Aammattaq kommunip pilersaarutigaa eqqakkanut naqitanut toqqorsivinnik Qaqortumi nunaqarfinnilu eqqaaniittuni pilersitsisoqassasoq. Illu ikuallaaviup illutareriigaanut atassanersoq imaluunniit immikkuullarissuussanersoq aalajangerneqartariaqarpoq.

Ikuallaaviup pioreersup ingutserneqarnerata pisariaqarpallu illup allangortiterneqarnerata nalaani eqqakkanik natsissutit nutaap inissikkallarneqarfissaanik nassaarnissaq pisariaqarpoq. Illumut ilassutisami sananeqartussatut pilersaarutigineqartumi inissinneqaratarsinnaavoq.

7.3 ASSARTUINERMI EQQAKKANIK IMMikkoortiterisarneq pillugu paasissutissiineq

Eqqakkat nalinginnaasut eqqakkallu taakkununga assingusut naqinneqannginneranni eqqakkat ulorianartut ikumasinnaanngitsullu immikkoortiterneqarsimanissaat pingaaruteqarpoq. Eqqakkat ikumasinnaanngitsut ilaatigut tassaapput immiaaqqat sodavandillu puui qillertuusat, qillertuusat, matut saviminiusut, rødbedet puui igalaamerngit, immiartorfiit, viinit puukui assigisaallu.

Taamaammat naqitsissutit / assartuinerit nutaat atulersinnagit atuisut immikkoortiterisarnerat pillugu paasissutissiinissaq pisariaqarpoq.

Kommune Kujalleq eqqagassat ulorianartut aammalu savimernik igalaaminerrillu atoqqitassanik immikkoortiterisarneq pillugu paasissutissanik suliaqareerpoq (takuuk immikkoortoq 7.1). Paasissutissat taakku suliareqqillugit eqqakkanik nalinginnaasunik naqitsisarnerup assartuisarnerullu atulernissaa sioqqullugu paasissutissiinermit atoqqinneqarsinnaapput.

7.4 NUNAQARFIMMI IKUALLAAVIMMIK ATORUNNAARSITSINEQ

Kommune Kujalleq 2019-imi Igalikumi nunaqarfiup ikuallaavianik pujoorfianillu paaanissamut kiisalu ikuallaaviup illutaata iluarsaannissaannut aningaasaliiffineqarpoq.

Nunaqarfiit sinnerini ikuallaaveqalersimasuni assingusumik iliortoqassaaq. Tamatumani pineqartut tassaasut Aappilattoq, Ammassivik, Alluitsup Paa, Eqalugaarsuit, Qassimiut aamma Qassiarsuk.

Kommune Kujallermi nunaqarfinni tamani ikuallaavissanik saviminiusunik illorsuaaraliortoqarsimavoq. Pilersaarutigineqarpoq illorsuatsiat taakku piiarneqassanngitsut siunissamilu nunaqarfinni eqqagassanik tigooraavittut atorneqassasut.

7.5 QAQORTUMI IKUALLAAVIMMIK ATORUNNAARSITSINEQ

Nuna tamakkerlugu ikuallaaviup pilersinneqarluni atulernissaata tungaanut Qaqortumi ikuallaaviup ingerlaannarallarnissaa pilersaarutigineqarpoq. Qaqortumi eqqagassalerivik eqqakkanik sumiiffinnit naqitsissutininik angallassinernillu pilersitsivioereersimasunit pisunik ajornartinnagu tigooraasassaaq. Tamatuma kingorna ikuallaavik atorunnaarsinneqassaaq. Illu tamatuma kingorna siunertamut atorneqalissaaq – tak. immikkoortoq 7.2.

Atorunnaarsitsinissap tungaanut ikuallaavik ingerlaavartumik aserfallatsaalineqassaaq unittoornerit pilersaarutigineqanngitsut pisaqqunagit.

8 ANGUNIAGAQ 4: EQQAKKANI TIGOOQQAIVIIT SULIARINNEQQIFFIUSARTUT

2016-2027-mut eqqagassalerinermut pilersaarummi eqqaavissuarnik saliiinissat nakkutigisanillu eqqaavissuaqalernissaa pillugu anguniagassanik aalajangersaasoqarsimavoq (anguniagaq 5), kiisalu eqqakkat ajornartorsiutaasut passunneqarfissaanik qularnaarinissaq anguniagassortoqarsimalluni (anguniagaq 6).

Anguniakkat sisamaat nutaaq: Eqqakkanik tigooraaviit suliareqqitat anguniakkanik taakkuninnga ingerlatitseqqiffiupput.

Anguniagatoqqat taakku marluk ataatsimut anguniagangortinneqarnerannut pissutaasoq 2019-2031-mut nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissatut missingiummi nassaassaavoq, tassanilu eqqaavissuit eqakkaniillu tigooraaviit kiisalu eqqakkanik ajornartorsiutaasunik immikkoortiterisarneq pillugu angunaigaasimasut kattullugit anguniakkat sisamaattut katinneqarsimapput ima qulequtalerlugit: Eqqakkanik suliareqqitassanik tigooraaviit Taamaattorli nuna tamakkerlugu anguniagassami nutaami eqqakkat ikuallagassanngortitassanut, atoqqitassat aammalu allatut suliasanik poortuivik kiisalu toqqortaqaarsinnaassuseq ilanngunneqassapput. Suliat tamakku anguakkani 5 aamma 6-imiittut kommunip eqqagassalerinermut pilersaarutaani 2016-2027-moortumi ilaareerput.

ANGUNIAGAQ 4 - SULINIUTEQARFISSAT

1. Eqqakkanik tigooqqaavinnik suliareqqiiviusartunik pilersitsineq
2. Eqqaavissuarnik salineq matusinerlu
3. Eqqaavissuarnik nakkutigisanik pilersitsineq
4. Eqqaavissuarnik ingerlatsinermik allanut suliasanngortitsineq

8.1 EQQAKKANIK TIGOOQQAIVINNINIK SULIAREQQIIVIUSARTUNIK PILERSITSINEQ

Siunissami tigooraaviit makkuninnga imaqqassapput:

- Eqqagassat suussusii tulliuuttut naapertorlugit tigooraaviit tassaassapput:
  - Eqqakkat ikuallanneqarsinnaasut
  - Eqqakkat matoorunneqarsinnaasut
  - Eqqakkat atoqqinneqarsinnaasut sananeqaataalluunniit atoqqinneqarsinnaasut
  - Eqqakkat ulorianartut eqqakkallu allat ajornartorsiutaasartut
- Eqqakkanik ikuallagassanik poortuivik, atoqqiivik imaluunniit allatut suliareqqiivik / suujunnaarsitsivik
- Toqqortarinninnissamat / matoorussinermut pisinnaassuseq naapertuuttoq

Illoqarfinni pingasuni, tassa Qaqortumi, Narsami Nanortalimmilu suliaqarfiit taama ittut killilimmik pigineqareerput, taamaammatt annermik pineqartut tassaapput atortunik pigineqareersunik alliliinerit. Anguniakkat pingajuanni eqqakkanik nuna tamakkerlugu ikuaavimmi ikuallagassanngorlugit aallarunneqartussanik naqitsinermut poortuinnermullu atortorissaarutit tigooraavinnut ilanngullugit eqqarsaatigineqassapput. Aamma eqqakkat atoqqinneqarsinnaasut sananeqaataalluunniit atoqqissinnaasut passunneqarfissaat inissaallu ilanngullugit eqqarsaatigineqassapput.

Eqqagassaleriviit ingerlalluartut nunaqarfinni pilersinneqarnissaat eqqarsaatigalugu nutaamik eqqarsarnissaq pisariaqarpoq tassami massakut eqqagassaleriviusut ataatsimoortillugit inissinneqanngimmata imaluunniit naleqquttumik inissinneqarsimanngimmata.

Inoqarfinni suniluunniit eqqagassalerivinnik alliliisoqassappat / pilersitsisoqassappat pilersitat taakku atorlugit tigooraanermik nakkutillineq aammalu eqqakkanik tigusanik immikkoortiterineq qularnaarneqarsinnaassaaq.

8.1.1 QAQORTOQ

Qaqortumi ikuaavimmi illoqarfinnut umiarsualivimmullu qanikannersumiippoq, illoqarfinnili allani eqqagassaleriviit allat (tigooraaviit eqqaavissuillu) illoqarfiit kitaannut 1 km missaanni ungasitsigisumut inissinneqarsimallutik.

Kommune Kujallip eqqarsaatigaa siunissami eqqakkanik naqitsivik poortuivillu illumi massakkut ikullaaviup inigisaanut inissineqassasut - tak. imm. 7.2, eqqagassaleriviilli sinneri massakkut inigisaminniiginnassallutik.

Massakkut Qaqortumi eqqaavissuup allineqarnissaa pillugu pilersaarutaagallartumik suliaqartoqarsimavoq, (tak. imm 8.3.1), tassungalu ilaapput eqqakkanik atoqqinneqarsinnaasunik sananeqaataalluunniit atoqqinneqarsinnaasunik passussinermt atortussat nunaminertallu. Pilersaarutaagallartoq taanna Qaqortumi tigooraavinnik ineriartortitseqqinnermi malineqassaaq.

8.1.2 NARSAQ AAMMA NANORTALIK:

Narsami Nanortliamilu eqqagasanik ulorianartunik tigooraaviit assigisaallu, naqitsiviit, eqqaavissuit eqqagassalerinermilu atortut allat piffimmi ataatsimi eqiterneqarsimapput. Illoqarfinni taakkunani marlunni eqqagassaleriviit illoqarfimmut naleqquttumik ungasissuseqarput kiisalu illoqarfinni taakkunani marlunni eqqaavissuarnik saliinermut atatillugu sissamut toqqaannartumik eqqaasoqartarunnaarnissaa anguniarlugu iliuuseqartoqarsimalluni.

Sulili eqqagassanik atoqqissinnaasunik sananeqaataalluunniit atorneqaqqissinnaasunik tigooraaviit suliareqqiiviillu allilerneqarnissaat amigaataavoq. Suliaq tamanna piffissap pilersaaruseriorfiusussap ingerlanerani nangingneqassaaq.

8.1.3 NUNAQARFIIT

Nunaqarfiit eqqarsaatigalugit siunissami eqqagassanik tigooraaviit sumiissanersut qanorlu aaqqissorneqassanersut aalajangerneqartariaqarpoq.

Immikkoortoq 7.1-imi takuneqarsinnaasut pilersaarutigneqarpoq massakkut nunaqarfiit ikullaaviisa inigisaanni saviminiusuni eqqakkanik naqitsiviit inissineqassasut. Taamaammat eqqagassalerinertu atortut illutat taakku eqqaannut inissineqarnissaat pissusissamisuussaaq.

Nunaqarfinni saviminiusunik illutalinnik ikullaavilerneqarsimasuni taakku eqqaavissuarnut qanittuinut inissineqarsimakkajuttarput – tak. tabel 1. Taamaangitsutuaq tassaavoq Qassiarsuk, tassanilu ikullaavik eqqaavissuarlu nunaqarfiup isuini immikkoorlutik inissisimapput.

Nunaqarfinni Narsarmiini, Tasiusami, Saarlumi aammalu Narsarsuarmi ikullaaveqanngilaq taamalu naqitsissutit inissineqarfigisinnaasaannik illutaqarani – tak. tabel 1. Sumiiffinni taakkunani illumik pioorersumik nassaartoqartariaqarpoq imaluunniit nutaamik sanasoqartariaqarluni.

Saarlumi massakkut nunaqarfiup kangimut avannaani qoorortamut eqqakkat eqqarneqartarput. Sumiiffik taanna eqqakkanik tigooraaviliorfigissallugu naleqqunnerpaajusorineqanngilaq.

Narsarsuarmi eqqaavissuup mittarfimmut sanaartukkanullu allanut ungasiqsumi inissineqarsimavoq aammalu anorimut silamullu illersugaanngeluni. Nunaqarfimmut qiterpasinnerusumi aamma / imaluunniit talittarfimmut qaninnerusumi inissaq naleqqunnerusoq nassaarineqartariaqarpoq.

Inoqarfik	Eqqaavissuup sumiiffissaa			Ikuullaaviup sumiiffissaa		Naqitsinermt atortut
	Sumiiffiup immikkoortua	Sammivia	Sinerissap qanittuani	Sumiiffiup immikkoortua	Sammivia	
Aappilattoq	102-E1	Nunaqarfiup kangiani	Aap	102-E1	Nunaqarfiup kangiani	Aap
Narsarmijit	103-E1	Nunaqarfiup avannamut kitaani	Aap	Atortorissaaruteqanngilaq	-	Naamik
Tasiusaq	104-E5	Nunaqarfiup avannamut kangiani	Aap	Atortorissaaruteqanngilaq	-	Naamik
Ammassivik	106-E2	Nunaqarfiup avannamut kangiani	Aap	106-E2	Nunaqarfiup avannamut kangiani	

Alluitsup Paa	108-E3	Nunaqarfiup kujammut kitaani	Aap	108-E3	Nunaqarfiup kujammut kitaani	
Saarloq	201-A1	Nunaqarfiup avannamut kangiani	Ilaannakortumik	Atortorissaaruteqanngilaq	-	
Eqalugaarsuit	202-E1	Nunaqarfiup kangiani	Aap	202-E1	Nunaqarfiup kangiani	Aap
Qassimiut	204-E1	Nunaqarfiup kujammut kangiani	Naamik	204-E1	Nunaqarfiup kujammut kangiani	
Igaliku	302-E2	Nunaqarfiup avannaani	Naamik	302-E2	Nunaqarfiup avannaani	Aap
Qassiarsuk	305-A1/305-B1	Nunaqarfiup kujataani	Ilaannakortumik	305-E2	Nunaqarfiup avannaani	Aap
Narsarsuaq	305-E1	Nunaqarfiup avannamut kitaani	Ilaannakortumik	Atortorissaaruteqanngilaq	-	

Tabel 1 Kommune Kujallermi nunaqarfinni eqqaavissuit ikuallaaviilu inissisimaffii

Nunaqarfinni tamani eqqakkanik ulorianartunik eqqakkanillu ajornartorsiutaasunik allanik tigooraanermi poortuinermilu atortorissaaruteqarfiit ilanngullugit eqqarsaatigineqartariaqarput. 2020-miilli nunaqarfinni eqqakkat ulorianartut ajornartorsiutaasullu allat pillugt aaqqissuussinerit pitsanngorsarniarlugit iliuuserineqartussat siulliit pilersaarutigineqarput. Aallaqqaammud suliaqarfiit taama ittut pisariitsuussapput utaqqiisaasumillu inissineqassallutik nunaqarfinni ataasiakkaani eqqakkanik tigooraaviit tamarmiusut ataavartumik inissiivissaanik nassaartoqarnissaata tungaanut.

8.2 EQQAAVISSUARNIK SALIINEQ MATUSINERLU

Kommune Kujalleq 2014-2016-mi Qaqortumi, Narsami, Nanortalimmi kiisalu Alluitsup Paani eqqaavissuarnik saliisitsimavoq. Narsarsuarmi, Aappilattumi, Qassiarsummi kiisalu Narsarmijini eqqaavissuarnik saliinissaq ilanngullugu suliariumannittussarsiorneqaraluarat sumiiffinni taakkunani neqeroortoqanngilaq.

Taamaammat Alluitsup Paa kisiat minillugu nunaqarfinni tamani eqqaavissuarnik saliinissaq suli suliassaavoq. 2015-imi eqqaavissuarnik saliinerup suliariumannittussarsiorneqarneranut atatillugu nunaqarfinni sisamani saliinerit pilersaarusioneqarsimapput / suliassat nassuiaasioneqarsimapput, taakkulu iluarsilaanngualaarlugit saliinerup aallartinneqarnissaanut atorineqarsinnaapput.

Nunaqarfiit sinneri arfinillit; Tasiusaq, Ammassivik, Saarloq, Eqalugaarsuit, Qassimiut Igaliku eqqarsaatigalugit saliinerit pilersaarusioneqassapput / suliassat nassuiaasioneqassapput.

Eqqaavissuarnik saliinerit sinneruttut qanoq tullerriaarneqassanersut pilersaarusioneqassaaq. Siusinnerusukkut pinertulli tullerriaarnermi tunngavissat tassaasinnaapput innuttaasut amerlassusii kiisalu takornariat sumiiffinnut assigiinngitsunut tikittartut amerlassusii, peqqissutsikkut avatangiisitigullu naliliinernik kiisalu saliinerit siuartinniarlugit kusasaanissamik pisariaqartitsineq tunngavilersuutigineqarsinnaapput.

Immikkoortoq 8.3.3-imi oqaatigineqartut nunaqarfinni eqqakkanik ikumasinnaasunik eqqaavissuarmut igitsisoqartannginnissaannik aalajangertoqarpat saliinerit pilersaarummut ilanngullugu eqqaavissuit matuneqarnerannut pilersaarusioneqarsinnaavoq.

8.3 EQQAAVISSUARNIK NAKKUTIGISANIK PILERSITSINEQ

Kommune Kujallermi eqqaavissuarnik nakkutigisanik iluameersunik massakkut soqanngilaq. Taamaammat ukiuni qaninnerni aalajangertoqartariaqarpoq eqqaavissuit taama ittut kommunimi sumi pilersinneqassanersut - aammalu qassiussanersut.

Erseqqissarneqassaarli eqqaavissuarnik saliinerit ilanngullugu immikkoortoq 8.2-mi taaneqartut ingerlatsineri kommunip eqqaavissui agguataarneqarnerulersimmata; kiisalu sissamut toqqaannartumik eqqaasoqartarunnaarsimammat.

8.3.1 QAQORTOQ

Kommune Kujalleq 2016-mi Qaqortumi eqqakkanik matoorisarneq pillugu suliniummik aallartitsivoq. Suliniut 2017 allakkat tallimat tulliuttut atorlugit nalunaarutigineqarpoq:

- Notat I: Alliliinissamik misissuineq
- Notat II: Eqqaavissuup pioreersup allineqarneranut pilersaarutaagallartoq
- Notat III: Aningaasatigut missingersuutaagallartut
- Notat IV: Siunissami eqqaavissuup ingerlanneqarneranut pilersaarut
- Notat V: Ingerlatsinerup allanut suliassanngortinneqarnera

Eqqaavissuarnut nakkutigisanut avatangiisitigut piumasaqaatit naammasineqartussanngorlugit Qaqortumi eqqaavissuup pioreersup allineqarnissaanut siunnersuut suliarineqarsimavoq - tak. Eqqaavissuarnik nakkutigisanik pilersitsinerit najoqqutassiat¹.

Eqqaavissuit immikkoortukkaani allilerneqarsinnaanngorlugit siunnersuutit ilusilersorneqarsimapput:

Immikkoortoq 1-imi massakkut eqqaavissuup taassumalu avannamut allineqarnera ilaapput. Eqqaaveqarfik nutaamik aqqissorlugu annerusumik minnerusumilluunniit eqqakkanik aalajangersimanik ataavartumik

¹ Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfik, Namminersorlutik Oqartussat, 05.06.2014-mik ullulikkat

matoorussivilerneqassaaq (avannamut allinera) kiisalu eqqakkanut sananeqaataat atoqqinneqarsinnaasunut utaqqiisaagallartumik inissiivilerneqassalluni (massakkut eqqaavioreersumi).

Immikkoortut aappaat massakkut eqqaaviusup kimmud allineqarneranut tunngassuteqarpoq, immikkoortullu pingajuanni avannamut alliliinerup immikkoortut aappaanni suliarineqartup suli avannamut ingerlaqqinnissaanut tunngasuuvoq. Eqqaavissuaq naammassillugu allineqarsimasooq eqqakkanik 75.000-100.000 m³-inik eqqaavigineqarsinnaassaaq, naatsorsuinnarlugulu Qaqortumi siumut ukiuni 35-50-ni matoorussivissamik pisariaqartitsinerannut naammassalluni.

Matoorussivissamik suli pisariaqartitsisoqarpat kimmud suli alliffissaqarpoq. Kisianni sananeqaatinik atoqqiinerup allineratigut - pingaartumik sanaartornermi atorneqarsimasunik - inissaaq pisariaqartinneqartoq minnerussaaq.

Suliniuummi naatsorsuutigineqarsimavoq siunissami Qaqortumi ikuallaaveqassasooq taannalu illoqarfiit nunaqarfiilu sinnerinit eqqakkanik ikumasinnaasunik tigooraasassasooq. Taamaammat suliniuummi eqqakkat ikuallagassatut naleqqittut inissikkallarfissaat kommunimilu tamarmi eqqakkanik ikuallaanermit arsakunik matoorussisarfissaaq naatsorsuutigineqarsimapput.

Suliniuummi eqqakkanik ikumasinnaangitsunik Qaqortup avataaneersunik ilioqqaavissaqarnissaaq naatsorsuutigineqarsimanngilaq. Aamma inoqarfinnit allanit eqqakkanik atoqqinneqarsinnaasunik passussivissanut - pingaartumillu toqqorsivissanut - inissamik immikkoortitsisoqarsimanngilaq.

8.3.2 NARSAQ AAMMA NANORTALIK:

Qaqortumi eqqaavissuup allilernerani tunngaviusut sumiiffimmut naleqqussarlugit Narsami Nanortalimmilu atoqqinneqarsinnaapput.

Narsami Nanortalimmilu eqqaavissuit sissamut qanittumiipput, eqqakkalli imaanut pitsaaliorniarlugit piffinni taakkunani pisariitsunik iliuuseqartoqarsinnaavoq.

Nanortalimi saliinerup atatilugu taamaaliornissamut iliuusit siulliit pereerput, tassa betonikorsuit assigisaallu immap tungaanut taluliornerup atorneqarsimammata. Narsami immap tungaanut taloqareerpoq, eqqakkalli amerliartornerat ilaarlugu portusiartortinneqartariaqarluni.

Illoqarfinni taakkunani marluni eqqaavissuit inissiivii ukiunut 30-inut tullernut inissaaqarput. Narsami eqqaavissuaq kimmud alliffissaqarpoq. Nanortalimmi nunap pissusia pissutigalugu allivissaa killeqarnerulaarpoq.

8.3.3 NUNAQARFIIT

Pingaartumik eqqakkat atoqqinneqarsinnaasut soorlu saviminikut saffiugasallu allat ilanngullugit naatsorsuutigingikkaanni nunaqarfinni eqqaavissuarni eqqagassat annikitsuinnaasasut naatsorsuutigineqarpoq. Taamaammat nunaqarfinni nakutigisanik eqqaavissualiorneq pisariaqassanersoq aalajangiivigineqartariaqarpoq, imaluuniit eqqagassat matuugassaqissut illoqarfilianneqartarlissanersut aalajangerneqartariaqarluni. Kingulleq atorneqarpat nunaqarfinni eqqakkanik matoorisoqartarunnaassaaq.

8.4 EQQAGASSALERINERUP ALLANUT SULIASSANNGORTINNEQARNERA

Kommunimi inoqarfinni, pingaartumik illoqarfinni pingasuni, eqqagassalerinerit ilaat allat suliassanngortinneqarnissaat pillugu Kommune Kujalleq aalajangiisariaqarpoq. Suliassanngortitassat tassaasinnaapput eqqaavissuarnik ingerlatsineq, eqqakkanik atoqqinneqarsinnaasunik assartuineq assigisaallu.

Kommune Kujalleq Qaqortumi eqqaavissuup – tak. immikkoortoq 8.3.1 - allanut ingerlatassanngortinneqarsinnaanera pillugu 2016/2017-imi allakkiortitsisimavoq. Ingerlatsinermi periaaserineqarsinnaasut nassuiarinerinik allakkiaq ilaatigut imaqarpoq, kiisalu teknikkimut tunngasutigut ingerlatsinerinik allanut ingerlatassanngortitsissagaluaruni kommune sunik isumaliuteqartariaqarnerasooq aammalu allanut ingerlatassanngortitsinerinik kommunip misilittagai ilanngullugit nassuiarnerarput. Qaqortumi eqqaavissuarmik ingerlatsinerup allanut ingerlatassanngortinneqarneranut periarfissavissuunik naliliinerinik allakkiaq naggaserneqarpoq.

Qaqortumi eqqaavissuarmik ingerlatsinerup allanut isumagisassanngortinneqaratarsinnaaneranik aalajangernissamut allakkiaq taanna aallaavissaqqilluinnarpoq, imali siammasitsigaaq aamma kommunimi inoqarfinni tamani eqqagassalerinikut sulianik allanut ingerlatassanngortitsineq pillugu aalajangerniarnermi atorneqarsinnaalluni.

9 ANGUNIAGAQ 5: PILERSAARUSIORNERMIK, ALLAFFISSORNERMIK KIISALU INGERLATSINERMIK PITSANNGORSAANEQ

Kommune Kujallermi eqqagassalerinermi suliniutissarpasuit sunniutissaat kivinniarlugit uuttorsinnaajumallugillu pilersaarsuorneq, allaffissorneq ingerlatsinerlu nukittorsarneqartariaqarput.

Suliamut tassunga ilanngullugu piffissami pilersaarusiortusumi kommunimi eqqakkat ingerlaarnerat eqqagassalerinermilu aningaasaqarneq immikkut sammineqassapput.

Tamatumalu peqatigisaanik kommunimi sulisut eqqagassalerinermik suliaqartut ilisimasaqassusia qaffassarneqartariaqarpoq.

ANGUNIAGAQ 5 - SULINIUTEQARFIIT

1. Eqqagassalerinermi aningaasaqarnerup paasiuminarulersinneqarnera
2. Eqqakkat ingerlaarnerat paasisimaneqarnerulissaaq
3. Eqqagassalerinermi sulisut ilinniartitaanerat

9.1 EQQAGASSALERINERMI ANINGAASAQARNERUP PAASIUMINARULERSINNEQARNERA

Kommune Kujalleq avatangiisinut inatsit naapertorlugu kommunimi innuttaasunut suliffeqarfinnullu eqqagassalerinermut akiliisitsisinnaavoq, taakkulu eqqagassalerinermi aningaasartuutitut taamaallaat atorineqassapput, aamma ingerlatsinermut, pilersaarusiortnermut, nutarterinermut nutaanillu pisinermut aningaasartuutitut. Tassalu eqqagassalerinermi isertitat suliaasaqarfinnut allanut atorineqartassanngillat.

Kommunimi eqqagassalerinermi aningaasaqarneq qiviaraanni akiliutinit isertitat kiassarnikkullu nioqquteqarnermut akiliutit eqqagassalerinermi aningaasartuutit matussusiisannginnerat erseqqippoq. Taamaammat ataatsimut isigalugu kommunip eqqagassaleriviini eqqagassalerinermilu aqqissuussinerini amigartooruteqartoqartarpoq. Aqqissuussinerit ilaat assorsuaq amigartooruteqartarput, soorlu eqqagassanik nalinginnaasunik aallertarneq, aqqissuussinerilli / eqqagassaleriviilli allat annerusumik minnerusumilluunniit amigartooruteqartumik ingerlanneqarlutik. Taamaammat kommunip eqqagassalerinera aningaasatigut "imminut napatinnissamik" naammassinninngilaq.

Aamma massakkut eqqagassalerinermi aningaasartuutit isertitallu qanoq imminnut attuumassuteqarnerat erseqqivissuunngilaq. Taakku ataqatigiinnerannik paasisimanneq aammalu eqqakkat amerlassusiinik ilisimaarinninneq eqqagassalerinermi aningaasaqarnerup paasiuminartuunissaanut akiliutillu aningaasartuutitut naapertuuttut aalajangersarneqarnissaanut pisariaqarluinnarput.

Aamma ullumikkut eqqaavilerinermi pilersaarusiortuluni suliniutitut suliniutinillu, aqqissuussinerit sanaartornernulluunniit aalajangersaanngitsunik aallartitsinerit aningaasaliisoqartarpoq. Aamma nutaanik atorussarsinissamut imaluunniit atorut pioresut nutarternissaanut annerusumik ileqqaartoqarneq ajorpoq. Taamaattoqarpoq naak akiliutinit isertitat taakku marluk aningaasalersornerinut atorineqarnissaat inatsisitigut periarfissiissutigineqarsimagaluartoq.

Eqqagassalerinermi aningaasaqarneq erseqqinnerulissappat eqqagassalerinermi aningaasartuutit ilisimaarineqalernissaat pingaaruteqarpoq.

Tassunga ilanngullugu eqqagassalerinermut akiliutigittinneqartarput nalilersorneqassapput pisariaqarpallu iluarsineqarlutik taamalu aqqissuussinerit eqqagassaleriviillu ataasiakkaat aningaasatigut imminut nammattunngornissaat kiisalu akiligassiisarneq inatsisinut naapertuutilernissaa qularnaarneqassalluni.

Kiisalu akiliutinit isertitat "ileqqaarnerisigut" suliniutitut nutaanut aningaasat pissarsiarineqartarnissaat periarfissaanerulertariaqarpoq taamaalilluni eqqagassalerinermi ineriartortitsineq kommunip aningaasaateqassusia

imaluunniit kommunini eqqagassalerinermut suliniutinut Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaliisoqartarnera apeqqutaavallaarunnaarniassammata.

9.2 EQQAKKAT INGERLAARNERAT PAASISIMANEQARNERULISSAAQ

Eqqagassalerinerup pilersaarusionerqarnera pitsanngorsarneqarsinnaassappat eqqagassat pillugit paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasariaqarput. Taamaammat paasissutissanik katersinermi atortut ineriartorteqqinnerisigut paasissutissatigut tunngaviit nukittorsarneqarlutillu pitsanngorsarneqartariaqarput taamaaliornikkut allaffeqarfiit politikkikkullu oqartussat eqqakkat ingerlaarneri pillugit pisariaqartunik ilisimasaqalersinniarlugit, aamma eqqakkat amerlassusii assigiinngitsullu suussusii eqqarsaatigalugit, taamalu eqqortumik aalajangiisoqarsinnaalersinniarlugu.

Eqqagassat amerlassusiinik suussusiinillu nalunaarsuineri periaasissanik ineriartortitsisoqassaaq, tassani eqqarsaatigineqassaaq avatangiisitigut akuersisarnermi paasissutissat suut piumasarineqartarnerisut, pisinnaasat pillugit pilersaarusionermi paasissutissat suut pisariaqartinneqartarnerisut kiisalu eqqagassalerineq aningaasatigut imminut nammattunngortinniarlugu eqqagassalerinermi akit aaqqissorneqarnissaanni iluarsineqartarnissaannilu paasissutissat suut pisariaqartinneqarnerisut.

Eqqakkanik ikilisaalluni atoqqiinermillu annertusaaniarluni suliniutit sunniutaat uuttorneqarsinnaassappat eqqagassat pillugit paasissutissat sukumiisut aamma pisariaqarluinnarput.

9.3 EQQAGASSALERINERMI SULISUT ILINNIARTITAANERAT

Kommunip eqqagassaleriviisa ulluinnarni ingerlanneqarnerannik pitsanngorsaajumaneq assigiinngissitaarnissaannillu kissaat, aammali eqqagassalerinerup avatangiisit peqqissuserlu eqqarsaatigalugit isumannaannerulersinneqarnissaat kissaatigineqarpat eqqagassalerinermi sulisuusut ilinniartitaanerat ilitsersorneqarnerallu annerulersinneqartariaqarput.

Tamanna qasseerpassuartigut pisinnaavoq: Pikkorissarnerit sivikinnerusut sivisunerusulluunniit, ilinniarniviit², suliffimmi ilinniartitsineq assigisaalluunniit.

Periarfissat assigiinngitsut qulaajarneqassapput misissorneqarlutillu, tamatumalu kingorna kommunit eqqagassaleriviini sulisut ilinniartitaanerinut pilersaarusiortoqassalluni. Taamaaqataanik eqqagassalerinermi allaffissornikkut sulisut ilinniarteqqinneqarnissaannut pilersaarusiortoqartariaqarpoq.

---

² Assersuutigalugu Nuummi Saviminilerinermut Ilinniarfimmi eqqagassalerinermi teknikeritut ilinniarneq (<https://www.kti.gl/da/uddannelser/jern-og-metal/transport-logistik/affaldstekniker>), Danmarkimi AMU-centerini ilinniaqqinneq <https://www.ug.dk/uddannelser/arbejdsmarkedssuddannelseramu/transporterhvervene/renovation-0> imaluunniit <https://www.fvc-kursus.dk/da-dk/kursusoversigt/affald-og-genbrug>

10 EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUTIP ANINGAASATIGUT KINGUNISSAI

Kommune Kujallermi eqqagassalerinermi ingerlatsineq nalinginnaasoq akiliutinit isertitatigut aammalu akileraarutitigut aningaasalersorneqartarsimavoq. 2015-imi akileraarutitigut aningaasalersuineq 15% missaanniissimavoq kingornali annikillineqarluni. 2019-mi taamaallaat 4 % missaat akileraarutitigut aningaasalersorneqarnissaat missingersuusiorneqarpoq.

Suliniutit nutaat, atortorissaaruteqarfinnut nutaanut annerusumik aningaasaliiviusariaqanngitsut imaluunniit atortorissaaruteqarfinnik pioreersunik nutarteriviusariaqanngitsut kommunalbestyrelsip qinnutigineqartunik immikkut ittunik aningaasaliineratigut imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqarneratigut aningaasalersorneqartarsimapput. Namminersorlutik Oqartussat ukiuni kingullerni eqqagassalerinermut nunatta karsia aningaasaliitillugu kommunip minnerpaamik 25%-inik aningaasalleeqataanissaanik piumasaqartarsimapput.

Eqqagassalerinermi atortunut imaluunniit atortunik pioreersunik nutarterinermut aningaasaliinerit kommunip missingersuutaatigut Namminersorlutik Oqartussat tapiiffigisaanik matussuserneqartarsimapput.

Naatsorsuutigineqarpoq Kommune Kujallermi eqqagassalerinermut aningaasalersuisarneq ukiuni aggersuni siuliani ersersinneqartutut najoqqutaqarluni pisarumaartoq. Eqqagassalerinerup immiut annerujussuarmik aningaasatigut napatittunngornissaa aammalu akiliutit atorlugit tamakkiisumik matussuserneqartalernissaa sulissutigineqarpoq, tamatumalu peqatigisaanik siunissami aningaasaliiffissanut ileqqaarnissaq periarfissaalissalluni.

10.1 2020-2031 EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUT - ANINGAASALIINISSAMIK PISARIAQARTITSINEQ

Matuma kinguliani tabelimi suliniuteqarfiit assigiinngitsut aningaasalersueriaatsinut sisamanut agguarneqarsimapput:

Eqimattat A:	Suliniutit, ingerlatsinerinermut missingersuutit atuuttut iluini aallartinneqartut.	nalunaaqqutsikkat	
Eqimattat B:	Suliniutit annikitsumik aningaasaliiffigineqartariaqratut, soorlu atortunut (< 500.000 kr.)	nalunaaqqutsikkat	
Eqimattat C:	Suliniutit 500.000 aamma 5 mio. kr. akornanni aningaasaliivigisariaqartut.	nalunaaqqutsikkat	
Eqimattat D:	Suliniutit 5 mio. kr. sinnerlugit aningaasaliiviusariaqartut.	nalunaaqqutsikkat	

Anguniakkat / suliniuteqarfiit	Aningaasalersuineq	
1. Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq		
1.1. Eqqagassalerinermi nutaanik suliniuteqartoqartoqalersillugu innuttaasunik peqataatitsisarneq	Ingerlatsinerinermut missingersuutit atuuttut	A
1.2. Kommune Kujallip nittartagaani eqqagassalerineq pillugu innuttaasunut suliffeqarfinnillu paasissutissat ajornaatsumik pissarsiarineqarsinnaasut	Ingerlatsinerinermut missingersuutit atuuttut	A
1.3. Kommune Kujallermi eqqagassalerineq pillugu meeqqanut inuusuttuaqqanullu paasissutissiinerup aallunneqanera	Ingerlatsinerinermut missingersuutit atuuttut	A
2. Eqqagassaqartitsinaveersaaneq, eqqakkat pilerfiini annerusumik immikkoortiterineq aamma atoqqiineq		
2.1. Kommunimi eqqagassanik atoqqissinnaasunik aammalu ulorianartunik igitsivissat tikikkuminartut.	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	B
2.2. Eqqagassat uumassusilinneersut immikkoortiterneqartarnerat naggorissaatissiarineqartarnerallu	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	C

Anguniakkat / suliniuteqarfiit	Aningaasalersuineq	
2.3. Toqqaannartumik atoqqitassat	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	B
2.4. Pisiniartarnek piujuartitsinermik pinngortitamillu miannerinninnermik tunngavilik	Ingerlatsinermut missingersuutit atuuttut	A
2.5. Eqqiluutsuutitsinerup annerusumik sammineqarnera	Ingerlatsinermut missingersuutit atuuttut	A
3. Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut		
3.1. Nunaqarfinni eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aqqiinerit	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	C
3.2. Qaqortumi eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aqqiinerit	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	C
3.3. Assartuineri eqqakkanik immikkoortiterisarneq pillugu paasissutissiineq	Ingerlatsinermut missingersuutit atuuttut	A
3.4. Nunaqarfimmi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	C
3.5. Qaqortumi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	C

4. Igitassanik tigooqqaaviit igitassanik suliaqarfiusartut		
4.1. Eqqakkanik tigooqqaavinnik suliareqqiiivusartunik pilersitsineq	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	D
4.2. Eqqaavissuarnik saliineq matusinerlu	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	D
4.3. Eqqaavissuarnik nakkutigisanik pilersitsineq	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	D
4.4. Eqqagassalerinerup allanut suliassanngortinneqarnera	Ingerlatsinermut missingersuutit atuuttut	A
5. Pilersaaruserinermik, allaffissornermik kiisalu ingerlatsinermik pitsanngorsaaneq		
5.1. Eqqagassalerineri aningaasaqarnerup paasiuminarulersinneqarnera	Ingerlatsinermut missingersuutit atuuttut	A
5.2. Eqqakkat ingerlaarnerat paasisimaneqarnerulissaaq	Aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq	C
5.3. Eqqagassalerineri sulisut ilinniartitaanerit	Ingerlatsinermut missingersuutit atuuttut	A

Immikkoortuni tulliuuttuni agguataarlugit aningaasalersugassani sisamani suliniutit ataasiakkaat aningaasaqarnikkut kinguneri ataatsimut isigalugu misissorneqarsimapput. Aningaasaqarnikkut kingunerisa nalilerneqarnerat nuna tamaat isigalugu eqqagassalerinikkut pilersaarusiassap assingusumik nalilerneqarneranik tunngaveqarpoq, kiisalu kommunip nammineq missiliummik naatsorsugai imaluunniit nunatsinni kommunit allat misilittakkatigut kisisisaatai.

10.2 EQIMATTAT A – INGERLATSINERMUT MISSINGERSUUTIT MAANNAKKUT ATUUTTUT

Maannakkut Kommune Kujallip eqqaavilerinermut tunngatillugu kommunimi allaffissorinikkut amerlanerusunik sulisoqarnermut sulissutigaa. Kommunip ingerlatsinermut missingersuutaasa iluini naammassineqarsinnaaneranninik naliliineri tunngavissat matuma kingulianiittut eqqarsaatigalugit matuma iluatinneqarnissaa apeqqutaasorujussuuvoq. Aningaasanik sulisusanillu amerlanerusunik pissarsisoqanngippat suliniutit matuma kinguliani taagorneqartut naatsorsuutigineqaraluartut pilertortigisumik naammassineqarnaviangillat.

Nuna tamakkerlugu eqqaavilerinermut iliuusissat pilersaarutissami naatsorsuutigineqarpoq kommunini eqqagassalerinermik suliallit suliluk atorfinitsinneqassasut. Kommune Kujallerli aallaqqaammut sulisut ataasiinnarmik ilaneqarnissaannik sulisuteqassaaq.

10.2.1 ANGUNIAKKAMI 1-IMI SULINIUTISSAT

Massakkut naliliineq naapertorlugu eqqagassalerinermut pilersaarummi anguniagassatut nassuiarneqartuni paasititsiniaanerit massakkut kommunip missingersuutaasigut naammassineqarsinnaasutut naatsorsuutigineqarput.

Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarummi naatsorsuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni kommunit ukiumut 100.000 koruuninik eqqagassalerinermut suliassa qarfimmi paasititsiniaanernut ator neqartussanik illuartitsisassasut.

10.2.2 ANGUNIAKKAT AAPPAANNI SULINIUTISSAT

Saligaatsuutitsiniarup aallunneqarnissaa pitsanngorsarneqarnissaalu kommunip eqqagassalerinerani ilaareemat tamatuma massakut kommunip missingersuutaasigut naammassineqarsinnaanera naatsorsuutigineqarpoq.

Aamma piujuaannartitsinerup annerulersinnissaa kommunillu niuerniarnermini avatangiisinik mianerinninnerulernissaa eqqarsaatigalugu taamaappoq. Naatsorsuutigineqarporli Namminersorlutik Oqartussat kommunip ingerlatsineani toqqaannartumik ator neqarsinnaasunik aalajangersimasunik maleruaqqusaliussasut assigisaannillu suliaqassasut.

10.2.3 ANGUNIAKKAT PINGAJUANNI SULINIUTIT

Eqqakkanik immikkoortiterisarneq pisariaqartoq pillugu paasititsiniaanerup kisimi anguniakkat pingajuanni kommunip massakut ingerlatsinerneq missingersuutaasigut naammassineqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

10.2.4 ANGUNIAKKAT PINGAJUANNI SULINIUTIT

Anguniakkat sisamaanni suliniut 4.4, kommunip eqqagassalerineranik allanut suliassanngortitseratarsinnaanermut tunngasoq, kisimi kommunip massakut ingerlatsinerneq missingersuutaasigut naammassineqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna Kommune Kujallip oqaaseqaammik sanareersimaneranik tunngaveqarpoq, tassani taamannak suliariumannittussarsiuussinerneq pissutsit kommunip eqqumaffigisariaqagai nassuiarneqarput.

10.2.5 ANGUNIAKKAT TALLIMAANNI SULINIUTIT

Kommune Kujalleq maannakkorpiaq eqqagassalerinermut tunngatillugu suliassa qarfimmi aningaasaqarneq pillugu paasiuminarsaaneq annertunerup pilersinnissaa siunnerfigalugu suliaqarpoq. Taamaattumik nalilerneqarpoq sulliniut una kommunip maannakkut ingerlatsinerneq missingersuutaasa iluannit naammassineqarsinnaasasoq. Kisianni anguniagaq anguniartillugu avataanit ikior neqarnissamik pisariaqartitsisoqalersinnaanera mattunneqassanngilaq.

Maannakkut kommunip sulisui eqqagassalerinermut tunngatillugu suliassa qarfik pillugu ilinniarteqqinneqarnissaat periarfissaalereerpoq, kommunip ingerlatsinerneq missingersuutaasa iluannit. Maannamut angusassamut neqeroorutiniq nassaarnissaq unammillernarnerpaasimavoq, peqatigitillugu aamma naammassineqartussanik.

Nuna tamakkerlugu eqqagassat pillugit iliuusissamik pilersaarummi naatsorsuutigineqarpoq kommunit ukiumut 120.000 koruuninik ilinniartitseqqinnerneq illuartitsisassasut.

10.3 EQIMATTAT B – ANINGAASALERSUINISSAMIK PISARIAQARTITSINEQ < 500.000 KORUUNIT

Eqqakkanik atoqqissinnaasunik atuinissamut ajornaatumik periarfissat kiisalu eqqagassanik ulorianartut passussissinissamut periarfissat kiisalu tigooraaviit toqqaannartumik atoqqiinissamut aqputaasussat 500.000 kr. inorlguu aningaasaliiffiusariaqartut pillugit suliniutit kisimik pineqarput.

2019-imi illoqarfinni eqqakkanik ulorianartunik tigooraanerup annertusineqarnissaanik suliniutit amerlanngitsunik Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaliiffigineqarput. Missingersuutit tamarmiusut 150.000 kr.-it missaanniipput, taakkulu 25%-iisa missaat kommunip nammineq aningaasalersugarai. Missingersuutit taamaallaat katersinerneq atortunut matussutissaapput.

Siusinnerusukut kommunip suliniutigisimasaani atortunut toqqananartumik atoqqiinnerneq sunniuteqartunut aningaasartuutit illoqarfimmi ataatsimit 50.000 kr.-it missaanniittussat nalilerneqarput. Nunaqarfinni aningaasartuutit ikinnerussasut naatsorsuutigineqarpoq.

10.4 EQIMATTAT C - ANINGAASALIINISSANIK PISARIAQARTITSINEQ 500.000 - 5 MIO. KR-T

10.4.1 ANGUNIAKKAT AAPPAANNI SULINIUTISSAT

Eqqakkanik uumassusilinneersunik immikkoortiterilluni naggorissaasiassanngortitsillunilu misileraanissaq 1 mio. kr-it missaanni akeqassasatut Kommune Kujallermi eqqagassalerinermut pilersaarummi massakkut atuuttumi nalilerneqarpoq.

10.4.2 ANGUNIAKKAT PINGAJUANNI SULINIUTIT

Anguniagaq 3-imi suliniutissat tassaapput inoqarfinni naqitsinerlut poortuinerimullu atortoqarfiorinngitsuni pisinissamut aningaasartuutissat. Tamatumani pneqarput Qaqortoq kiisalu kommunimi nunaqarfiit arfineq-marluk. Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami missingiutit naapertorlugit aningaasartuutit tamarmiusut minnerpaamik 2,2 mio. kr.-iusussatut naatsorsuutigineqarput.

Aamma nunaqarfinni kiisalu Qaqortumi ikuallaavinnik pioreersunik atorunnaarsitsinerlut aningaasartuutit ilaassapput.

Kommune Kujalleq 2019-imi Igalikumi ikuallaaviup misileraatitut ingutserneqarneranut kingornalu illutaata iluarsarneqarneranut aningangaasaliiffigineqarpoq. Suliamut tassunga missingersuutit 250.000 kr missarpiaanniipput. Missingersuutit eqqussappata nunaqarfinni sulii arfinilinni ikuallaavinnik ingutserinermut 1,5 mio. kr. aningaasartuutigineqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Qaqortumi ikuallaaviup atorunnaarsinneqarnera eqqarsaatigalugu nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami tassunga aningaasartuutissat 1 mio. kr.-inut naatsorsorneqarput. Illutaata piiarnissaanut imaluunniit illup allamut atugassanngorlugi nutarterneqarnissaanut aningaasartuutit ilanngullugit naatsorsorneqarsimanngitsut nalilerneqarput.

10.4.3 ANGUNIAKKAT TALLIMAANNI SULINIUTIT

Eqqagassaqaassuseq paasilluarnerujumallugu suliniutit tapersorsornissaat eqqarsaatigalugu illoqarfiit eqqagassaleriviini oqimaalutaaveqarnissaq pingaaruteqarpoq. Oqimaalutaavinnilli taama ittunik pissarsinermi aningaasartuutit assorsuaq nalorninarpoqarput.

Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami oqimaalutaavimmut ataatsimut 20-40.000 kr. aningaasaliissutigineqassasut naatsorsorneqarpoq. Kommune Kujalleq Namminersorlutik Oqartussanut qinnuteqarnermini biilertalerlugit oqimaalutaaveqarfiliornermut ataatsimut 525.000 kr. missaat aningaasartuutaasussatut nalilerneqarput. Eqqagassalerinermut pilersaarummi atuuttumi oqimaalutaavimmut nunalerinermi atorneqartartumut aningaasartuutissat 100-250.000 kr.-inut missingerneqarput.

10.5 EQIMATTAT D - ANINGAASALIISSUTIGISARIAQARTUT 5 MIO. KR.-INIT AMERLANERUSUT

5 mio. kr.-it sinnerlugit aningaasaliivigisariaqartut kisimik anguniakkat sisamaanniipput. Taakku tassaapput eqqagassanik tigooraaviliornerlut passussiviliornermullu tunngasut, eqqaavissuarnik saliinerlut matusinerimullu tunngasut kiisau eqqaavissuarnik nakkutigisanik pilersitsinerlut tunngasut.

10.5.1 EQQAKKANIK TIGOOQQAAVIIT EQQAKKANIK SULIAQARFIUSARTUT

Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami tigooraavinni oqaluttuarineqartuni aningaasaliinissat ingerlatsinerimullu aningaasartuutissat tulluuttut naatsorsorneqarput.

- Illoqarfiit angisuut / akunnattu t (Qaqortoq): pilersitsinerlut 6 mio. kr. ukiumullu ingerlatsinerlut 1 mio. kr.
- Illoqarfiit mikisut (Narsaq aamma Nanortalik): pilersitsinerlut 3 mio. kr. ukiumullu ingerlatsinerlut 0,5 mio. kr.

- Nunaqarfiit (aqqaanillit) pilersitsinermut 0,5 mio. kr. ukiumullu ingerlatsinermut 30.000 kr.

Tamakku katikkaanni Kommune Kujallermi aningaasaliissutissat katillugit 17 mio. kr.-iupput kiisalu ingerlatsinermut aningaasartuutit 2,3 mio. kr. missarpiaanniillutik.

10.5.2 EQQAAVISSUARNIK SALIINEQ MATUSINERLU

Kommune Kujallermi 2015/2016-imi illoqarfinni pingasuni nunaqarfimmilu ataatsimi (Alluitsup Paa) eqqaavissuarnik torersaasoqarpoq, sulii nunaqarfiit sinneri 10-usut eqqaavissuarta salitassaapput.

Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami nunaqarfimmi eqqaavissuarmik saliinermut matusinermullu aningaasartuutit 2-3 mio. kr.-inut naatsorsorneqarput. Taamaalilluni Kommune Kujallermi taakkununga aningaasartuutit 20-30 mio. kr.-iussapput. Taakku qaavisigut kommunimi eqqaavissuarnik salinneqareersunik suliaqaqqinnermut aningaasartuutit ilanngunneqassapput.

10.5.3 EQQAAVISSUARNIK NAKKUTIGISANIK PILERSITSINEQ

Nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarutissami illoqarfimmi eqqaavissuarmik nakkutigisamik pilersitsinermut aningaasartuutit 3 mio. kr.-iussatut ingerlatsinermullu aningaasartuutit 600.000 kr.-iussasut naatsorsorneqarpoq.

Sanilliussissagaanni Qaqortumi eqqaavissuarmik nakkutigisamik pilersitsinissamut aningaasartuutini Kommune Kujalleq 2016-mi naatsorsuisitsisimavoq. Missingersuineri tassani 15 mio. kr.-it missaannik akeqassangatinneqarput, taakkunangalu qaartiterinermut 12 mio. kr. atorineqassallutik. Tamatuma saniatigut missingiutini atortunut assigiinngitsunut aningaasaliissutissat 10 mio. kr.-missaannut naatsorsorneqarput.

Eqqagassalerinermut atoqqiisarfiliornermullu Nanortalimmi atugassat 5,5 mio. kr.-inut missingersuusiorneqarput, taakkunungalu ilaavoq eqqaavissuarmik nakkutigisamik pilersitsineq.

Taamaammat aningaasaliissutigisariaqakkat nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut pilersaarummiittut agguaqatigiisitsinermit isigalugit ikinaagaasimasut malunnarpoq.

Aamma, ingerlatsinermut aningaasartuutit nuna tamakkerlugu eqqagassalerinermut aningaasartuutissatut naatsorsukkat massakut kommunimi eqqaavissuarnik ingerlatsinermut sanilliullugit appasippallaarput.

11 PIVIUSUNNGORTITSINEQ PIFFISSAMULLU PILERSAARUT

Matuma kinguliani piffissamut pilersaarummi anguniakkani ataasiakkaani suliniutissatut nassuiarneqartut qaqugu aallartinneqassasut naatsorsuutigineqarnersut nassuiarneqarput. Tassunga atatillugu suliniutissat immikkoortinneqarput, tassa ingerlatsineranut tunngasut ingerlaavartumik suliarineqartussat, kiisalu suliniutit eqqagassalerinikkut suliniutinik nutaanik aallartitsineranut tunngasut kiisalu suliniutit aningaasasaqartinneqartut.

Anguniakkat / Suliniuteqarfiit	2020	2021	2022	2023	2024-2031
1. Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq					
1.1 Eqqagassalerinermi nutaanik suliniuteqartoqartoqalersillugu innuttaasunik peqataatitsisarneq					
1.2 Kommune Kujallip nittartagaani eqqagassalerineq pillugu innuttaasunut suliffeqarfinnillu paasisutissat ajornaatsumik pissarsiarineqarsinnaasut					
1.3 Kommune Kujallermi eqqagassalerineq pillugu meeqqanut inuusuttuaqqanullu paasisutissiinerup aallunneqanera					
2. Eqqagassaqartitsinaveersaaneq, eqqakkat pilerfii aallaavigalugit immikkoortiterineruneg aamma atoqqiineq					
2.1 Kommunimi eqqagassanik atoqqissinnaasunik aammalu ulorianartunik igitsivissat tikikkuminartut.					
2.2 Eqqagassat uumassusilinneersut immikkoortiterneqartarnerat naggorissaatissiarineqartarnerallu					
2.3 Toqqaannartumik atoqqitassat					
2.4 Pisiniartarneq piujuartitsinermik pinngortitamillu miannerinninnermik tunngavilik					
2.5 Eqqiluutsuutisinerup annerusumik sammineqarnera					
3. Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut					
3.1 Nunaqarfinni eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aaqqiinerit					
3.2. Qaqortumi eqqakkanik naqitsissutit / assartuinikkut aaqqiinerit					
3.3 Assartuinerimi eqqakkanik immikkoortiterisarneq pillugu paasisutissiineq					
3.4 Nunaqarfimmi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq					
3.5 Qaqortumi ikuallaavimmik atorunnaarsitsineq					
4. Igitassanik tigooqqaaviit igitassanik suliaqarfiusartut					
4.1 Eqqakkanik tigooqqaavinnik suliaqqiiviusartunik pilersitsineq					
4.2 Eqqaavissuarnik saliineq matusinerlu					
4.3 Eqqaavissuarnik nakkutigisanik pilersitsineq					
4.4 Eqqagassalerinerup allanut suliaassanngortinneqarnera					
5 Pilersaarusionermik, allaffissornermik kiisalu ingerlatsinermik pitsanngorsaaneq					
5.1 Eqqagassalerinermi aningaasaqarnerup paasiuminarulersinneqarnera					
5.2 Eqqakkat ingerlaarnerat paasisimaneqarnerulissaaq					
5.3 Eqqagassalerinermi sulisut ilinniartitaanerit					

- Suliniutit ingerlaavartut
- Suliniutit annerusut aamma / imaluunniit nutaat

11.1 TUNNGAVILIINEQ SULIALLU INGERLARNGA

11.1.1 TUNNGAVILIINEQ

2016-2027-mi eqqagassalerinermut pilersaarut suliaasaqarfimmut tassunga ataatsimut pilersaarutaavoq "2011-2022-mi Kommune Kujallermut pilersaarusiap" ataaniittoq.

Eqqagassalerinermut pilersaarusiaq anguniakkanik siammasissunik avatangiisinillu illersuiniutinik qassiinik imaqqarpog, taakkulu eqqagassalerinermi ingerlatsinermut, eqqagassalerivinnik pilersitsinermut nutarterinermullu, aamma nunaminertanik pilersaarusiornermut kiisalu allaffissornerup ingerlatsinerullu nutarterneqarneranut tunngasuupput. Tassalu suliniutit kommunip Teknikkimut Avatangiisinullu Ingerlatsiviani tooqqammavilerneqarluarsimapput, tassanilu kommunip avatangiisinut immikkoortortaani sulisua eqqagassalerinermut pilersaarusiami suliniutit piviusunngortiterneqarnissaannik nakkutiginnittuussaaq.

Eqqagassalerinermut pilersaarummi suliniutit piviusunngortiterneqarneranni teknikkeqarfiup saniatigut kommunimi ingerlatsiviit / immikkoortortat allat qassiit, soorlu Aningaasaqarnermik Ingerlatsivik aammalu attaveqarnermut immikkoortortaq peqataassapput.

11.1.2 INNUTTAASUNIK SULIFFEQARFINNILLU PEQATAATITSINEQ

Eqqagassanik pilersitsisut - innuttaasut suliffeqarfiillu assigiimmik - eqqagassalerinermut pilersaarummik piviusunngortitsinermut peqataanissaat Kommune Kujallermi pingaartinneqarpoq. Taamaaliortoqassappat qaammarsaaneq paasissutissiinerlu pisariaqarput.

Taamaammat eqqagassanik pilersitsisut pitsaanerumik paasissutissinneqartarnerat eqqagassalerinermut pilersaarummi immini anguniagaavoq tassami paasissutissiisarneq eqqagassalerinermik pitsanngorsaanerme pinngitsoorneqarsinnaanngimmat.

Innuttaasut suliffeqarfiillu Kommune Kujallermi ukiut tulliuttuni aqqaneq marlunni eqqagassalerinermut pilersaarummik paasissutissikkumallugit sunniuteqarsinnaatikkumallugillu 2020-2031-mut eqqagassalerinermut pilersaarut kommunalbestyrelsimiit politikikkut akuerineqareeruni tamanut tusarniaassutigineqassaaq.

Siunnersuutaajunnartut oqaaseqaataajunnartullu tusarniaanerup kingorna pisariaqarnera naapertorlugu eqqagassalerinermut pilersaarummut ilanngunneqassapput. Tamatuma kingorna pilersaarut kommunalbestyrelsimut saqqummiunneqassaaq inaarutaasumik akuerineqarnissaa siunertaralugu.

ILANNGUSSAQ 1

KOMMUNE KUJALLIUP EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUTAA 2020-2031

EQQAGASSALERINERMUT KILLIFFIK

NALUNAARSUINEQ ILUARSISAQ, EQQAKKAT ANNERTUSSUSAAT KIISALU INUIAQATIGIIT
KATITIGAANERAT AAMMA ANINGAASAQARNIKKUT INERIARTORNEQ

1 EQQAGASSALERINERMIK NALUNAARSUGAQ ILUARSAASSAQ PAASISSUTISSALLU TUNNGAVILERSUUTAAT

Eqqagassalerinermik nalunaarsugaq iluarsaassaq 2016-imiit-2027-mut Eqqagassalerinermut pilersaarummiit sanaqqitaavoq, tunngaviumillu immikkoortut kisiisa allanngortinneqarput, tamatuma kinguneratigut eqqagassalerinermut aqqiissuussinerit aamma eqqagassalerivinnut tunngatillugu assigiingitsunik allannguisoqarpoq.

2015-imi eqqagassalerinermut nalunaarsuineq illoqarfinni pingasuni sukumiisumik nalunaarsuinerinermik tunngaveqarpoq: Qaqortoq, Narsaq aamma Nanortalik kiisalu nunaqarfinni tallimani eqqaavissuit nalunaarsorneqarnerinit allattukkat: Narsarsuaq, Alluitsup Paa, Qassiarsuk, Aappilattoq aamma Narsarmijit, 2015-imi eqqaavissuit torersarneqarnissaat pillugu suliniuteqarnissamik pilersaarusiorneq nunaqarfiit allaffiiniit paasissutissanik ilalik sananeqarpoq. Nunaqarfinnit arfinilinnit sinneruttunit paasissutissat nunaqarfiit allaffianeersuupput kiisalu Ammassiviup, Tasiusap, Qassimiup, Igalikup assilineqarneri 2015-imi upernaameersuupput/aasameersuupput.

Una allagaq 2015-imiit eqqagassalerinermut nalunaarsukkap inernerisa eqikkaarneqarneranik imaqarpoq, kingusinnerusukkat allannguutunik ilaqarpoq. Inoqarfiit akimorlugit eqikkaaneq pivoq. Eqikkaanerup immikkoortuani siullermi eqqagassanik katersuisarnerit innersuussisarnerillu killiffii allaaserineqarput kiisalu inoqarfinni ataasiakkaani ajornartorsiutit nalunaarsuinerimi paasineqartut allaaserineqarlutik. Eqikkaanerup immikkoortuisa aappaanni eqqagassanik tigooraaviit suliareqqiisarfiillu killiffii allaaserineqarput, tassanilu immikkoortut tamarmik pissutsinik tamanut atuuttunik aallarnerneqartarput, taavalu tulliuillugu illoqarfimmi pingaarnermi (Qaqortoq) kiisalu illoqarfiit sinnerini (Narsaq Nanortalillu) taavalu nunaqarfinni annerusuni minnerusunilu killiffiit allaaserineqarlutik.

2 EQQASSAGANIK KATERSUISARNERIT QANORLU PINEQARNISSAANNIK INNERSUUSSISARNERIT

2.1 EQQAVALERINEQ

Illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani eqqagassat katersorneqartarnissaannut aqqiissuusinermik pilersitsisoqarpoq. Qaqortumi, Nanortalimmi, Alluitsup Paani aamma Narsarsuarmi katersuisarneq namminersortunut suliakkiissutigineqartarpoq. Inoqarfiit sinnerini katersuisarneq kommunip nammineq sulisuinit ingerlanneqartarpoq. Inoqtigiiit ataatsit kvartalikkaartumik akiliuteqartarput, sapaatip akunneranut katersuinerinermut matussusiusaqq. Inoqtigiiit sapaatip akunneranut ataasiaanaratik katersuiffigineqartariaqartut amerlanerusunik eqqaaveqalerniarlutik aqqiissuussinerinermut nalunaarsortittariaqarput.

Inoqarfik	Ingerlatsineq		Katersuinerup akulikissusai	Igitsisarneq	Qamutit motorillit
	Kommune	Entrepnør			
Qaqortoq		X	Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Ikuallaavik	Qamutit namminerisat motorillit
Narsaq	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqaavissuaq	Traktori
Nanortalik		X	Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Ballet/Assartuineq	Qamutit namminerisat motorillit
Aappilattoq	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqaavissuaq	Traktorit/qamutit
Narsarmijit	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqaavissuaq	Kramer
Tasiusaq	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqaavissuaq	Traktori

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.2 ukunannga 26

Ammassivik	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Ikuallaavik	4-hjulit
Alluitsup Paa		X	Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Ikuallaavik	Qamutit namminerisat motorillit
Saarloq	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqaavissuaq/ maaniinnarmi ikuallaaneq	Trillebørit
Eqaiugaarsuit	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Ikuallaavik	Traktori
Qassimiut	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Ikuallaavik	4-hjulit usisarfillit/ ukiukkut gummigedit attartukkat
Igaliku	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqaavissuaq - matoorneqartarpoq	4-hjulit usisarfillit
Qassiarsuk	X		Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Eqqakkanik ikuallaavik/ maaniinnarmi ikuallaaneq	4-hjulit usisarfillit
Narsarsuaq		X	Sapaatip akunneranut ataasiarluni	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Qamutit namminerisat motorillit

Tabel 1 Eqqagassanik katersuisarnermut aaqqissuussineq

2.2 EQQAGASSAT ANGISUUT, UPERNAAKKUT SALIISARNEQ AAMMALU NAKORSAQARFIMMIIT EQQAGASSAT NAVIANAATEQARSINNAASUT

Inoqarfinni tamani eqqagassanut angisuunut aaqqissuussinernik pilersitsisoqarpoq.

2017-imiit Qaqortumi, Narsami Nanortalimmilu eqqagassanut angisuunut aaqqissuussineq nutaaq eqqunneqarpoq, innuttaasut angisuunik eqqagassatik aatinniaarangamikkut immikkut akiliuteqartalerput. Innuttaasup Teknikkimut Avatangiisinullu Ingerlatsivik attavigissavaa eqqagassani angisuut aatinniarlugit, kisianni aamma nammineq kommunip eqqagassanik tigooraavianut eqqagassaatinu angisuut iliartornissaanut periarfissaqarpoq.

Nunaqarfinni innersuussinissamik aaqqissuussinernik kisimi peqarpoq, innuttaasut nammineerlutik kommunip eqqagassanik tigooraavianut igitsiartortussaapput. Tamanna tunngavigalugu eqqagassanut angisuunut akiliisitsisoqarneq ajorpoq.

Kommune ukiumoortumik illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani upernaakkut saliinissaq aaqqissuuttarppaa.

Napparsimaveqarfiup inoqarfinni tamani napparsimaveqarfinnit eqqagassat ulorianarsinnaasut tamaasa katersortarpei, taakkulu Nuummi Dronning Ingridip Napparsimavissuanut imaluunniit Danmarkimut suujunnaarsitassanngorlugit nassiunneqakajuttarput.

Inoqarfik	Eqqakkat angisuut	Upernaakkut saliineq	Napparsimaveqarfinnit eqqagassat ulorianarsinnaasut
Qaqortoq	Aap	Aap	Aap
Narsaq	Aap	Aap	Aap
Nanortalik	Aap	Aap	Aap
Aappilattoq	Aap	Aap	Aap
Narsarmijit	Aap	Aap	Aap

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.3 ukunannga 26

Tasiusaq	Aap	Aap	Aap
Ammassivik	Aap	Aap	Aap
Alluitsup Paa	Aap	Aap	Aap
Saarloq	Aap	Aap	Aap
Eqalugaarsuit	Aap	Aap	Aap
Qassimiut	Aap	Aap	Aap
Igaliku	Aap	Aap	Aap
Qassiarsuk	Aap	Aap	Aap
Narsarsuaq	Aap	Aap	Aap

Tabel 2 Eqqagassat angisuut aaneqartarnerat, upernaakkut salisarneq kiisalu napparsimaveqarfinit eqqagassat ulorianaateqarsinnaasut

2.3 UUMASUT TOQUNGASUT PINIARNERMIILLU SINNIKUT ISUMAGINEQARTARNERAT

Uumasut toqungasut piniarnermiillu sinnikut isumagineqartarneranut innersuussinissamik aaqqissuussineq inoqarfinni tamani pilersinneqarnikuvoq.

Uumasut toqungasut piniarnermiillu sinnikut amerlanertigut eqqaavissuarni matoorunneqartarput imaluunniit ikuallanneqartarlutik. Eqqaavissuaqarfiusuni piniarnermiit sinnikut uumasullu toqungasut ikuallaavinni ikuallanneqakajuttarput - tabel 3 takuuk.

Eqqagassaleriaatsit tamakku killilimmik atorneqartarput. Siusinnerusukkut ilisimatitsissutigineqarpoq piffinni qassiini inuit namminneerlutik uumasunit igitassanik imaanut igitsinngikkaangamik matoorussisartut.

2.4 INUUSSUTISSARSIORFINNIT EQQAGASSAT IKUALLASSINNAASUT IKUALLASSINNAANGITSULLU

Inoqarfinni tamani inuussutissarsiortut eqqagassaataat ikuallassinnaasut ikuallassinnaangitsullu tunniussivissaqartinneqartarput.

Inuussutissarsiortut eqqagassaataat ikuallassinnaasut inoqarfinni ikuallaavilinni ikuallanneqassapput imaluunniit maaniinnarmi ikuallanneqarlutik. Narsami inuussutissarsiortut eqqagassaataat ikuallassinnaasut eqqaavissualiaanneqartarput. Inuussutissarsiortut eqqagassaataat ikuallassinnaangitsut inoqarfinni tamani eqqaavissualiaanneqartarput. Tabel 4 aamma takuuk

Illoqarfinni eqqaavissualiaanneqartut misissorneqartarput, nunaqarfinnili eqqaavissuit aalajangersimasumik sulisoqartinneqanngillat. Nunaqarfinni qassiini killilimmik nakkutigineqartumik eqqagassanik tigooraasoqartarpoq taamalu eqqagassat immikkoortiterallarneqartarlutik.

Suliffeqarfiit tunniussisarnernik atuigaangamik akiliisarput, tamannalu - immikkoortumi 4-mi takuneqarsinnaavoq.

Inoqarfik	Innersuussinissamik periarfissaq	Igitseriaaseq		
		Matoorussineq eqqaavissuarmi	Ikuallaaneq Ikuallaavimmi	Ikuallagassat Eqqaavissuarmi
Qaqortoq	Aap	Naamik	Aap	Naamik
Narsaq	Aap	Aap	Naamik	Naamik
Nanortalik	Aap	Aap	Naamik	Aap
Aappilattoq	Aap	Aap	Naamik	Aap
Narsarmijit	Aap	Aap	Naamik	Aap
Tasiusaq	Aap	Aap	Naamik	Aap
Ammassivik	Aap	Nalunarpoq	Nalunarpoq	Nalunarpoq
Alluitsup Paa	Aap	Naamik	Uulialerneqassapput ikuallanneqarlutillu	Naamik
Saarloq	Aap	Nalunarpoq	Nalunarpoq	Nalunarpoq

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.4 ukunannga 26

Eqalugaarsuit	Aap	Nalunarpoq	Nalunarpoq	Nalunarpoq
Qassimiut	Aap	Naamik	Naamik	Aap
Igaliku	Aap	Aap	Naamik	Ikuallanneqassapput matoortiterneqarlutillu
Qassiarsuk	Aap	Aap	Naamik	Ikuallanneqassapput matoortiterneqarlutillu
Narsarsuaq	Aap	Nalunarpoq	Nalunarpoq	Nalunarpoq

Tabel 3 Uumasut toqungasut piniarnermillu sinnikut iginneqartarnerat

Inoqarfik	Inuussutissarsiorfinneersut eqqakkat ikuallassinnaasut		Inuussutissarsiorfinneersut eqqakkat ikuallassinnaangitsut		Tunniussinermut akiliut
	Igitsisarneq	Tigooraavinni nakkutilliineq	Igitsisarneq	Tigooraavinni nakkutilliineq	
Qaqortoq	Ikuallaavik	Aap	Eqqaavissuaq	Aap	Aap
Narsaq	Eqqaavissuaq	Aap	Eqqaavissuaq	Aap	Aap
Nanortalik	Eqqaavissuaq	Aap	Eqqaavissuaq	Aap	Aap
Aappilattoq	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Narsarmijit	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Tasiusaq	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Ammassivik	Ikuallaavik	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Alluitsup Paa	Eqqaavissuaq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Saarloq	Eqqaavissuaq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Eqalugaarsuit	Ikuallaavik/eqqaavissuaq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Qassimiut	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Igaliku	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Qassiarsuk	Nunaqarfiit ikuallaaviini ikuallaaneq/ Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq
Narsarsuaq	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Naamik	Eqqaavissuaq	Naamik	Aki nalinginnaasoq

Tabel 4 Inuussutissarsiorfinnit eqqagassat ikuallassinnaasut ikuallassinnaangitsullu

3 EQQAGASSANIK TIGOORAAVIK PASSUSISARFILLU

3.1 EQQAGASSAT ULORIANARTUT EQQAGASSALLU AJORNARTORSIUTAASUT ALLAT SULIARINEQARTARFII TAAKKUNUNNGALU AAQISSUUSINERIT

3.1.1 ATAATSIMUT ISIGALUGU

Eqqagassat ulorianartut ukiorpassuarni illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaavissuini matoorunneqartarput. Qaqortumi, Narsami, Nanortalimmi aamma Alluitsup Paani eqqaavissuarni saliisoqarnerani eqqagassat ulorianartut

immikkoortiterneqarput, kingornalu Danmarkiliaallugit suliarineqarput suujunnaarsinneqarlutillu. Eqqaavissuarni allani eqqagassat ulorianartut avatangiisimut aamma peqqissutsimut suli ajornartorsiutaapput.

Kommunip eqqagassanut maleruaqqusaani eqqagassat avatangiisinut ulorianarsinnaasut pillugit innerssuussinissamik aqqissuussinerit inoqarfinnut tamanut atuuttut nassuiarneqarput.

Qaqortumi, Narsami Nanortalimmilu eqqagassanut avatangiisinut ulorianarsinnaasunut tigooraaviit avatangiisinik atuinissamut akuersissuteqarput.

Nunaqarfinni eqqagassat avatangiisinut ulorianartut tigooraaviinik suli amigaateqartoqarpoq, taamaattuumik eqqagassat ulorianartut avatangiisinut ulorianarunnaartillugit suliarineqaaqqaratik matoorunneqartarput.

3.1.2 ILLOQARFIK PINGAARNEQ AAMMA ILLOQARFIIT

Eqqagassat ulorianartut illoqarfinni eqqagassanik tigooraavinnut tunniunneqarsinnaapput, tassanilu passunneqariarlutik Danmarkimut suujunnaarsitassanngorlugit/ suliareqqitassanngorlugit nassiunneqartarput. Amerlassusii nalunaarsorneqartarput suliffeqarfiillu suujunnaarsitsinermut akiligassinneqartarlutik. Nalunaarsuinerit allanngorartumik pitsaassuseqartarput. Qaqortumi qarasaasiaq atorneqarsinnaavoq, taamalu amerlassusii naatsorsuiffimmut ikkussorneqarsinnaallutik. Narsami Nanortalimmilu assaannarmik nalunaarsuisoqartarpoq eqqagassanik tigooraavinni qarasaasiaqanngimmat.

Suliffeqarfiit inuussutissarsiutinik ingerlataqartut annermik eqqagassanik ulorianartunik tigooravinnut tunniussisarput. Illoqarfinni piffinni amerlaqisuni batteriikunut nakkartitsiveqarpoq eqqagassat ulorianartut amerlanerusut katersorneqarnissaat siunertaralugu.

Qaqortumi angerlarsimaffinniit igitassat ikuallannginnerini pingaarnersiunnarlugit immikkoortiterneqartarput. Narsami Nanortalimmilu eqqagassat nalinginnaasut maannamut eqqaavissuarmut immikkoortiterneqanngikkaluarlutik iginneqartarput.

2015 tikillugu eqqagassanik ulorianartunik ataavartumik nassiuusisoqarneq ajorpoq. Taamaammat taamanikkut katersuinerujussuaq atugaanikuuvoq. Tamanna illoqarfinni pingasuni eqqaavissuit salinneqarneranni eqqagassat avatangiisinut ulorianaatillit eqqagassallu allat annertuut nassuissorneqarnerinik kinguneqarpoq, eqqaavissuarnullu passussiniarnermut ajornakusoortitsilluni (ass. biilit assakaasui, savimminerit saffiugassat il.il.).

Saleereernermi eqqakkanik ataavarnerusumik nassuissisoqartalerpoq. Tamaat isigalugu kommunip eqqagassat suut assartorneqarlutik akilersinnaanersut assartuinerlu qanoq akeqarnersoq pillugit paasissutissanik amigaateqarpoq, passunneqarluaqqaarlutik passunneqarluaqqaaratilluunniit tunineqarsinaanersut, atoqqissinnaanngitsunillu eqqagassanik suujunnaarsitsineq qanoq akeqarnersoq il.il.

3.1.3 NUNAQARFIIT ANGINERIT MIKINERILLU

Nunaqarfinni eqqagassanut ulorianartunut tigooraavinnik pilersitsinissamut aningaasassaqqannginneq ajornartorsiutaanerpaammat nunaqarfinni tamani eqqagassanut ulorianartunut tigooraaviit amigaataapput.

Nunaqarfinni ataasiakkaani eqqagassat ulorianartut amerlanerpaartai tigooraneqartarnerat ingerlalluarpoq. Nunaqarfinni qassiini batteriit minnerit, akkumulatorit aammalu uuliakkut tigooraneqarsinnaalersimapput, taakkulu amerlanertigut kommunimut pinngikkunik Pilersuisumut tunniunneqarsinnaapput, eqqagassalli ulorianartut allat tigooqqarneqanngillat, soorlu: akuutissat, qalipaait sinnikui, innaallagiartortut aammalu nillartaitsiviit/qerititsiviit.

Nunaqarfiit amerlanerpaartaani eqqagassanik sunilluunniit tigooraaveqanngivimmat eqqagassat ulorianartut tamaavimmik eqqaavissuarni matoorunneqartarput.

Eqqagassat assigiingitsut inoqarfinni ataasiakkaani passunneqartarneri tabel 5-imi takuneqarsinnaavoq.

Eqqagassat ulorianartut eqqaavissuarnut matoorunneqarsimatillugit eqqakkanut allanut akulerussuuttarput. Angerlarsimaffinniit igitassat ikuallassinnaasullu allat eqqaavissuarni maaniinnarmi ikuallanneqartillugit eqqagassat ulorianartut ilanngullugit ikuallanneqarnissaat pinngitsoortikkuminaattarpoq. Sananeqaatit ulorianartut qanoq annertutigisut aniatinneqarnerannut ikumanerup kissassusia apeqqutaasarpoq. Maaniinnarmi ikuallaasoaqartillugu ikumanera nillerpallaartarpoq, eqqaavillu ullorpassuarni ikumarusaarsinnaasarluni. Taamaammat eqqagassat ulorianartut ilanngullugit ikuallanneqartarnerat avatangiisimut peqqissutsimullu ajornartorsiutaasaqaaq.

Inoqarfik	Innersuussinissamik/tunniussinissamik aaqqissuussineq makkuninngalu passussineq:				Tigooraa vik
	Batterit aamma akkumulatorit	Akuutissat, qalipaaticut aamma eqqagassat ulorianartut tamalaat	Eqqakkat innaallagiatortut	Nilataartitsiviit/qeri titsiviit	
Qaqortoq	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap
Narsaq	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap
Nanortalik	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap
Aappilattoq	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Naamik	Naamik	Naamik	Naamik
Narsarmijit	Aap	Naamik	Naamik	Naamik	Naamik
Tasiusaq	Nalunarpoq	Naamik	Naamik	Naamik	Naamik
Ammassivik	Aap	Naamik	Tamatsikkartumik immikkoortiterneq Nassiunneqarneq ajorput	Tamatsikkartumik immikkoortiterneq Nassiunneqarneq ajorput	Naamik
Alluitsup Paa	Aap	Uuliakoq Nukissiofinnut tunniunneqartarpoq	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Naamik
Saarloq	Aap	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Naamik
Eqalugaarsuit	Aap	Aap Nassiunneqarneq ajorput	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Naamik
Qassimiut	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Uuliakoq eqqaavissuarmi ikuallanneqartarpoq	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Ilai immikkoortiterneqartarput Nassiunneqarneq ajorput	Naamik
Igaliku	Aap	Naamik	Aap	Naamik	Naamik
Qassiarsuk	Aap	Aap	Aap	Naamik	Naamik
Narsarsuaq	Aap	Aap	Naamik	Naamik	Naamik

Tabel 5 Eqqagassanut ulorianartunut aamma eqqagassanut ajoqqutaasunut allanut aaqqissuussinerit

3.2 ATOQQIIVIIT

Qaqortumi, Narsami aamma Nanortalimmi igalaaminernut kiisalu qillertuusanut angerlarsimaffimmilu saviminernut allanut atoqqiivinnik ilisoqarnikuvoq.

Igalaamerngit katersukkat utaqqiisaasumik iginneqartarput kingusinnerusukku sumiiffimmi atoqqinneqaaqqinnissaat siunertaralugu. Qillertuusanik eqqakkat pilersaarut naapertorlugu saviminikunik ilallugu eqqaavissuarni tiguneqartussanngorlugit iginneqartarput. Ajorluartumilli qillertuusanik eqqakkat eqqiarneqarnerat naammattarsimanngilaq atoqqinneqaaqqinnissaannut. Taamaammatt ajornartorsiutip tamassuma aaqqiissutissaanik ujartuisoqassaaq.

3.3 IKUALLAASARNERIT

3.3.1 ATAATSIMUT ISIGALUGU

Eqqakkat ikuallassinnaasut suliarineqartarnerat Kalaallit Nunaanni illoqarfinni nunaqarfinnilu ikuallaaveqanngitsuni imaluunniit ikuallaaviit atorineqarsinnaanngisaanni ajornartorsiutaaqaaq. Ammaannartumik ikuallaaneq inatsisitigut akuerisaanngikkaluortoq inoqarfinni taakkunani amerlanerni angerlarsimaffinniit eqqagassat ikumasinnaasullu allat ammaannartumik ikuallanneqartarput.

Ammaannartumik ikuallaanermut taarsiullugu eqqaavissuarmut matoorussineq periarfissatuaavoq, igitsinerulli ajoqutai, uumasuaqqat, tipiliorneq, eqqiluisaannginnerillu allat tamatuma nassatarisarpai. Piffiit ilaanni ajoqutit taakku matoorussinikkut killilerneq ajornartarput qalliutissaqannginneq pissutigalugu, inoqarfinnilu qassiini eqqagassat ikuallanneqarsinnaasut matoorunneq ajornartarput eqqaavissuit naammattumik tiguisinnaassuseqannginnerat pissutigalugu. Eqqakkanik matoorutissat Kujataani Avannaaninngarnit pissarsiariuminernerusarput.

Kisianni ikuallaavioreersorpassuit ingerlanngillat imaluunniit aserfallangaatsiarsimapput.

Qulaani eqqaaneqartut tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni kommunit nuna tamakkerlugu eqqagassat ikuallanneqarsinnaasut pillugu periusissiaq sivisuumik ujartorpaat, ingammik angerlarsimaffinniit eqqagassat aamma angerlarsimaffinniit eqqagassanut assingusut pillugit, nalunaarusianik amerlasuunik sanasoqarpoq. Eqqagassat assartorneqarneranut tunngatillugu paasiniaanerit, misiliinerit nalilersuinerillu pippit, ikuallaavioreersut pillugit nalilersuinerit, iluarsartuunneqarnissaannut siunnersuutit, nutaanik ikuallaavinnik sanaartornissamut suliniutit qanoq inissisimanissaannik siunnersuutit il.il.

2017/2018-imi piareersarnerit tamarmik Kalaallit Nunaanni ikuallaaviit marluk nutaaliaanerpaat sananeqarnissaannik aalajangisooqataapput, taakkunani Kalaallit Nunaanneersut eqqagassat ikuallassinnaasut tamarmik isumagineqartassapput. Ikuallaavissat taakku nutaat Nuummi Sisimiunilu inissinneqassapput, tamanna illoqarfinni nunaqarfinnilu allani eqqagassanik naqitsissutinik aamma poortuissutinik pilersitsiviussaaq.

Ikuallaavissat nutaat pilersarusiorneqarnerat aamma ingerlanneqarnerat kommunit ataatsimut Eqqagassalerinermut ingerlatseqatigiiffiata ESANI-mit 2018-imi pilersinneqartumit isumagineqassapput.

3.3.2 KOMMUNE KUJALLERMI EQQAGASSAT IKUALLANNEQARSINNAASUT PASSUNNEQARTARFISSAAT

Ataani Kommune Kujallermi eqqagassat ikuallanneqarsinnaasut passunneqartarfissaat pillugu killiffik naatsumik nassuiaanneqarpoq.

Tabel 6-mi inoqarfinni ataasiakkaani ikuallaaveqarnerisooq, ikuallaaviit taakku ingerlanersut kiisalu naqiterussutinik (eqqagassat ESANI-ip ikuallaaviinut angallanneqartarnissaanut atorineqartartussat) qanoq aningaasaliiffiqineqarsimatiginersut pillugu takussutissiaqarpoq.

Inoqarfik	Ikuallaavik	Ikuallaavik ingerlasooq	Naqiterussutit
Qaqortoq	Aap (1998)	Aap	Naamik
Narsaq	Naamik	-	Aap (2000-ip missaani)
Nanortalik	Aap – Air Burneri (2015)	Naamik	Aap (2017)
Aappilattoq	Aap (1998)	Naamik	Aap (2018)
Narsarmijit	Naamik	-	Naamik
Tasiusaq	Naamik	-	Naamik

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.8 ukunannga 26

Ammassivik	Aap (1995)	Aap	Naamik
Alluitsup Paa	Aap (1995)	Aap	Naamik
Saarloq	Aap (1998)	Naamik - katiterneqanngisaannarp oq	Naamik
Eqalugaarsuit	Aap (1996)	Aap	Aap (2018)
Qassimiut	Aap (1997)	Aap	Naamik
Igaliku	Aap (1997)	Naamik	Aap (2017)
Qassiarsuk	Aap (1996)	Aap	Aap (2017)
Narsarsuaq	Naamik	-	Naamik

Tabel 6 Ikuallaaviit eqqakkanik ikuallassinnaasunik passusiviusinnaasut takussutissartai. Ungaluusami kisitsisit ikuallaaviit ukiumi sorlermi pilersinneqarsimanersut imaluunniit akuersissutigineqarsimanersut takutippaat)

QAQORTOQ

Qaqortumi ikuallaavioreersoq 1998-imi pilersinneqarpoq. 2010-mi ikuallaavik aserfallangaatsiaqqasoq ukiunilu qaninnerni ikuallaavittaa illortaa annertuumik nutarsarneqarneqartariaqartoq paasineqarpoq. Taamaasiornikkut ikuallaaviup atorsinnaanera ukiunik qulinik sivitsorneqarsinnaavoq nungullannginnerani. Kisianni 2010-2015-ikkunni ikuallaavimmi annikitsunik ataavartumik iluarsartuussisoqartarpoq.

Illoqarfinni ikuallaaviit pisinnaassusiinik qaffaasoqarnissannik kommunit misissuillutillu naliliisinnaaqqullugit 2015-mi Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqarput, tassuuna siunertarineqarpoq ikuallaaviit dioxininik saffiugassanillu oqimaatsunik aniatitsinerannut EU-ip killigititaanik siunissami ikuallaavik naammassinnissinnaanngortinneqassasut kiisalu sanaartorfinniit igitassanik PCB-ilinnik, igitassanik nappaateqalernartunik napparsimaveqarfinneersunillu suujunnaarsitsinermut atorneqarsinnaanngussasut.

Ikuallaavinnittaaq misissuinermi ikuallaasinnaassusiinik annertusitsinissamut periarfissat misissorneqassapput illoqarfinnit qanittumiittuniit imaluunniit nunaqarfinnit eqqagassanik ikuallaavilimmu assartuisinnaaneq eqqarsaatigalugu, kiisalu nutarterinerup aserfallatsaaliisernerullu pisariaqassusiannik nalunaarsuinissaq eqqarsaatigalugit kiisalu ikuallaaviup atorsinnaassusiata sivitsorneqarnissaa eqqarsaatigalugu.

Misissuineq tamanna tunngavigalugu Qaqortumi ikuallaaviup aserfallannerusimammat nutaarluinnarmik ikuallaavimmik sananissaq isumatusaarnersussasq nalilerneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqarneratigut 2016-imi ikuallaavimmik nutaamik sanasoqarnissaa pillugu misissuineq siulleq aallartinneqarpoq.

Nuummi Sisimiunilu nuna tamakkerlugu ikuallaavinnik nutaamik sanasoqarnissaanik aalajangiineq pillugu Qaqortumi ikuallaavimmik nutaamik sanasoqassanngilaq.

Ikuallaaviit nutaat pilersinneqarnissaasa tungaanut ikuallaavioreersoq suli ingerlassaaq, ajornanngippallu Narsamiit Nanortalimmiit nunaqarfinniillu sisamanit naqiterutitaareersunit eqqagassanik tigooraasassaaq.

Nuna tamakkerlugu ikuallaaviit pilersinneqarpata Qaqortumiittoq ikuallaavik matuneqassaaq, naqiterutininik poortuissutinillu pisisoqassaaq taamaasillutik Qaqortuminngaaniit eqqagassat ikuallanneqarsinnaasut ikuallaaviit arlaanut nassiinneqartassapput. Ikuallaaviup illorsuarta eqqagassanik naqiterivittut poortuiffittullu atoqqinneqarnissaa eqqarsaatigineqarpoq.

NARSAQ AAMMA NANORTALIK

Narsami Nanortalimmiluunniit ikuallaaveqanngilaq, kisiannili ikuallaariaatsit allat pillugit misilittakkat pissarsiarineqarput.

Narsami eqqagassanik poortuilluni Qaqortumi ikuallaavimmut nassiussiarneq 2012-2014-mili misiligarneqalersimavoq. Qaqortumili ikuallaavik ingerlanerliormat aalaakaasumik assartuisarneq iluatsinneqanngilaq. Narsamiit eqqagassanik nassiussisarneq 2014-imi apriliimi unitsikkallarneqarpoq, tassanngali eqqagassat eqqaavissuarmut iginneqartalersimapput. 2014 kingorna nassiussisarneq aallarteqqinniarlugu ataasiakkaanik misiliisoqartarpoq kisianni ataavartumik aqqiissuteqartoqanngilaq.

Tabel 6-imi takuneqarsinnaasutut 2000-imi Narsaq eqqagassanut naqiterutinik poortuissutinillu peqalernissaa aningaassaliiffigineqarpoq, taamani Qaqortumi ikuallaavittaamut eqqagassanik nassiussisarnissaq anguniarlugu. Assigiingitsunik tunngaveqarluni misiligutitut suliniummik aallartitsinerlutik atatillugu atortut aatsaat 2012-imi atorneqalivipput.

Nanortalik 2014-imi Namminersorlutik Oqartussaniit Air Burner S 111-imi tunineqarpoq, taannalu juli 2015-imi atulerpoq.

Air Burneri containeriuvoq angisooq ammaannartoq, matusartoqarpoq putsumik kaajallatsitseqqittartumik, taamalu pujoq ikumateqqinneqartarluni. Air Burner qisunnik ikuallaavissanngorlugu ineriartortitaavoq, taamaammallu eqqagassanik ikuallaasarnermit misilittakkat killeqarput. Containerip ammaannartunngorlugu suliaanera issittumut tulluanngilaq apisarnerujussuatigummi ikumanerata kissassusia appartaqimmat. Taamatuttaaq Nanortalimmi eqqaavissuarmut inissinneqarnera anorrillu sammiviata allanngorarpallaarnera peqquataallutik putsup illoqarfiup tungaanukartarnera ajornartorsiutaasimavoq.

Taamaattumik Air Burneri sivikitsuinnarmik eqqagassanut eqqagassanullu allanut ikuallassinnaasunut atorneqarpoq, maannakkullu atorneqarunnaarnikuulluni.

Siunissami Narsamiit Nanortalimmiillu eqqagassat ikuallanneqarsinnaasut nuna tamakkerlugu ikuallaavinnut nassiunneqartarnissaat pilersaarutaavoq, tungaanut Qaqortumi ikuallaavimmit tiguineqarsinnaasut nassiunneqartassapput. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat tapiissuteqarneratigut Nanortalimmut naqiterussutimik poortuissutimillu pisisoqarpoq.

NUNAQARFIIT

90-ikkut qiteqqutereerneranni nunaqarfinni aqqaniliusunit arfineq pingasuni ikuallaavinnik pilersitsisoqarpoq.

Nunaqarfinni marlunni ikuallaaviit ingerlajunnaarsimapput aserfallatsaalineqartaratillu nutarterneqarneq ajoramik. Tamatuma saniatigut Saarlumi ikuallaavik pilersinneqanngisaannarpoq.

Nunaqarfinni atorsinnaasumik ikuallaaveqanngitsuni angerlarsimaffinniit eqqagassat eqqakkallu ikuallassinnaasut allat maaniinnarmi ikuallanneqartarput naak inatsisit malillugit taamaaliornissaq akuerisaanngikkaluartoq. Siusinnerusukktu oqaatigineqareersutut ikuallaanermi eqqagassat ulorianartut ilaatigut ilanngunneqartarput.

Nunaqarfinniit eqqagassat siunissami nuna tamakkerlugu ikuallaavinnut nutaanut nassiunneqartalissapput, utaqqiisaasumik Qaqortumi ikuallaaviliaanneqartassallutik. Taamaattumik nunaqarfiit Qassiarsuk, Igaliku, Eqalugaarsuit aamma Aappilattoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussaniit tapiiffigineqarlutik naqiterussutinik aamma poortuissutinik piniareersimapput.

Nunaqarfinni ikuallaaveqarfiusuni atortut saviminernik halilianut minnernut inissinneqarnikuupput. Taakku halit siunissami nunaqarfinni ikuallaaviit atorunnaarneqarnerat ilutigalugu eqqagassanut tigooraavitut atorneqarnissaat eqqarsaataavoq.

2019-imi Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat nunaqarfinni ikuallaaviit atorunnaarneqarnissaannut misiligutitut suliniummut tapiissuteqarput kingusinnerusukkullu Igalikumi halip iluarsartuunneqarnissaannut tapiissuteqarlutik.

3.4 EQQAAVISSUIT/MATOORUSSIVIIT

3.4.1 ATAATSIMUT ISIGALUGU

Eqqaavissuit ilarpasui inissinnerlutaapput - inoqarfinnut sissamullu qanittumiittarlutik. Eqqaavissuarniit imeq minguttoq nakkutigineqarnanilu katersorneqarneq ajorpoq. Eqqaavissuarni amerlanerni eqqagassat assigiingitsut annerusumik minnerusumillunniit akulerussuunneqartarput, aammalu uumasuqqat tipilu ajornartorsiutaasarlutik. Taamatuttaaq nunaqarfinni eqqaavissualinni amerlanerni silaannarmi ikuallaanerit amerlanerusarput.

3.4.2 QAQORTOQ, NARSAQ AAMMA NANORTALIK

2015/2016-imi Qaqortumi Narsami aamma Nanortalimmi eqqaavissuit salinneqarput, eqqaavissuarni matoorussiviit nakkutigisaasunngortinniarlugit aamma immikkoortitikkamik ingerlatsineq anguniarlugu. Kommunimi matoorussiviit nakkutigisaasut suli pilersinneqanngikkaluartut eqqaavissuarni salinikkut immikkoortitikkamik ingerlatsineq

pitsaanerusoq annertunerusorlu anguneqarpoq, sinerissamiik 30 meterinit qaninnerusumi eqqagassanik matoorussisoqassaarpoq.

2016/2017-imi Qaqortumi eqqaavissuarmi matoorussiviit nakkutigisaasut pilersinneqarnissaannut suliniutissatut pilersaarusiortoqarpoq matoorussiviit allilerneqarnissaat ilanngullugu. Suliniummut tassunga atatillugu matoorussisarfiup ingerlanneqarnissaanut pilersaarut ilaavoq. Immikkoortut amerlanersai Narsami Nanortalimmilu eqqaavissuarnut ajornaquteqanngitsumik atulersinneqarsinnaapput.

Nanortalimmi eqqaavissuup salinneqarneranut tunngatillugu immamut assiaqutamik kiisalu eqqaavissuarmiit imip minguttup imaanut aniaffissaanik pilersitsisoqarpoq. Tamatuma kingorna 2017-imi Nanortalimmi eqqagassaleriviup atoqqiivilliullu pilersinneqarnissaanut 5 mio. koruunit aningaasaliissutigineqarput. Narsami eqqaavissuup sinaa ungalulersorneqarpoq. Tamatuma saniatigut eqqaavissuarni sulisut amerlineqarput.

Kiisalu ukiuni kingullerni maskiinanik aningaasaliisoqarpoq taakku illoqarfinni pingasuni eqqaavissuit naapertuuttumik ingerlanissaanik isumannaarisussaapput, Narsamut Nanortalimmullu sequtserut Qaqortumullu gummigedit.

3.4.3 NUNAQARFIIT

Alluitsup Paani 2015/2016-imi eqqaavissuup salinneqarpoq. Saliinermut tunngatillugu eqqaavissuarmi inissinneqartussanik ungalunik, bommimik aamma sulisunut atortussaasivimmik aningaasaliisoqarpoq, soorlu aamma eqqaavissuup ingerlanneqarnerata pitsanngornissaanut sulitutit allanik pilersaarusiortoqartoq. Alluitsup Paani suliniutinit misilittakkat aallaavigalugit nunaqarfinni allani kingusinnerusukkat atortussanngortinneqartussaagaluapput. Ajoraluartumik Alluitsup Paani sulineq unittoorpoq.

Narsarsuarmi, Qassiarsunni, Aappilattumi aamma Narsarmijini eqqaavissuit salinneqarnissaanut pilersaarummik sanasoqarpoq kisianni sumiiffinnut taakkununga saliiissamut neqeroorutinik takkuttoqanngilaq.

Alluitsup Paa-ni eqqaavissuup kisimi salinneqarsimammat nunaqarfinni qulini sinneruttuni eqqaavissuup inissisimaffia, eqqagassat akulerunneri, eqqagassanik ulorianartunik matoorussisarneq uumasunik tipimillu ajoqquteqarnerit sulii ajornartorsiutaapput.

Eqqaavissuit annerpaartaani innuttaasut inuussutissarsiuteqartulluunniit akornuteqanngitsumik isersinnaanngillat, piffiit amerlanerpaartaat bommimik ungalunnilluunniit assersorneqarsimapput, eqqaavissuarmilu aalajangersimasunik sulisoqarnani. Eqqaavissuit sulisoqartitaannginnerat pissutigalugu immikkoortitikkamik ingerlatsineq, tassa eqqagassanik ingerlaavartumik immikkoortiterineq eqqagassanillu assigiingitsukkuutaanik matoorussisarneq piviusunngortissallugit ajornakusussaaq.

Siusinnerusukkat kommunip nunaqarfinni ingerlatsinermut sulisui eqqagassalerinermut akunnerni killiligaasuni sulisarnerat ilutigalugulu allanik suliassanik isumaginnittartussaanerit ajornartorsiutaasimavoq. Ajornartorsiut tamanna aqqinneqarpoq kommunip ingerlatsinermut sulisui eqqagassalerinermut suliaqartartut qaammammut akissarsiaqartinneqalerneqarpoq, tassa sulisut assigiingitsunik suliaqartartut akunnerit atugai peqqutaatinngit aalajangersimasumik akissarsiaqartinneqartalerput. Aqqissuussamut assingusoq illoqarfinni eqqagassalerivinni ingerlatsinermut sulisunut atuutilerpoq.

Saniatigut Aappilattumi aamma Ammassivimmi anartarfiit puussiartai ulikkaaqqasut eqqaavissuarmut matoorunneqartarput. Narsarmijini aamma Alluitsup Paani puussiat ulikkaaqqasut amerlasuut anartarfinnut kueraavikkut iginneqarsimapput.

Nunaqarfinni amerlasuuni eqqaavissuarni eqqakkat matoorneqarneq ajorput sumiiffinnilu ataasiakkaani eqqaavissuarmut eqqakkat ilaannai matoorunneqartarlutik.

Ataani tabel 7-imi eqqagassat matoorussassat saniatigut eqqakkani immikkoortut sorliit iginneqartarnerisut, kiisalu maaniinnarmi ikumatitsineq pisarnerisut, eqqagassat assigiingitsukkuutaat akuleruttarnerisut aamma ataavartumik matoorunneqartarnerisut takuneqarsinnaavoq.

Inoqarfik	Eqqakkani immikkoortut			Ingerlatsinermit periaaseq		
	Eqqaavilerineq	Anartarfilerineq	Arsakut	Maaniinnarmi ikuallaaneq	Akuleruttut	Matoorineq
Qaqortoq	Aap ¹	Naamik	Aap	Naamik	Naamik	Aap
Narsaq	Aap	Naamik	Naamik	Naamik	Naamik	Aap
Nanortalik	Aap	Naamik	Aap	Naamik	Naamik	Aap
Aappilattoq	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap	Naamik
Narsarmijit	Aap	(Naamik)	Aap	Aap	Ilaannakortumi k	Ilaannakortumi k
Tasiusaq	Aap	Naamik	Nalunarpoq	Aap	Ilaannakortumi k	Naamik
Ammassivik	Aap	Aap	Aap	Nalunarpoq	Ilaannakortumi k	Naamik
Alluitsup Paa	Aap	Naamik	Aap	Naamik	Killilimmik	Naamik
Saarloq	Aap	Naamik	Aap	Aap	Ilaannakortumi k	Naamik
Eqalugaarsuit	Naamik	Naamik	Aap	Qisuit kisimik	Ilaannakortumi k	Naamik
Qassimiut	Aap	Naamik	Aap	Aap	Ilaannakortumi k	Naamik
Igaliku	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap
Qassiarsuk	Aap	Naamik	Aap	Aap	Ilaannakortumi k	Aap
Narsarsuaq	Aap	Naamik	Aap	Aap	Ilaannakortumi k	Ilaannakortumi k

Tabel 7 Eqqaavissuarnik ingerlatsineq – eqqakkat assigiingitsukkuutaat

4 EQQAGASSANIK NALUNAARSUINEQ NAATSORSUINERLU

Eqqagassalerinermut maleruaqqusani 2015-imilu akit allassimaffiini aalajangersarneqarpoq inuussutissarsiortut eqqagassanik aalajangersimasunik eqqaavissuarmut, ikuallaavimmut aammalu eqqagassanik ulorianartunik tigooraavimmut tunniussigaangamik akiligassinneqartassasut.

Illoqarfinni taamatutaaq Qaqortup ikuallaaviata eqqaani kiisalu eqqaavissuit eqqaani illoqarfinnilu pingasuni tamani eqqagassanik tigooraavinni misissuisarneq atuutilernikuuvoq.

Eqqakkanik tigooraasut eqqakkat amerlassusiinik (missingerlugit) suussusiinillu immersuiffissamut immersuissapput, taakkulu qaammatikkaartumik akiligassiissutigineqartarput.

Eqqagassat assigiingitsukkuutaat tamarmik - eqqagassat ulorianartut minillugit - naatsorsorneqartassapput biilit eqqagassanik agguissisut 3,5 ton-it oqimaannerunersut oqinnerunersulluunniit naatsorsuutigalugu (tunniussat ikittunnguit amerlasuulluunniit). Eqqaavimmi sulisut nalornippata biilit atorneqartut ingerlannerannut allagartami biilit angisuujutinneqarnersut mikisuujutinneqarnersulluunniit aalajangiisuussaaq. Taamannak naatsorsueriaaseqarneq illoqarfinni pingasuni tamani atorneqartarpoq.

Eqqagassanik tigooraavimmi eqqagassat ulorianartut eqqagassallu ajoqqutaasinnaasut allat naatsorsornissaanut oqumaalutaaveqarpoq.

Suliffeqarfiit kukkusumik immikkoortiterisimagaata akiligassinneqarsinnaasarput. Aallaqqaammut periarfissaq tamanna allanngorartumik atorneqartarpoq ingerlatsinermit sulisut inuussutissarsiuteqartunik paasititsinissartik nuannarineq ajormassuk, taamaattumik akiligassiineq ajorput naak eqqagassat immikkoortiternerlugaasarluartut. Ullumikkut immikkoortiternerlutanik akiligassiisarneq sumiiffinni tamani ajornaquteqanngitsumik atorneqartarpoq.

¹ Qaqortumi ikuallaavik ingerlasinnaajunnaaraangat eqqagassat aatsaat eqqaavissualiaanneqartarput, ingerlaqqileraangallu utertinneqarqeriarlutik ikuallanneqartarput.

2015-imi annertussuseq apeqqutaatillugu akiligassiisarneq eqqunneqarmat, aallaqqaammut entreprenørinut aamma inuussutissarsiuteqartunut akiligassiisutit pitsaassusaat naammagittaalliutigineqangaatsiartarpoq. Akiligassiisutini takuneqarsinnaaneq ajorpoq eqqagassat qanoq amerlatiginersut, agjiussinerit qassiuersut aamma eqqagassat suut akiligassiisutigineqarnersut.

Qaqortumi ingerlatsiviup akiligassiisutit pitsaassusaat pitsanngortinniarlugu suliaqarpoq ullumikkullu naammagittaalliutinik tiguseq ajorlutik.

2015-imi taamatuttaaq nunaqarfinni inuussutissarsiutillit kvartalikkartumik akiliuteqartarnissaanut aaqjissussinermik eqqussisoqarpoq. Siullermik inuussutissarsiuteqartut kommunip eqqagassanik tigooraavianut tunniussisarnerninnut akiliisarsimangillat.

Eqqassat ulorianartut, eqqagassat angisuut il.il. pillugit aaqjissuussinernut inuinnaat ilaatinneqarput eqqagassalerinermut akiliutitigut akiliisneqartarlutik, taamalu sullissinermut tassunga immikkut akiligassinneqarneq ajorlutik. 2017-imiit kisianni illoqarfinni eqqagassanut angisuunut aaqjissuussinerup atorineqartarneranut immikkut ittumik akiliuteqartitsisarneq eqqunneqarpoq, sullissinerup pitsanngorsarneqarnerata kinguneranik – tak. immikkoortoq 2.2. Eqqagassanut aaqjissuussinerit allat illoqarfinni atorineqartarneri eqqagassanik eqqaanermut akiliutigineqartartunut suli ilaavoq.

4.1 INGERLATSINERMUT ALLATTUIFFIIT

4.1.1 QAQORTOQ

Ingerlatsinermut allattuiffik Qaqortumi eqqagassanik tigooraavimmi eqqaavissuarmilu atorineqartartoq piorsarneqarnerpaanikuvoq.

Nalunaarsuiffik elektroniskiusoq arfineq sisamanik quppernilik atorineqartarpoq:

1. Inuussutissarsiut
2. Qillertuusat igalaaminerillu
3. Nassiussassat
4. Batterinik katersuineq
5. Qerititsiviit/nillataartitsiviit
6. Uuliakoorut
7. Innuttaasut
8. Pisoq imaluunniit ajutoorneq
9. Pikkorissarneq

Quppernermi *Inuussutissarsiut* inuussutissarsiuteqarfimmiit eqqagassat tiguneqartut nalunaarsorneqassapput, makkulu allanneqarlutik:

- Tunniussinermut ulloq
- Eqqagassat suussusaat:

– A Usit mikisut	– G Eqqakkat uuliaqartut
– B Usit angisuut	– H Batteriit, seqqartaatit, eqqagassat suuneri ilisimaneqanngitsut
– C Akkumulatori	– I Eqqakkat asbestitallit
– D Eqqakkat innaallagiatortut	– J Maskiinat/biilit
– E Akuutissat il.il.	– FS Kukkusumik eqqakkanik immikkoortiterisimanermut akitsuut
– F Nillataartitsiviit/qerititsiviit aammattaaq atortorissaarutit	
–	
- Suliffeqarfik
- Qamutit motorillit nalunaarsornerneqarnerini normui
- Oqimaassuseq/annertussuseq (eqqagassat suussusaanut C, D, E, G, H aamma I-mut atuuppoq)

2019-imi ukiup affaani siullermi ingerlatsinermut allattuiffiit naapertorlugit taanna ingerlaavartumik ingerlanneqarpassippoq. Kisianni ingerlatsinermut allattuiffimmi oqimaassutsimut-/annertussutsimullu nalunaarsuinerit amigaaqarput. Kisianni imaanngilaq annertussutsit nalunaarsorneqarneq ajortut. Imak pisarpoq

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.13 ukunannga 26

atuisut eqqagassanik nalunaarsuiffiani soorlu figur 1-imi takuneqarsinnaasoq, akiligassiissutinik aniatitsinermut atorneqartarpoq.

Quppernermi *Qillertuusat igalaaminerillu* atoqqiivinni qillertuusat igalaaminerillu katersorneqareerlutik imaarneqaraangata annertussusaat nalunaarsorneqartarput.

Qupperneq *Nassiussassat* eqqagassanik tigooraavimmiit eqqagassanut nassiunneqartussanut nalunaarsuiffiuvoq. Nalunaarsuiffimmi eqqagassat suussusaat, annertussusaat, eqqagassanik tigusisoq kiisalu nassiussinermi ulloq ilanngunneqartarpoq.

Qupperneq *Batterinik katersuineq* illoqarfiup iluani batterit katersuiffianniittut eqqagassanut tigooraavimmi imaarneqarlutillu tunniunneqartartut annertussusaanut nalunaarsuiffiuvoq.

Qupperneq *Qerititsiviit-/nillartaartitsiviit* eqqagassanut tigooraavimmi nillartaartitsiviit-/qerititsiviit avatangiisinut ajoqusiinnaajunnaartinneqartut annertussusaanik nalunaarsuiffiuvoq, qupperneq *Uuliakoorut* eqqagassanik tigooraaviup uuliakoorutaanit imikoorutip uuliallip annertussusaa qangalu pinersoq nalunaarsorneqartarpoq.

Qupperneq *Innuttaasut* illoqarfimmi innutaasuniit eqqagassanut tigusanut nalunaarsuiffiuvoq, kisianni sulii taanna atorneqarpassimangilaq. Tamanna inoqutigiiit nammineq inillit/innuttaasut eqqagassaasa annertussusai aallaavigalugit akiliisinneqartanninneranit aallaaveqarpoq. Tunngaviusumik eqqagassat angisuut aqqissuussineq nutaaq aqqutigalugu katersorneqartartut annertussusaat uani nalunaarsorsimassagaluarput.

Qupperneq *Pisoq imaluunniit ajutoorneq* eqqagassanik tigooraavimmi eqqaavissuarmilu ingerlatsinermi nikingassutinik nalunaarsuiffiuvoq pinngitsoortitsinissamik sulissutiginninneq il.il. taakkununga atatillugu suliniutigineqartartut.

Quppernerup kingulliup ataani eqqagassanik tigooraavimmi sulisut suut pikkorissarfigisimanerai allaqqapput.

Ikuallaavimmi taamak sukumiitigisumik ingerlatsinermut allattuiffissaqanngilaq. Uani kiassarnermut pilersuinermit tunisat agguataarneri kisimik nalunaarsorneqartarput, nillusaavikkut aniatinneqarneri, ataatsimut annertussusaa, sarfamik atuineq, uuliakoorutit ikuallanneqartut annertussusaa kiisalu eqqaagassat ikuallanneqartut annertussusaat.

Akiligassiissutinik aniatitsinermut atatillugu ikuallaaviup eqqagassanut nalunaarsuiffissai atuisunut tulluarsakkat atorneqartarput.

Kommune Kujallup eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.15 ukunangga 26

Ingerlatsinermut allattuiffimmi usit annertussusaat aamma ikuallassinnaanersut ikuallassinnaanngitsulluunniit nalunaarsorneqarneq ajorput. 2016 novembarimiit 2019 maajimut ingerlatsinermut allattuiffinni takuneqarsinnaavoq piffissap naajartornerani eqqagassat avatangiisinut ulorianaateqarsinnaasut nalunaarsorneqartarneri qaqutooraluttuinnarnerat.

Qamutit nalunaarsorneqarnerminni normui 2016-imi novembarimi kisimik ersariffaarissumik nalunaarsoqqapput.

Narsami eqqagassanut nalunaarsuiffik atuisunut tulluarsagaq atorlugu Qaqortumi akiligassiissuteqarnermi atorneqartartoq atorneqartarpoq.

4.1.3 NANORTALIK

Nanortalimmi eqqagassanik tigooraavimmi eqqaavissuarmilu, nalunaarsuiffimmi elektroniskiusumi qupperneq: Inuussutissarsiortunut, Qaqortumi eqqagassanik tigooraavimmi eqqaavissuarmilu atorneqartartup assinga atorneqartarpoq.

Ingerlatsinermut allattuiffik ataavartumik immersorneqarpassittarpoq kisianni soorlu Qaqortumisut eqqagassat avatangiisinut ulorianaateqartut oqimaassusai-/angissusaalu nalunaarsorneqarneq ajorput.

Nanortalimmi eqqagassanut nalunaarsuiffik atuisunut tulluarsagaq atorlugu Qaqortumi akiligassiissuteqarnermi atorneqartartoq atorneqartarpoq.

5.1 INUTTUSUTSIP ALLANNGORIARTORNERA

Siunissamut pilersaarusiornissaq eqqagassalerinerullu annertussusilerneqarnissaa eqqarsaatigalugu inuttussutsip allanngoriartornera, nunassittarneq siunissamilu inoqarfinni ataasiakkaani eqqagassat amerlassuserilerumagaat isummerfiginngitsoorneqarsinnangilaq.

Kommune Kujalleq 2019-imi januarip aallaqqaataani 6.970-inik inoqarluni Kalaallit Nunaanni kommunini minnerpaajuvoq. Taakkunanga inuit 5.582-it illoqarfinni pingasuni najugaqarput, tassa inuit 88 procentii, taavalu inuit 715-it Kommune Kujallermi nunaqarfinni aqqaniliusuni najugaqarlutik, taakku saniatigut inuit 145-t savaateqarfinni katillugit 37-iusuni siammarsimapput. Paasissutissat Naatsorsueqqissaartarfimmit pissarsiaapput.

Qaqortoq 3.012-inik inoqarluni illoqarfittut qitiuvoq, tassa Kommune Kujallip inuisa 47 procentii tassani najugaqarput. Illoqarfiit angikuluttut Narsaq Nanortalillu tamarmik 1.374-inik aamma 1.196-inik inoqarput, tassa Kommune Kujallip inuisa 40 procentiisa missaannik.

Ukiut 5-t ingerlanerini Qaqortoq arriitsumik inukilliartuaarsimavoq (4,8%), Nanortalik (5,2%), kiisalu Narsami annertunerusumik inukilliartuaarsimalluni (10,1%). Kommune Kujallermi 2010-miit tamakkiisumik 15 %-it miss. inukilliartorsimavoq. Piffimmi 2015-2019-imi inukilliartuaarnera annikinnerusimavoq, tassa 7,5 %-iusimalluni.

Nunaqarfik Alluitsup Paa kisimi 194-inik inoqarluni nunaqarfittut inuttuutut oqaatigineqarsinnaavoq. Nunaqarfiit allat 10-t 150-it ataallugit innuttaasoqarput. Narsarsuarmi siornatigut innuttaasut 150-it pallingajassimagaluarpaat, kisianni 2019-imi januarip 1-ani innuttaasut 124-ullutik. Taamaakkaluartoq Narsarsuaq nunaqarfittut inuttuutut naatsorsuussaavoq peqqutigalugu angallattunit nunatta kujataanut isaariaammat. Nunaqarfiit sinneri qulingiluat 18-103-nik akornanni inoqarput.

Nunaqarfik Ammassivik kommunimi nunaqarfinni kisiartaalluni ukiut tallimat ingerlanerini inuttusiartorsimavoq. Tassa innuttaasut 25-iusuniit 36-nut amerleriarsimammata. Amerliartorneq 44 %-inik annertutigaaq. Nunaqarfiit allat annersumik minnerusumilluunniit innuttaasuunik ikiliartuaarsimapput. Katillugit nunaqarfiit sisamat 20 procentimik annerusumilluunniit inukilleriarsimapput. Nunaqarfik Eqalugaarsuit inukilleriarnepaavoq, tassa ukiut tallimat ingerlanerini inui 81-iniit 50-inut ikileriartutik 38 procentimik ikileriarsimammata.

Inuttusiartorneq/Inukilliar torneq	Illoqarfiit	Nunaqarfiit annerit (150-it sinnerlugit inullit)	Nunaqarfiit minnerusut (150 inorlugit inullit)
Inuttusiartorneq			Ammassivik
Annikitsumik inukilleriarneq (5 pct. inorlugu)	Qaqortoq		
Annertuumik inukilleriarneq (5-15 pct.)	Narsaq aamma Nanortalik	Narsarsuaq	Tasiusaq aamma Aappilattoq
Annertuumik inukilleriartut (15 pct. sinnerlugit)		Alluitsup Paa	Narsarmijit, Ammassivik, Saarloq, Eqalugaarsuit, Qassimiut aamma Igaliku

Tabel 1 Kommune Kujallermi 2015-2019-mi inuttussutsip allanngoriartornera

Kommune Kujallip illoqarfiini inuussutissarsiornikkut periarfissarsiornermi ineriartortitsinissamut apeqqutaasorujussuuvoq, aammalu Qaqortumi mittarfissaq sumiiffimmi takornariaqarnermi annertusaataassaaq.

Eqqagassalerinerup pilersaarusiorneqarnerani nunassittarnerup allanngoriartornera pinngitsoornagu isiginiartariaqarpoq eqqagassalerinermi aningaasat naatsorsorneqarnissaanut tunngavissaqaqqullugu aammalu eqqagassalerinermi atortulersuutit eqqortumik annertussusilerneqarsinnaaqqullugit. Pingaartumik illoqarfinni eqqagassalerinermi atortorissaaruteqarfiit amerlanerit iffigissaanni taamaappoq.

Kommune Kujalliup eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.14 ukunanga 26

6 2016-IMIIT 2019-IMUT EQQAGASSALERINERMUT TUNNGATILLUGU ANINGAASARNIKKUT KILLIFFIK

Immikkoortumi uani Kommune Kujallermi ukiuni 2016-imiit 2019-imut eqqagassalerinermut aningaasaqarnerq misissorneqarpoq. Misissuineq taamaallaat isertitanut aningaasartuutinullu tunngassuteqarpoq, taakkulu kontuni pingaarnerni ukunani nalunaarsorneqarsimapput:

- 66-02 Eqqagassalerineq
- 66-03 Anartarfilerineq
- 66-04 Eqqakkanik tigooraavik
- 66-05 Eqqakkanut ulorianartunut tigooraavik il. il.
- 68-05 Ikuallaavik
- 21-02 Saligaatsuutitsineq

Misissuinermi matumani eqqagassalerinermut susassaqaqfimmii aningaasaqarnermut tunngasortai tamakkiisumik ersersitsinngillat, peqqutigalugu ingerlatsinermut kontuni allani eqqaavilerinermut tunngassuteqarsinnaasunik aamma aningaasartuuteqarmat. Aningaasartuutit eqqaavilerinermut tunngassuteqanngitsut kontunit taakkunanit aamma akilerneqartarput. Taamaammat aningaasartuutit taakku ersarissumik immikkoortinnissaat ajornakusoorpoq. Assersuutit taaneqarsinnaapput sulisut allaffissornikkut atorfinitsinneqarsimasut akissariassanut aningaasartuutit, piffissap ilaannaani eqqaavilerinermut tunngasuni suliaqartut.

Assersuut alla tassaavoq eqqaavilerinermut pilersaarutip suliarineranut akiliutit. Tamanna kontumit 72-13-00-50-01-imit akilerneqartarpoq. Konto 72 teknikkimut susassaqaqfimmii sanaartornermut tunngassuteqarpoq, 72-13-ilu atserneqarsimavoq Kujallermi Eqqaavilerimut Pilersaarut.

Taamatutaaq assersuutigalugu isumaqatissarsiornermut assigisaannullu tunngatillugu eqqaavilerinermut atortussat suliarinerinut aningaasartuutit qinnuteqaateqareernermi taamaallaat ilassutitut aningaasaliissutit aqputigalugit aningaasalersorneqassapput. Qinigassaq alla tassaavoq aningaasat aallaqqaammut eqqaavilerinermut immikkoortinneqarsimannikkaluartut kontunit allanit "aaneqassammata".

6.1 2016-IMIIT 2019-IMUT MISSINGERSUUTIT TAMAKKIISUT AAMMA ISERTITAVIUSUT ANINGAASARTUUTIVIUSULLU

2016-imiit 2019-imut eqqaavilerinermut tunngatillugu ataatsimut isertitat aningaasartuutillu nallersuunneqarnerat nalunaarsuiffimmi 1-imi takuneqarsinnaavoq. 2016-imiit 2018-imut nalunaarsuiffimmi isertitanut aningaasartuutinullu kisitsisit atuuttut missingersuusiarineqartullu takuneqarsinnaapput, 2019-imullu tunngatillugu kisitsisit missingersianut tunngasut taamaallaat takuneqarsinnaallutik.

	2016	2017	2018	2019
Isertitat, naatsorsuutit	14.765.678	15.067.455	14.620.904	
<i>Isertitat, missingersuutit</i>	14.528.000	16.054.000	17.055.000	17.283.000
<i>Nikingassut</i>	+237.678	-986.545	-2.434.096	
Aningaasartuutit, naatsorsuutit	18.026.169	16.440.377	16.465.719	
<i>Aningaasartuutit, missingersuutit</i>	16.723.000	17.936.000	17.524.000	18.188.000
<i>Nikingassut</i>	+1.303.169	-1.495.623	-1.058.281	
Sinneqartoorutit/amigartoorutit, naatsorsuutit	-3.260.491	-1.372.922	-1.844.815	
<i>Sinneqartoorutit/amigartoorutit, naatsorsuutit</i>	-2.195.000	-1.882.000	-199.000	-905.000
<i>Nikingassut</i>	+1.065.491	-509.078	+1.645.815	

Nalunaarsuiffik 1 2016-imiit 2019-imut missingersuutit aamma isertitaviit aningaasartuutiviillu nallersuunneqarnerat (Missingersuutini aningaasat sippuissutaasut plussimik nalunaarsorneqarput, missingersuutinullu naleqqiullugu aningaasat atorneqarsimasut appasinneruneqarneri minusimik nalunaarsorneqarlutik).

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.15 ukunannga 26

2016-imiit 2018-imut Kommune Kujallermi eqqaaveqarnermut tunngatillugu agguaqatigiissillugu isertitaviit miss. 14,8 mio. koruuniupput. Assinganik agguaqatigiissillugu aningaasartuutiviit 17,0 mio. koruuniupput 2019-imi isertitassat miss.17,3 mio. koruuninut missingiunneqarsimapput aningaasartuutissallu. miss. 18,2 mio. koruuninut.

2016-imiit 2018-imut Kommune Kujallermi eqqaavilerinermut aqqissuussinerimi ukiumoortumik amigartooruteqartoqarsimavoq, 2016-imi miss. 3,3 mio. koruunit, 2017-imi miss. 1,4 mio. kr. 2018-imilu miss. 1,85 mio. koruunit. 2019-imi amigartoorutit miss. 0,9 mio. koruuninut missingiunneqarput.

6.1.1 ISERTITAT PIVIUSUT MISSINGIUSSALLU.

Missingersuusianut naleqqiullugu 2016-imi isertitat miss. 240.000 koruuninik qaaffasinnerupput, taavalu 2017-imi aamma 2018-imi missingersuutitut naleqqiullugu miss. 1,0 aamma 2,4 mio. koruuninik appasinnerullutik.

2016-imiit 2017-imut isertitat miss. 1,5 mio. koruuninik qaffariaateqarnissaat missingersuusiarineqarsimavoq. ($\approx 11\%$) pissuseqataanillu 2017-imiit 2018-imut miss. 1,0 mio. koruuninik qaffariaateqarnissaq ($\approx 6\%$). 2018-imiit 2019-imut naatsorsuutigisamik missingersuutit najoqqutaralugit isertitassat qaffariaatit ingasagisassaangillat. Taamaalluni 228.000 mio. koruuninik qaffariaateqarnissaq missingersuusiarineqarpoq. ($\approx 1\%$).

2019-imi isertitassat missingersuusiarineqartut 2018-imi isertitarineqarsimasunut naleqqiullugit suli 2,6 mio. koruuninik qaaffasinnerupput.

2016-imi aamma 2017-imi naatsorsuutini kisitsisit tunngavigalugit 2018-imi aamma 2019-imut isertitassat ilimagisatut qaaffasissusaat apparsarlugit nalerisarneqarsimasariaqarsorinaraluarput.

6.1.2 ANINGAASARTUUTIT PIVIUSUT MISSINGERSUUTIGINEQARTULLU

Missingersuusianut naleqqiullugu 2016-imi aningaasartuutit miss. 1,3 mio. koruuninik qaaffasinnerupput, taavalu 2017-imi aamma 2018-imi missingersuutitut naleqqiullugu miss. 1,5 aamma 1,1 mio. koruuninik appasinnerullutik.

2016-imiit 2017-imut aningaasartuutit miss. 1,2 mio. koruuninik qaffariaateqarnissaat missingersuusiarineqarsimavoq. ($\approx 7\%$), taavalu 2017-imiit 2018-imut miss. 0,7 mio. koruuninik appariaateqartoqarnissaa missingersuutigineqarsimalluni ($\approx 4\%$). 2018-imiit 2019-imut missingersuutit eqqarsaatigalugit aningaasartuutit 0,9 mio. koruuninik qaffariaateqarnissaat naatsorsuutigineqarsimavoq ($\approx 5\%$).

2019-imi aningaasartuutit missingersuutigineqartut aningaasartuutiviusunut 2016-imi akilerneqarsimasunut nallersuupput.

6.1.3 AMIGARTOORUTIT PIVIUSUT MISSINGERSUUTIGINEQARTULLU

Tamatuma saniatigut nalunaarsuiffimmi 1-imi aningaasaqarnikkut kisitsisit takutippaat ataatsimut isigalugu kommunimi eqqagassaleriviit eqqagassalerinermilu aqqissuussinerit amigartoorfiusumik missingersuusiorfigineqarsimasut. Imaappoq aningaasartuutissanut naleqqiullugit annikinnerusunik isertitaqarnissaq missingersuusiarineqarpoq, taamaalluni amigartoorutit kommunip akileraarutitigut isertitaanik matussusernissaat tunngavigalugu missingersuusiorqarpoq.

Missingersuutigalugu amigartoorutissanut naleqqiullugit 2016-imi aamma 2018-imi amigartoorutiviit qaangeqqangaatsiarpai 2016-imi nikingassut miss. 49 %-imiippoq, 2018-imi 827 %-erujussuarimiilluni. Missingersuutitut naleqqiullugu 2017-imi amigartoorutiviit miss. 500.000 koruuninik appasinnerupput.

6.2 2019-IMI ATUINERMUT KISITSISIT

Ulloq 03.07.2019 aallaavigalugu nalunaarsuiffimmi 2-mi ataaniittumi utaqqiisaasumik naatsorsuinerimi kisitsisit 2019-imi missingersuutit isertitanut aamma aningaasartuutitut tamakkiisunut naleqqiunneqarput.

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.16 ukunannga 26

Nalunaarsuiffimmi takuneqarsinnaasut najoqqutaralugit aningaasartutitut missingersuusiari neqarsimasunut naleqqiullugit ataatsimut isigalugu aningaasartuutaareersimasut 43 %-iupput, aningaasartuutillu missingeruutiniittut miss. 37 %-ii tassaapput isertitat nalunaarsorneqarsimasut.

Oqimaaqatigiisitsineq ulloq 03.07.2019	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoorutit	Missingersuutitut naleqqiullugit aningaasartuutit (%)	Missingersuutitut naleqqiullugit isertitat (%)
Eqqaavilerinermut tunngasut katillugit	7.881.398	6.404.139	-1.477.259	43%	37%
Qaqortoq	4.290.781	3.386.747	-904.035	40%	33%
Nanortalimmi Narsamilu	2.509.825	2.153.628	-356.197	47%	42%
Nunaqarfii	679.616	839.220	159.604	39%	43%
Ataatsimut	401.175	24.544:	-376.631	89%	49%

Nalunaarsuiffik 2 Ulloq 03.07.2019 aallaavigalugu isertitat, aningaasartuutit aamma iluanaarutit/amigartoorutit isertitanut aamma aningaasartuutitut tunngatillugu missingersuutini kisitsisinut nallersuullugit.

Matumani nalilerneqarpoq nalunaarsuiffimmi kisitsisit ataatsimut isigalugu 2019-imi qaammatini tallimani isertitanut aningaasartuutitullu matussusiiisut, taamalillutillu ukiup 43 %-ia matussusersinnaassallugu. Taamaattorli eqqaavilerilerinermut aamma anartarfilerinermut aqqissuussinermi akiliutit kvartalikkaartumik akilerneqartarmata ingammik isertitanut tunngatillugu nikerartoqarsinnaavoq. Taamaammatt ilimannarpoq isertitaqarnermi kisitsisit eqqarsaatigalugit 2019-imi kvartalit aappaanni akiliisoqarsimannitsoq.

Aningaasaqarnikkut killiffiup misissuiffiginerani ataatsimut isigalugu 2019-imi missingersuutitut kisitsisit ator neqarsimapput.

7 EQQAGASSANIK TIGOOQQAARIK AAMMA EQQAGASSALERINERMIK AAQQISSUUSSINEQ - ANINGAASAQARNEQ 2016 – 2019

Immikkoortumi tulliuuttumi eqqagassanik tigooqqaavinnut aamma eqqagassalerinermik aaqqissuusinerit assigiinngitsut aningaasaqarnikkut kisitsisita kommunimi naatsorsuuteqarnikkut aamma missingersuutitigut immikkut kontullit naatumik nassuarneqarput. 2016-imiit 2018-imut naatsorsuutini kisitsisit atorneqarput, 2019-imulli tunngatillugu missingersuutitut kisitsisit atorneqarlutik.

7.1 EQQAAILERMUT AAQQISSUUSSINEQ - KONTO 66-02

Nalunaarsuiffimmi 3-mi takuneqarsinnaasut kommunimi ukiut tamaasa eqqakkanik katersinermi iluanaarutit annertusarput, tassalu Eqqassalerinermi konto 66-02 immikkut isiginiassagaanni.

Kontumi isertitanut ilaasut tassaapput akiliutinit isertitat kommunip illuutilinnit suliffeqarfinnillu pissarsiarisartagai, taakkulu kommunimi eqqagassalerinermut kiisalu containerit imaarneqartarnerannut aaqqissuusinerimut tunngatillugu katersuinerimut aaqqissuussamut nalunaarsimasuupput.

Aningaasartuutitut tunngatillugu pingaarnertut aningaasartuutit tassatuaapput eqqaavilerisunut namminersortunut najugaqarfinni eqqakkanik katersuinerimik ingerlatsisunut aningaasartuutit, suliassarlu taanna suliariumannittussarsiuussinikkut suliaqarsuutaavoq, kiisalu 2017 tikillugu kommunip katersuineq nammineq akisussaaffigigallarmagu najugaqarfinni kommunip nammineq sulisuminut akissarsiasanut aningaasartuutai. 2018-imiit konto eqqaavilerinermut susassaqaqarfinnimit atugassanngortinneqarsimangitsoq aqutugalugu akissarsiat akilerneqartarput.

66-02 Eqqagassalerineq				
Ukioq	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoorutit
2016	Qaqortoq	2.178.275	4.505.004	2.326.729
	Nanortalimmi Narsamilu	1.523.075	2.726.282	1.203.207
	Nunaqarfiit	895.001	712.246	-182.755
	Katillugit	4.596.351	7.943.532	3.347.181
2017	Qaqortoq	1.831.059	4.053.046	2.221.987
	Nanortalimmi Narsamilu	1.163.742	2.694.453	1.530.710
	Nunaqarfiit	822.831	706.884	-115.947
	Katillugit	3.817.632	7.454.383	3.636.750
2018	Qaqortoq	1.736.960	4.183.152	2.446.192
	Nanortalimmi Narsamilu	1.422.802	2.873.362	1.450.560
	Nunaqarfiit	471.538	753.378	281.840
	Katillugit	3.631.300	7.809.892	4.178.592
2019	Qaqortoq	1.943.000	4.258.000	2.315.000
	Nanortalimmi Narsamilu	1.353.000	2.976.000	1.623.000
	Nunaqarfiit	398.000	803.000	405.000
	Katillugit	3.694.000	8.037.000	4.343.000

Nalunaarsuiffik 3 Ukiunut 2016-imiit 2019-imut eqqagassalerinermut aaqqissuusinerimut aningaasartuutit isertitallu

Qulaani aningaasartuutitut taaneqartut sanatigut konto 66-02-imi isertitat kommunip Qaqortumi ikualaaviup nunaqarfinnilu ikualaaviit kiisalu angallassinermi aaqqiissutit arriitsumik aallartisarneqalersut ingerlanneqarnerannut aningaasartuutit ilai aamma matussusersinnaasariaqarpai.

7.2 ANARTARFILERINERMUT AAQQUSSUSSINEQ – KONTO 66-03 AAMMA KONTO 66-04

Naak aningaasaqarneq anartarfilerinermut aqqissuussinerup ingerlanneqarneranut kiisalu Nanortalimmi eqqakkanik tigooraavimmut tunngasoq eqqortumik kommunip imikoq pillugu pilersaarutaata ataaniivikkaluortoq, ilanngussamut matumunnga ilanngunneqarput, peqqutigalugu anartarfilerinermut tunngatillugu aningaasartuutit isertitallu kontumut pingaarnermut eqqagassalerinermut susassaqarfimmi atorneqartumut nalunaarsorneqartarmata. Taamaammatt anartarfilerinermut susassaqarfik kontuni pingaarnerni 66-imi 68-imilu aningaasartuutit isertitallu tamarmiusut eqqarsaatigalugit illuartitsisoqaraangat aningaasartuutininut tamarmiusunut ilaasarpoq.

Nalunaarsuiffimmi 4-mi 5-imilu takuneqarsinnaavoq ukiuni 2016-imiit 2018-imut anartarfilerinermut aqqissuussinerup ingerlanneqarnerani amigartoortoqarsimasoq, Nanortalimmi anartarfileriffik ilanngullugu 2016-imi miss. 992.000 koruunit, 2017-imi miss 985.000 koruunit 2018-imilu miss. 655.000 koruunit. 2019-imi aningaasat ikkittut 227.000 koruuniusut amigartoortaanissaat missingersuutigineqarpoq.

66-03 Anartarfilerineq				
Ukioq	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoortutit
2016	Qaqortoq	412.969	285.721	-127.248
	Nanortalimmi Narsamilu	989.405	660.532	-328.873
	Nunaqarfiit	1.580.594	1.106.515	-474.079
	Katillugit	2.982.968	2.052.768	-930.200
2017	Qaqortoq	488.816	321.691	-167.126
	Nanortalimmi Narsamilu	930.236	720.914	-209.323
	Nunaqarfiit	1.602.462	1.049.704	-552.758
	Katillugit	3.021.514	2.092.308	- 929.206
2018	Qaqortoq	503.294	282.271	-221.023
	Nanortalimmi Narsamilu	1.064.952	721.547	-343.405
	Nunaqarfiit	1.082.577	1.036.523	-46.054
	Katillugit	2.650.823	2.040.341	-610.482
2019	Qaqortoq	493.000	332.000	-161.000
	Nanortalimmi Narsamilu	1.022.000	767.000	-255.000
	Nunaqarfiit	830.000	1.145.000	315.000
	Katillugit	2.345.000	2.244.000	-101.000

Nalunaarsuiffik 4 Ukiuni 2016-imiit 2019-imut anartarfilerinermut aqqissuussinermi aningaasartuutit isertitallu

66-04 Eqqakkanik tigooraavik				
Ukioq	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoortutit
2016	Nanortalik	61.355	-	-61.355
2017	Nanortalik	55.825	-	-55.825
2018	Nanortalik	44.823	-	-44.823
2019	Nanortalik	126.001	-	-126.001

Nalunaarsuiffik 5 Ukiuni 2016-imiit 2019-imut Nanortalimmi eqqakkanik tigooraaviup ingerlanneqarneranut aningaasartuutit

Nalunaarsuiffimmi 6-imi eqqagassalerinerup ataatsimut aningaasalersorneqarnera takutitassiarineqarpoq, tassalu aningaasartuutit ilanngullugit ilanngunnagillu, kiisalu anartarfilerinermut susassaqarfik ilanngunneqanngippat amigartoortutit annikillineqarnissaasa naatsorsorneqarnerat.

2016-imi anartarfilerinermut susassaqarfik ilanngullugu amigartoortutit katillugit 3.260.491 mio. koruuniupput. Anartarfilerinermut susassaqarfik ilanngunneqanngippat 2016-imi amigartoortutit 991.555 koruuninik annikillissapput,

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.19 ukunanga 26

tassalu 2016-imi anartarfilerinermut susassaqarfiup ataatsimut amigartoorutai naligalugit. Procentinngorlugu anartarfilerinermut susassaqarfiup amigartoorutai 2016-imi amigartoorutit tamarmiusut miss. 30 %-erai. Assersuutitut anartarfilerinermut susassaqarfiup aningaasartuutai ataatsimut aningaasartuutit miss. 17 %-erai. Pissuseqataanik isertitat 14 %-iusimapput.

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.20 ukunannga 26

Ataatsimut isigalugu eqqagassalerinermut susassaqarfik ilanngullugu anartarfilerinermut susassaqarfik					
Ukioq	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoorutit	
2016	Qaqortoq	10.773.171	8.414.138	-2.359.033	
	Nanortalimmi	3.921.065	4.270.367	349.302	
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	3.088.697	1.818.761	-1.269.937	
	Ataatsimut	243.236	262.413	19.178	
	Katillugit	18.026.169	14.765.678	-3.260.491	
2017	Qaqortoq	9.695.361	8.901.434	-793.927	
	Nanortalimmi	3.621.618	4.360.144	738.527	
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	3.120.738	1.756.588	-1.364.151	
	Ataatsimut	2.661	49.290	46.629	
	Katillugit	16.440.377	15.067.455	-1.372.922	
2018	Qaqortoq	9.761.838	8.187.471	-1.574.367	
	Nanortalimmi	4.980.873	4.585.108	-395.765	
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	1.615.307	1.789.901	174.594	
	Ataatsimut	107.702	58.424	-49.278	
	Katillugit	16.465.719	14.620.904	-1.844.815	
2019	Qaqortoq	10.694.000	10.206.000	-488.000	
	Nanortalimmi	5.322.000	5.079.000	-243.000	
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	1.722.000	1.948.000	226.000	
	Ataatsimut	450.000	50.000,-	-400.000	
	Katillugit	18.188.000	17.283.000	-905.000	
Tamakkiisumik eqqagassaqarneq anartarfilerineq minillugu					
	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoorutit	Ilanngaaneq
2016	Qaqortoq	10.360.202	8.128.417	-2.231.785	-127.248
	Nanortalimmi	2.870.305	3.609.835	739.530	-390.228
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	1.508.104	712.246	-795.858	-474.079
	Ataatsimut	243.236	262.413	19.178	-
	Katillugit	14.981.846	12.712.910	-2.268.936	-991.555
2017	Qaqortoq	9.206.544	8.579.743	-626.801	-167.126
	Nanortalimmi	2.635.556	3.639.231	1.003.675	-265.148
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	1.518.277	706.884	-811.393	-552.758
	Ataatsimut	2.661	49.290	46.629	-
	Katillugit	13.363.038	12.975.148	-387.890	-985.032
2018	Qaqortoq	9.258.545	7.905.200	-1.353.345	-221.023
	Nanortalimmi	3.871.098	3.863.561	-7.537	-388.228
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	532.730	753.378	220.648	-46.054
	Ataatsimut	107.702	58.424	-49.278	-
	Katillugit	13.770.074	12.580.563	-1.189.511	-655.304
2019	Qaqortoq	10.201.000	9.874.000	-327.000	-161.000
	Nanortalimmi	4.174.000	4.312.000	138.000	-381.000
	Narsamilu				
	Nunaqarfiit	892.000	803.000	-89.000	315.000
	Ataatsimut	450.000	50.000	-400.000	-

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.21 ukunanga 26

Katillugit	15.717.000	15.039.000	-678.000	-227.000
-------------------	-------------------	-------------------	-----------------	-----------------

Nalunaarsuiffik 6 2016-2019-imi eqqagassalerinermi aningaasartuutit isertitallu anartarfilerinerit minillugit.

Anartarfilerinermi katillugit amigartoortutaasut procentinngorlugit ukiuni 2017-2019-imi imaapput, 2017-imi 72 %, 2018-imi 36 % kiisalu 2019-imi 25 %.

Anartarfilerinermi aningaasartuutit 2017-imi 19 %-iupput, 2018-imi 16 %-iupput kiisalu 2019-imi 13 %-iullutik.

2019-imut kisitsisit missingersuusiameersut aallaavigineqarput.

7.3 KONTO 66-05 EQQAGASSANIK NAVIANARTUNIK TIGOORAIVIIT IL. IL.

Nalunaarsuiffimmi 7-imi illoqarfinni pingasuusuni Nanortalimmi, Qaqortumi Narsamilu eqqagassanik tigooraavinnut aningaasartuutit isertitallu allaqqapput.

Taamatutaaq aamma illoqarfinni pingasuusuni aningaasartutit isertitallu kisitsisaat nalinginnaasumik eqqagassanik tigooraavimmuq, eqqagassanik navianartunik tigooraavimmuq allanullu eqqagassanut ajornartorsiutaasunut, kiisalu eqqagassat inissiivissaannik ingerlatsinermut naatsorsuussapput.

Taaguut "Ataatsimut" aningaasartuutit aammalu isertitanut nunaqarfinni sanaartornermi eqqakkanik suliaqarnermut attuumassuteqartunut atuuppoq. Kontumi matumani tunngaviumik akigititanit isertitat nalunaarsorneqartarput.

66-05 - Eqqagassanik ulorianartunik il.il. tigooraavik				
Ukiok	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoortutit
2016	Ataatsimut	243.236	262.413	19.178
	Nanortalik	521.080	369.024	-152.056
	Qaqortoq	2.458.182	1.188.167	-1.270.015
	Narsaq	648.545	471.236	-177.309
	Katillugit	3.871.042	2.290.839	-1.580.203
2017	Ataatsimut	2.661	49.290	46.629
	Nanortalik	384.668	341.091	-43.576
	Qaqortoq	1.446.345	1.763.419	317.073
	Narsaq	890.215	543.476	-346.739
	Katillugit	2.723.889	2.697.276	-26.613
2018	Ataatsimut	107.702	58.424	-49.278
	Nanortalik	799.767	344.779	-454.988
	Qaqortoq	1.959.675	1.387.202	-572.472
	Narsaq	1.470.894	585.556	-885.338
	Katillugit	4.338.037	2.375.961	-1.962.076
2019	Ataatsimut	450.000	50.000	-400.000
	Nanortalik	1.328.000	522.000	-806.000
	Qaqortoq	1.773.000	2.354.000	581.000
	Narsaq	1.261.000	752.000	-509.000
	Katillugit	4.812.000	3.678.000	-1.134.000

Nalunaarsuiffik 7 Illoqarfinni pingasuusuni eqqagassanik tigooraavinni ukiuni 2016-miit 2019-imut aningaasartuutit isertitallu

Sualummik Qaqortumi ukiuni 2016-2019 aningaasartuutit isertitallu nikerarput. Missingersuusiak 2016-2018-imeersuni takuneqarsinnaavoq 2017-imi 1,5 mio. koruuniniit 2016-imi 2,5 mio. koruuninut aningaasartuutit allannguuteqarsimasut.

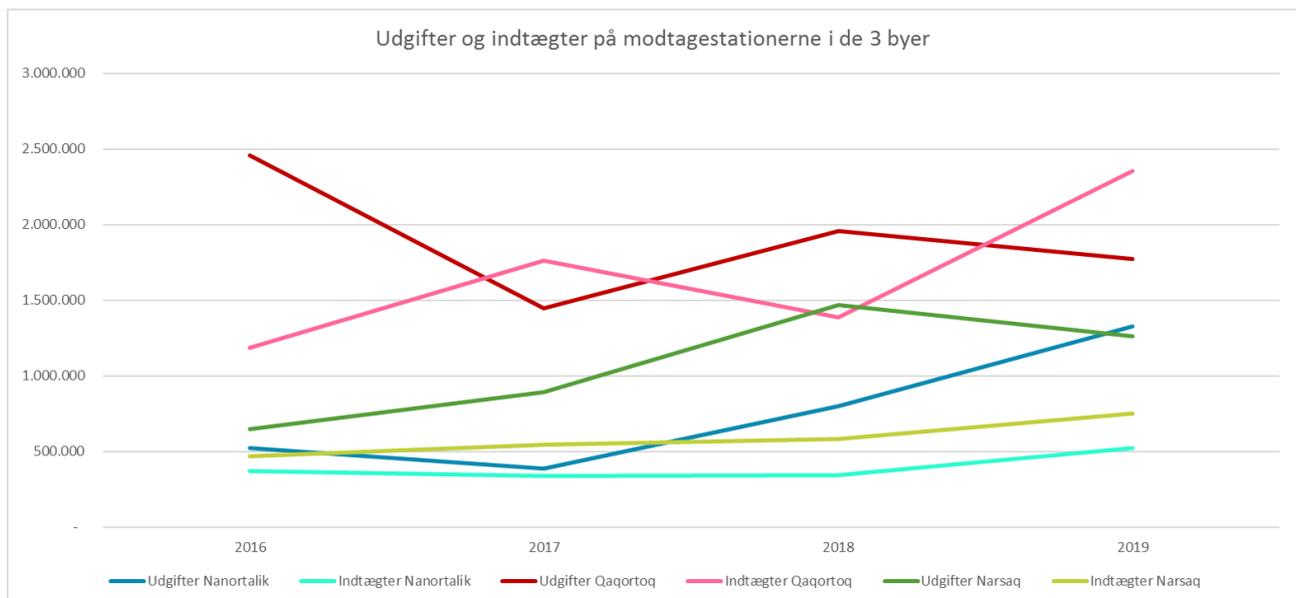
Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.22 ukunanga 26

Nikerarnerit annertuut missingersuusiornissamut ajornakusoortitsisinnaapput, taamaattorli Qaortumi eqqagassanik tigooraavimmut 2019-imi isertitassatut naatsorsuutigisat 2,4 mio. koruuniusut siorna isertitaniit eqqarsaatigissagaanni naatsorsuuteqarpallaarsorinarpoq. Tamanna maannamut eqqagassanik tigooravimmut 03.07.2019-imiit naatsorsuutaagallartunut ataqatigiissaassapput, taakkulu malillugit isertitat 530.000 koruuniusimapput. Isertitat il.il. procentingorlugit 23 procentiullutik.

Nanortalimmi eqqagassanik tigooravimmi ukiuni 2016-2018 aningaasartuutit ajunngitsumik qaffakkiartuaarsimapput, isertitallu allanngorangaarsimangillat. 2019-imi naatsorsuutigineqarpoq aningaasartuutit isertitallu qaffakkiartuaassasut (2018-imut naleqqiullugu 50-60 %-imik).

Narsami eqqagassanik tigooraavimmi aningaasartuutit isertitallu Nanortalimmi ippit: Aningaasartuutit qaffakkiartuutut aningaasartuutillu allanngorarpallaanngitsut. Nanortalimmi 2019-imi naatsorsuutigineqartut ingasaallugu isumalluarpallaanngillat. Aggvaqatigiisillugu 2016-2018-imut naatsorsuineq aallaavineqassappat Narsami aningaasartuutit 2018-imut naleqqiullugu 14 %-inik appararnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Isertitaqarnermi 2018-imut sanilliullugu 28 %-imik qaffariaateqartoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, imaluunniit aggvaqatigiisitat isiginiassagaanni 41 %-imik qaffariaateqassaaq.

Illoqarfinni eqqagassanik tigooraavinni aningaasartuutit isertitallu ineriartornerat assimi 1-imi takuneqarsinnaapput.

Takutitassiaq 1 Ukiuni 2016-2019 eqqagassanik tigooraavinni aningaasartuutit isertitallu ineriartornerat.

Nunaqarfinni sanaartornermi eqqakkat suliarinerinut aningaasartuutit ukiumiit ukiumut annertooujussuarmik allanngorartarput. Tamatumunnga peqqutaavoq nunaqarfiit eqqaaviinit navianartunik atoqqissinnaasunillu eqqakkanik ukiumoortumik umiarsuatigut assartuisoqarneq ajormat, kisianni aamma nunaqarfinni aningaasartuutinik naatsorsuineri allattukkat nalinginnaasumik kontumi ataatsimi nalunaarsorneqartarsimanatik.

Isertitalli aalaakkaanerupput. Isertitat tunngaviusumik akiliutineersut ukiumut 50.000 koruunit missaanniipput. Tamannali 2016-imut naleqqiullugu nikingavoq, tassanimi nalunaarsorneqarsimavoq katillugit 260.000 koruunit isertinneqarsimasut. Tamatumunnga peqqutaavoq Alluitsup Paani atuarfiup isaterneqarnerani nunaqarfimmi eqqaavissuarmut eqqagassanik tunniussineri akitsuutit illoqarfimmit akeqarnerisut immata.

7.4 KONTO 21-02 EQQILUISAARNEQ

Ukiuni 2016-2019 eqqiluisaarnermut tunngasuni aningaasartuutit isertitallu nalunaarsuummi 8-mi takuneqarsinnaapput.

21-02 Saligaatsuutitsineq				
Ukioq	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoorutit
2016	Qaqortoq	198.012	47.075	-150.937
	Nanortalimmi Narsamilu	177.605	43.293	-134.312
	Nunaqarfiit	147.772	-	-147.772
	Katillugit	523.389	90.368	-433.021
2017	Qaqortoq	246.095	184.920	-61.175
	Nanortalimmi Narsamilu	196.931	60.211	-136.720
	Nunaqarfiit	224.229	-	-224.229
	Katillugit	667.255	245.130	-422.125
2018	Qaqortoq	156.982	66.165	-90.817
	Nanortalimmi Narsamilu	177.635	59.864	-117.771
	Nunaqarfiit	9.395	-	-9.395
	Katillugit	344.012	126.029	-217.983
2019	Qaqortoq	208.000	67.000	-141.000
	Nanortalimmi Narsamilu	232.000	62.000	-170.000
	Nunaqarfiit	126.000	-	-126.000
	Katillugit	566.000	129.000	-437.000

Nalunaarsuiffik 8 2016-2019-imi eqqiluisaarnermi aningaasartuutit isertitallu

Kontumi 21-02-mi eqqagassatassat annertuut pillugit aqqissuussinermut akiliutinik isertitat nalunaarsorlugit allattorneqartarput, tamanna 2017-imi illoqarfinni pingasuusuni atuutinneqalersoq eqqagassalerinermut akitsuut ilanngullugu akilgassanngortarpoq.

Eqqagassat annertuut pillugit aqqissuussineq pinngitsoorsinnaanngimmat aammalu inoqutigiit eqqagassalerinermut nalunaarsimasut amerlassusaat tunngavigalugit isertitat nikerangaarnissaat ilimanaateqanngilaq (ukiumut 125-150.000 koruunit miss.).

Isertitat allattorsimaneri nalunaarsuiffimmi 8-mi qiviaraanni takuneqarsinnaavoq 2016-imi 2017-imilu kontumi 21-02-mi isertitat allat aamma nalunaarsorlugit allattorneqarsimasut.

Illoqarfinni pingasuusuni eqqagassanut annertuunit isertitat sisamararterutaat-pingasorarterutaat eqqiluisaarnermut aningaasartuutaasartutut isikkoqarpoq.

Akit sumut tunngaveqarnerat erseqqittuuppata eqqagassanut annertuunut aqqissuussinermut tunngatillugu isertitat aningaasartuutillu kommunip naatsorsuuserinermi systemiani immikkut kontoqartariaqaraluarpoq.

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.24 ukunannga 26

7.5 IKUALLAAVIK – KONTO 68-05

Qaqortumi nunaqarfiillu ilaanni ikuallaavinnik ingerlatsiviit aningaasartuutaat isertitaallu nalunaarsuiffimmi 9-mi takuneqarsinnaapput.

Isertitat aningaasartuutillu annerpaartaat Qaqortumi ikuallaavimmut tunngassuteqarput. Nalunaarsuiffimmi takuneqarsinnaasutut ikuallaavik ukiut tamaasa 3,1 mio. koruunit miss. amigartooruteqartarpoq.

68-05 Ikuallaavik				
Ukioq	Inoqarfik	Aningaasartuutit	Isertitat	Iluanaarutit/amigartoorutit
2016	Qaqortoq	5.525.733	2.388.171	-3.137.561
	Nunaqarfiit	465.331	-	-465.331
	Katillugit	5.991.063	2.388.171	-3.602.892
2017	Qaqortoq	5.683.045	2.578.359	-3.104.686
	Nunaqarfiit	471.216	-	-471.216
	Katillugit	6.154.261	2.578.359	-3.575.903
2018	Qaqortoq	5.404.927	2.268.681	-3.136.247
	Nunaqarfiit	51.797	-	-51.797
	Katillugit	5.456.724	2.268.681	-3.188.044
2019	Qaqortoq	6.277.000	3.195.000	-3.082.000
	Nunaqarfiit	368.000	-	-368.000
	Katillugit	6.645.000	3.195.000	-3.450.000

Nalunaarsuiffik 9 2016-2019-imi ikuallaavinni isertitat aningaasartuutillu

Qaqortumi ikuallaavimmi isertitat kiassarnermik tunisaqarnermit aammalu akiitsunit isertitaneersuupput. Nalunaarsuiffik 10-mi isertitat immikkoortiternerisa nalunaarsorneqarnerannik imaqarpoq. Nalunaarsuiffik missingersuusianik naatsorsuutinillu imaqarpoq. Kisitsit naatsorsukkat 2019-imoortut ukiup affaannaanut atuuppoq.

Qaqortumi ikuallaaviup isertitai				
Ukioq	Missingersuutit naatsorsuutillu	Kissarnermik tuniniaaneq	Isertitat allat	Isertitat katillugit
2016	Missingersuutit	3.179.000	-	3.179.000
	Naatsorsuutit	2.388.171	-	2.388.171
2017	Missingersuutit	2.879.000	30.000	2.909.000
	Naatsorsuutit	2.548.359	30.000	2.578.359
2018	Missingersuutit	3.179.000	-	3.179.000
	Naatsorsuutit	2.225.011	43.670	2.268.681
2019	Missingersuutit	3.195.000	-	3.195.000
	Naatsorsuutit	1.192.654	-	1.192.654

Nalunaarsuiffik 10

Ukiuni 2016-imiit 2019-imut Qaqortumi eqqakkanik ikuallaaviup isertitai agguataarlugit

Nalunaarsuiffimmi takuneqarsinnaavoq ikuallaavimmi aningaasat isertitat pingaarnerpaat kiammik tunisaqarnermik aallaaveqartut, ataatsimullu isigalugu missingersuutini imaluunniit naatsorsuutit kisitsisertaanni akiliutit aqutugalugit isertitaqarnissaq ilanngullugu naatsorneqarsimangitsoq.

2015-imi eqqakkanik ikuallaavimmut tunniussinermi akiliuteqartarpoq, isertitsissutaasulli konto 68-05-imi takussutissartaqanngillat. Eqqakkanik ikuallassinnaasunik tunniussinermi isertitat akerlianik konto 66-05-20 nalunaarsorneqarsimapput, taannalu eqqakkanik ulorianartunik tigooraaviup eqqaakkanillu inissiinerup

Kommune Kujalliup eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.25 ukunanga 26

ingerlanneqarnerannut tunngassuteqarpoq. Tamanna tulluartaunngilaq, peqqutigalugu eqqakkanik tigooraavinni ataasiakkaani ingerlatsinermit tunngatillugu aningaasaqarnermik paasiuminarsaaneq annikillisinneqartarmat.

Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.26 ukunannga 26

2016-imi eqqakkanik ikuallaavimmi ingerlatsinermit aqutsisup nalunaarutigaa eqqakkakat ima annertutigisut tigusimallugit:

Eqqakkanik imaarsinerit	Usit arfinillit ataaseq 15 m ^{sup. akunneranut} pingasut	=	Ukiumut usit 312-it
Ataasiakkaanik tunniussinerit	Usit 160-it ataaseq 5 m ^{qaammammut} pingasut.	=	Ukiumut usit 1.920-it
Containerinik imaarsineq	Usit 42-t ataaseq 12 m ³ sap. akunneranut	=	Ukiumut usit 504-t

Kisitsisit taakku aallaavigalugit ikuallaavimmi akiliuteqartitsinikkut isertinneqarsinnaasut takorluuinikkut naatsorneqarsinnaapput.

2019-imi eqqakkanik tunniussinermit akigitinneqartartut tassaapput: 269 koruunit usimut mikisumut aamma 675 koruunit usimut angisuumut. Eqqakkanik containerinillu eqqarsaatigalugit imaarsinertut angisuutut naatsorsuutigineqarpata ataasiakkaanillu imaarsinerit mikisuuppata naatsorsuinerit imatut isikkoqarsinnaapput:

Eqqakkanik	Ukiumut usit	ataaseq	675	=	ukiumut 210.600
Ataasiakkaanik	Ukiumut usit	ataaseq	269	=	ukiumut 516.480
Containerinik	Ukiumut usit	ataaseq	675	=	ukiumut 304.200
Katillugit					<u>Ukiumut</u>
taakkunannga eqqaavilerinermut containerinillu imaarsinermit isertitat taassaapput					<u>Ukiumut 514.800</u>

Eqqaavilerinermut aamma containerinik imaarsinermit isertitat oqaatigineqareersutut konto 66-02-mut nalunaarsorneqassapput, ukiullu tamaasa Qaqortumi aqqissineq aqputigalugu miss. 2,3 mio. koruuninik iluanaaruteqartoqartarpoq. Iluanaarutit ilaat eqqakkanik ikuallaavimmut tunniussinermit akiliutinut atorneqarpata isertitassat miss. 0,5 mio. koruunit qulakkeerneqarsinnaassapput.

Tassunga tunngatillugu ersarissarneqassaaq kommunip ikigitittagaanut atatillugu allaqqammat kommunimi containerinik imaarsisarnissamut aqqissuussinermit nalunaarnermit imaarsineq aamma eqqagassanik ikikkaaneq containerimillu attartorsinnaaneq ilaatinneqarmata.

Eqqakkanik ataasiakkaanik tunniussilluni akiliuteqarneq ilanngullugu Qaqortumi eqqakkanik ikuallaavimmi ikiuteqarnikkut isertitat katillugit miss. 1 mio. koruuniussapput.

Nunaqarfinni ikuallaaviit isertitaqaataanaviangillat, aningaasartuutillu annerusumik kommunip ingerlatsinermit sulisuinut imaluunniit nunaqarfinni allanik kiffartuussinermit tunngatillugu eqqagassalerinermik ingerlatsinermit arlaatigut avammut suliakkiissutigineqarsimasunut atorneqartarput.

8 EQQAGASSALERINERMI AKIGITINNEQARTUT INERIARTORNERAT 2012 – 2019

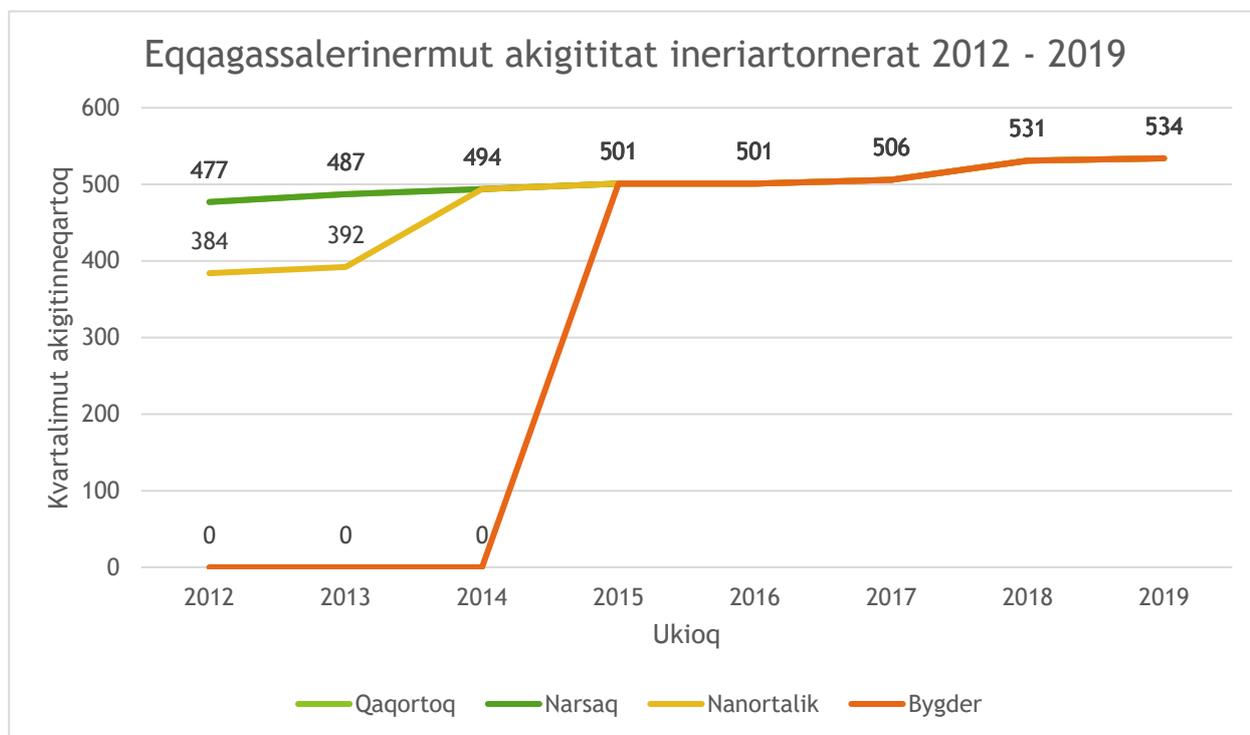
Ukiuni 2012-imiit 2019-imut akigitinneqartut aallaavigalugit Kommune Kujallermi eqqagassalerinermi akigitinneqartut ineriartornerisa misissuivigineqarnerat ataani takuneqarsinnaavoq.

8.1 EQQAGASSALERINERMI AKIGITINNEQARTUT

2012-imiit 2014-imut illoqarfinni pingasuni sapaatip akunneranut ataasiarluni marloriarluniluunniit eqqakkanik imaarsisarnermik qinigaqarsinnaaneq periarfissaavoq. Narsami sap. akunneranut pingasoriarluni imaarsisaneq periarfissaavoq. 2014-imi Qaqortumi Nanortalimmilu innuttaasut sap. akunneranut pingajussaaniik imaarsisarneq toqqassallugu periarfissarivaat.

2012-imi aamma 2013-imi Qaqortumi Narsamilu eqqagassalerinermut akigitat assigiipput, Nanortalimmili annikinnerulluni. 2014-imiit illoqarfinni pingasuni taakkunani eqqagassanik imaarsisarnermi assigiimmik akigititaqartitsineq eqqunneqarpoq.

2015-imiit kommunip najugaqarfiini tamani sap. akunneranut eqqakkagassanik imaarsisarneq ataasiinnaq periarfissatuaalerpoq. Taamaalisukkut nunaqarfinni akigitanik akiliuteqarneq aammattaaq eqqunneqarpoq. Sumi

najugaqarneq apeqqutaatinnagu akigitaq taannaavoq.

Takutitassiaq 2 Kommune Kujallermi eqqagassalerinermut akigitat ineriartornerat 2012-2019 (sap. akunneranut ataasiarluni imaarsisarnermi kvartalimut ataatsimut aki)

2017-imi eqqagassalerinermut akigititanut ilassutitut illoqarfinni pingasuni eqqagassat angisuut aaneqarnissaannut akigitaq eqqunneqarpoq. Kvartalimut inoqutigiinnut 14 koruunneqarpoq.

Ulluinnarni nalinginnaasumik katersinermi ukiuni arlalinni aammattaaq containerinik imaarsarnermik aqqissuussaq atuussimavoq, tamannalu pingaarnertut inuussutissarsiortunut sullitanut atuutsinneqarsimalluni. Inuussutissarsiortut sullitat imaarsineq imaluunniit sap. akunneranut aalajangersimasumik imaarsineq toqqarsinnaasarpaat. 2014 tikillugu aqqissuussineq taanna taamaallaat Qaqortumi siumugassaavoq, 2015-imi aamma Nanortalimmi atuutilerluni. Aqqissuussineq Narsami aatsaat 2019-imi atuutilersinneqarpoq.

Kommune Kujalliup eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.28 ukunanga 26

Aaqqissuussinermi aallaqqaataaniit atuuttumi containerip imaarneqartarnera attartorneqartarneralu kiisalu eqqakkat ikuallanneqartarat ilaapput, 2017-imili Qaqortumi aaqqissuussinermik eqqussisoqarpoq, matumani eqqagassaatik nammineerluni coantainerimik pisisussanngorlugu piginnittussanngorlugulu, taamaalilluni containermik attartornermi akiliisarani. Aaqqissuussineq taanna 2019-imi illoqarfiit sinnerini atuutilersinneqarpoq.

8.2 ANARTARFILERINERMI AKIGITINNEQARTUT

Akigititani 2012-imeersuni 2014-imeersunilu allaqqavooq Qaqortumi Narsamilu sap. akunneranut ataasiarluni marloriarluniluunniit anartarfinnik imaarsisarneq toqqarneqarsinnaasoq.

2012-imi 2012-imi 2013-imilu pisariaqartitsineq apeqqutaatinnagu nalinginnaasumik sap. akunneranut pingasoriarluni imaartittarnermut nalunaartoqartarpoq, taavalu Qaqortumi aamma Narsami imaarsinermit ataatsimut akiliutigisartakkap assigalugu.. Periarfissaq tamanna 2014-imi atorunnaarsinneqarpoq, tamatumalu kingorna Nanortalimmi innuttaasut Narsami Qaqortumilu innussaasut assigalugit periarfissaqalerlutik.

2015-imi anartarfilerinermi aqqissuussinermi allannguisoqarpoq sap. akunneranut anartarfinnut puussiat ataatsip arfinillilu akornanni aaneqartarnissaannut periarfissaqalerluni. Aallernerit amerlassusaat aallaavigalugit aki aalajangerneqartarpoq.

Piffimmi 2012-2019 kommune aqqutigalugu anartarfinnut tankimik piniartoqarpoq. Sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu imaartinnerit amerlassusaat akigititamut aallaaviusarput. Akigititat nunaqarfinni 2015-imi aatsaat atulerput.

8.3 EQQAGASSANUT NAVIANARSINNAASUNUT TIGOORAAVINNUT AKITITAT

Piffimmi 2012-2014 akkumulatorinut eqqagassanullu navianartunut akigititaq ataasiinnaavoq. Akigititaq eqqarsaatigalugu oqimaassuseq aallaaviuvoq akigitinneqartorlu appasilluni (2012-imi 1,50 kr./kg aammalu 2014-imi 1,56 kr./kg)

2015-imi illoqarfinni pingasuusuni eqqagassanut navianartunut akigititat assigiinngiiaalerput.

- Akkumulatorit / aqerlumik batteriit
- Eqqagassat innaallagiartallit
- Nillartaartitsiviit/qerititsiviit aammattaaq errorsivikkut
- Eqqakkat uuliatallit aammalu akuutissat
- Batteriit allat, seqqartaatit, eqqagassat suuneri ilisimaneqanngitsut

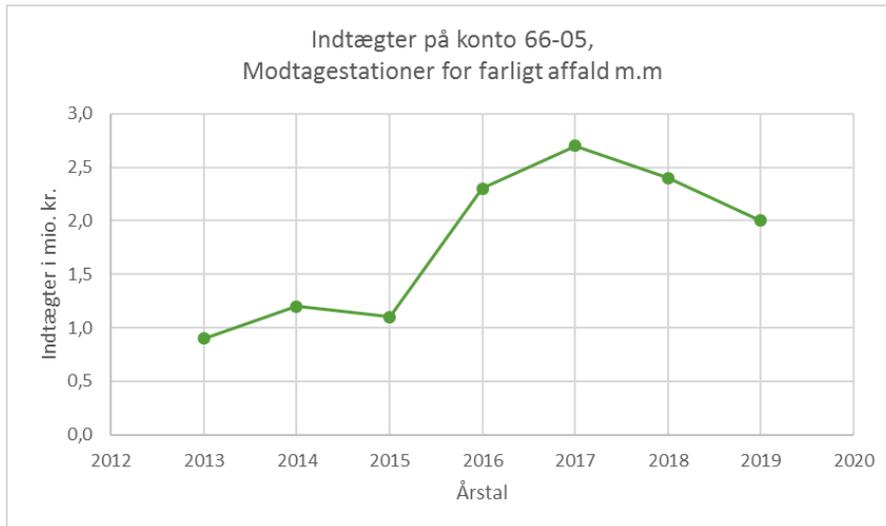
Taamatutaaq eqqagassanik tigooraavinni eqqunngitsumik immikkoortiterinermut / eqqunngitsumik nalunaarsukkanut akitsuutitik atuutsitsisoqalerpoq.

8.4 IKUALLAAVIMMUT EQQAAVISSUARMULLU EQQAGASSANIK TUNNIUSSINERMI AKIGITITAT

2015 tikillugu suliffeqarfiit ikuallaavinnut imaluunniit eqqaavissuarmut eqqagassanik tunniussinermi eqqagassat annertussusaat apeqqutaatinnagit toqqaannartumik akiliineq ajorput. Taamaallaat suliffeqarfiit angissusaat apeqqutaatillugit ukiut eqqaavissuarmut akitsuummik akiliisarput. Apriilip 1-aa 2015 aallarnerfigalugu eqqakkat amerlassusaat aallaavigalugit akigititat atuutulerput. Maannamungaaq qamutit motorillit angissusaat eqqakkallu amerlassusaat aallaavigalugit immikkoortiterisoqartarpoq.

Eqqagassanik navianartunik tigooraavinnut il. il. konto 66-05-imut eqqaavissuarniit akitsuutit tunniussinermilu akiliutit nalunaarsorneqartarput. Takutitassiami 3-mi takuneqarsinnaavoq 2013-imiit 2019-imut isertitat qanoq ineriartorsimaneri takuneqarsinnaavoq.

Kommune Kujallup eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.30 ukunannga 26

Takutitassiaq 3 Konto 66-05-imi isertitat. 2019-imut naatsorsuutit 03.07.2019-imeersuugallartut tunngavigalugit uuttuutit allanngornagit siumut naatsorsuisoqarpoq.

Takussutissiami takuneqarsinnaasutut eqqagassat amerlassusaat aallaavigalugit akigitat atuutilinnginnerini ukiumut isertitat 1 mio. koruuniusarsimapput. Tamanna 2015-imuttaaq akiliutit nutaat atuutilerneriniit atuuppoq, isertitalli malunnartumik qaffapput ullumikkut ukiumut 2,4 mio. koruunisut annertussuseqartut.

2015-ip kingorna ukiuni tulliuuttuni isertitat taama qaffasitsiginnginnerat peqqutaavoq kvartalit aappaanni akiliutit aatsaat atuutilermata, aammalu atuutsinniarnernani ajalusooqqaarmata.

Takussutissiami 2019-imut missingersuusiat kisitsisaat 3.295.000 koruuniusut atornagit 2019-imut naatsorsuutit 03.07.2019-imeersuugallartut tunngavigalugit uuttuutit allanngornagit siumut naatsorsuisoqarpoq, taakkulu miss. 1 mio. koruuniupput. 2019-imut naatsorsutit saqqummiunneqarpata taava 2016-2018-imut isertitanut nallersuunnissaat ilimanaateqarpoq.

Naak akiliutiviit suli eqqartorneqanngikkaluartut kommune aningaasaqarnikkut nammaqatigiinnermik periutsimut tulluurtumik ingerlasussamik eqqaavilerinikkut aningaasaqarnermik aqqjissuussineq aqqiiffiqeqqaajaavaa.

Nunaqarfinni 2015-imi suliffeqarfinnut tunngaviusumik akiliutit atuutilerput. Tamatuma tungaanut nunaqarfinni eqqakkanik tigooraavinni suliffeqarfiit eqqakkanik igitsisarnermut akiliineq ajorput.

ILANNGUSSAQ 2

KOMMUNE KUJALLIUP EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUTAA 2020-2031

2016-2027-MI EQQAGASSALERINERMUT PILERSAARUTIP NALILERSORNEQARNERA

1 AALLAQQAASIUT

2016-2027-mi Kommune Kujallip eqqagassalerinermut pilersaarutaani anguniakkat makkuupput:

1. Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq
2. Pinngortitamut najugaqarfinnilu asuli eqqaanerup unitsinnissaa
3. Atuisut eqqagassanik immikkoortiterisarnerat
4. Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut
5. Eqqaavissuit salinneqassasut nakkutigisaasumillu eqqakkanik inissiisoqartassasoq
6. Eqqagassat ajornartorsiutaasut passussivissaqartinnissaat isumannaarneqassasoq
7. Pilersaaruserinermik, allaffissornermik kiisalu ingerlatsinerinermik pitsanngorsaasoqassasoq

Anguniakkat Kommune Kujallip 2015-imi Pilersaaruserinermut periusissiaanit, Namminersorlutik Oqartussat Eqqakkanut iliuusissatut pilersaarut 2010-2013-imeersumit kiisalu Eqqagassalerinermi sanaartugassanut pilersaarut 2015-imi upernaakkut Naalakkersuisunit akuersissutigineqartumit tunngaveqarput.

2 TAMAKKIISUMIK NALILIINEQ

Eqqagassalerinermut pilersaarut 2016-2027-mi anguniakkat suliniutini 46-ni piviusunngortinneqarput, taakkunani amerlalaartut aamma suliniutinut allanut agguagaapput.

2.1 NAMMASSINNISSIMANEQ

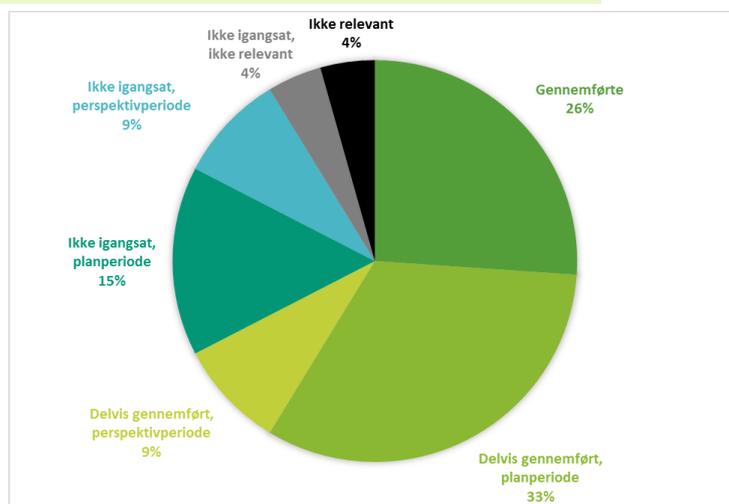
Suliniutit annerpaartaat eqqagassalerinermut pilersaarut naapertorlugu piffissami pilersaaruserinermut 2016-2019-mi naammassineqartussatut pilersaarutaapput. Suliniutillu ataasiakkaat piffissap pilersaaruserinermi kingusissukkut (2019)-imi imaluunniit siumut pilersaaruserinermi 2020-2027-imi aatsaat aallartinneqarnissaat pilersaarutaapput.

Piffissap pilersaaruserinermi naajartornerani suliniutissat 2/3-ii tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit piviusunngortinneqarput, suliniutiginiakkallu sinneruttut pingajorarterutaat aallartinneqaratik. Suliniutit ilaannakortumik naammassiat ataani suliniutit aallartinneqarnikuni kisianni naammassineqanngitsuni ilanngunneqarput.

Suliniutit aallartinneqanngitsut affaat sinneqartut piffissami pilersaaruserinermi aatsaat aallartinneqartussaagaluqarput imaluunniit pisariaarussimasutut nalilerneqartussaallutik.

Suliniutit sinnerisa aallartinneqarnissaat amerlanertigit kinguartinneqartarput allanik pingaarnersiuneq aamma/imaluunniit eqqagassalerinermi periusissanik allanngineq pissutigalugu. Tamanna ilaatigit suliniutit 1/5-ii ilaannakortumik naammassianit taparserneqarpoq, pilersaaruserinermi aatsaat aallartinneqartussaagaluqartunit.

Assiliartaliussaq 1-imi suliniutit naammassiat, ilaannakortumik naammassiat, sulit aallartinneqanngitsut pisariaarussimasullu procentinngorlugit qanoq annertutiginersut takuneqarsinnaavoq. Taamatuttaaq suliniutit

Assiliartaliussaq 1 2016-2027-mi Eqqagassalerinermut pilersaarummi suliniutit naammassiat

piffissami pilersaaruseriusumi imaluunniit siumut pilersaaruserifimmi aallartinneqarnissaat pilersaaruserineqarsimanersut naatsorsuineri immikkoortinneqarpoq.

2.2 SULINIUTIT TAMAKKIISUMIK IMALUUNNIIT ILAANNAKORTUMIK NAAMMASSISAT

Pilersaaruseriat ilaanit tamakkiisumik naammassissat ilaannakortumillu naammassissat uku erseqqissarneqarsinnaapput:

- Kommune Kujallip iluarsisanik eqqagassalerinermut maleruagassaliornera,
- siunissami Qaqortumi inissiivissap nakkutigisap aaqissornissaanut ingerlannissaanullu pilersaaruserineq, taanna Nanortalimmi Narsamilu aamma atorineqarsinnaassaaq,
- Nanortalimmi eqqagassalerivissamik pilersitsiniarneq,
- kommunimi eqqagassaleriviit sulisoqarnerulernerat kiisalu
- siunissami ikullaaveqarnikkut aaqqiinerit pillugit nuna tamakkerlugu perisusissiasamik inaarutaasumik aalajangiineq.

Eqikkaanermi suliniutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit naammassissat naliliiffigineqarsinnaapput suliniutaanersut Kommune Kujallermi allaffissornerinnakkut aamma kommunip aningaasaqarnikkut sinaakkutaasa atuuttut iluinni naammassineqarsinnanersut, suliniutaanersut Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaliiffigineqarnikut, suliniutaanersut annertunerusumik sanaartornikkut aningaasaliiffigisariaqanngitsut imaluunniit suliniutaanersut eqqagassalerinermut ingerlatseqatigiiffiup ESANI-p pilersinneqarneranit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit aalajangigaasut.

Suliniutip killiffia erseqqinnerusooq immikkoortoq 3-mi takuneqarsinnaavoq.

2.3 SULINIUTIT AALLARTINNEQANNGITSUT

Suliniutit uku arfinillit kisimik piffissap pilersaaruseriusup aallartinneranut pilersaaruseriikkat aallartinneqanngitsuupput:

- Nunaqarfinni anginerusuni eqqaavissuit ingerlanneqarnerisa pitsanngorsarnerat (2019-imi pilersaaruserineqarpoq)
- Nunaqarfinni minnerusuni eqqaavissuit ingerlanneqarnerisa pitsanngorsarnerat (2019-imi pilersaaruserineqarpoq)
- Nunaqarfinni eqqagassanik ulorianartunik tigooraaffimmi passussivissat
- (Nunaqarfinni) eqqagassat ulorianartut eqqaavissuarni inissiivinniittut torersarneqarnerat (2019-imi pilersaaruserineqarpoq)
- Eqqagassalerinermut kontomik pilersitsineq (allaffissornerikkut)
- (Illoqarfinni nunaqarfinnilu) ingerlatsineriit sulisunut sullissineriit najoqqutassaanik/ilitersuutissaanik sananeq (2019-imi pilersaaruserineqarpoq)

Nunaqarfinni suliniutinut tunngatillugu ingerlatsineriit sulisut taarserarnerujussuat nalinginnaasumik ajornartorsiutaasarpooq, tamanna eqqagassalerinermut suliaasaqarfinni suliniutinik nutaanik aallartitsiniarnermut kisianni aamma ingerlatsitsiinarniarnermut ajornakusoortitsisarpoq.

Tamatuma qaavatigut piffissap pilersaaruteqarfiusup ingerlanerani aaqqissuussaanikkut allannguisoqarpoq, taamaasilluni nunaqarfinni teknikkimut ingerlatsinerup akisussaaffittaa Teknikkimut Avatangisnullu Ingerlatsivimmiit nuutsinneqarluni. Tamannalu isumaqarpoq nunaqarfinni suliniutit naammassineqarnissaat isumannaarniarlugu allaffissornerikkut sulisunik aamma aningaasanik amerlanerusunik atuisoqarnissaa, allaffissornerikkut suliaasaqarfiit arlaqartut akornanni ataqatigiissaarisoqassammat.

Taamatuttaaq maluginiarneqassaaq – takussutissat tak. – suliniutit sisamat arfinilinnerisunit 2019-imi aatsaat naammassineqartussatut pilersaarutaammata.

Kommune Kujallup eqqagassalerinermut pilersaarutaa 2020-2031
Qupp.4 ukunannga 13

Eqqagassanik ulorianartunik tigooraavinnik pilersitsinermut tunngatillugu suliniutinik allartitsineq, nunaqarfinnilu eqqaavissuit eqqagassanik ulorianartunik torersaaffigineqarnissaat utaqqissunneqarsimapput eqqagassanik ulorianartunik passussinissamut pikkorissaanissat naammassineqarnissaata tungaanut.

Suliniutit taakku arfinillit arlaatigut Eqqagassalerinermut pilersaarut 2020-2031-mut ingerlateqqinneqarumaarput.

Suliniutip killiffia erseqqinnerusq immikkoortoq 3-mi takuneqarsinnaavoq.

3 SULINIUTINIK ATAASIAKKAANIK MISISSUINEQ NALILERSUINERLU.

Quppernani tulliuttuni suliniutinut ataasiakkaanut tunngatillugu killiffiit nalilersuinerillu atuarneqarsinnaassapput, taakku Eqqagassalerinermut pilersaarummi 2016-2027-ip anguniagaasa arfineq marlut ataanni nassuiarneqarnikuupput.

Ilutigisaanik aamma naliliisoqarpoq suliniutit ataasiakkaat qanoq 2020-2031-mi Eqqagassalerinermut pilersaarummi nutaami allangortillugit suliniutinulluunniit annertunerusunut ataatsimoornerusunullu ingerlateqqinneqarsinnaanersut.

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Suliniutip killiffia					Nassuiaatit
	Naammassis aq	Ilaannakortu mik	Suli aallartinneqa	Ingerlateqqi nneqassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 1: Innuttaasunut suliffeqarfinnullu qaammarsaaneq annerusoq						
Paasissutissiisarneq pillugu periusissiaq		x		x		Eqqagassalerinermut tunngasuni paasissutissiisarneq pillugu periusissialortoqarnikuungilaq Kisianni nutaanik suliniuteqarnerni imaluunniit aqqissuussinernik assigiingitsunik allannguinerni tamani paasissutissiisarneq eqqarsaatigineqartarpoq. Paasissutissiineq pillugu periusissiaq eqqagassalerinermut pilersaarutip nutaap saniatigut suliniutitut namminersortutut isikkoqassanngilaq. Kisianni paasissutissat tunngaviusutut allanneqassapput, eqqagassalerinermut tunngatillugu kommunip suliarisartagaanut atassusilerlugu.
Immikkoortiterisarneq pillugu paasititsiniaaneq		x		x		Kommunip nalilerpaa immikkoortiterisarneq pillugu paasititsiniaanermik suliniuteqarneq annertunerusinnaagaluartoq. Kisianni nunaqarfiit taakku sisamat eqqakkanik naqiterutitaarnikut piffissami pilersaarusiorfimmi innuttaasui ataatsimiisinnearput, innuttaasut eqqagassanik ikuallassinnaangitsunik immikkoortiterisarnissaat anguniarlugu. Taamatuttaaq igalaaminernut qillertuusannullu katersuiviit iliorarneqarneranut atatillugu suliniut nutaaq pillugu paasissutissiisooqarpoq. Tamaat isigialugu eqqagassalerinermut pilersaarummut tunngatillugu paasititsiniaalluni immikkut suliniuteqarfiusussat aalajangersimasumik annertussuseqartassaput. Taamaangikkaangat nutaanik immikkoortiterinissamut aqqissuussinernit aallartinneqaraangata paasititsiniaaneq ilaalluinnartassaaq.
Eqqagassat ulorianartut pillugit paasititsiniaanerit		x		x		Kommune Kujalleq eqqagassat uloriarnartut pillugit quppersagaaqqamik sananikuuvoq taanna INI A/S aqqutigalugu

					<p>siamarterneqartarpoq, kukkusumillu eqqakkanik passusisimasoqartillugu nassiunneqartartumik. Eqqagassalerinermut pilersaarummi nutaami suliniutitut immikkuullarissutut ingerlateqqinneqassanngilaq, kisianni eqqagassanik ulorianartunik tigusermi atortorissaarutunik nutaanik pilersitsisoqaraangat imaluunniit nutaanik aaqqissuussisoqaraangat allannguisoqaraangalluunniit ilaalluinnartassaaq.</p>
--	--	--	--	--	---

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Naammassisaq	Suliniutip killiffia				Nassuiaatit
		Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 2: Pinngortitamut najugaqarfinnullu asuli eqqaanerup unitsinnissaa						
Eqqiluutsuutitsinerup pitsanngorsarneqarnera	X			x		Kommune Kujallermi inoqarfinnik eqqiluutsuutitsineq ingerlaavartumik qitiutinneqartarpoq, aamma inuit suliffeqarfiillu eqqaminni eqqiluutsuutitsisussaannerminnik naammassinninngitsut akuttunngitsumik uparuaateqarfigineqartarput. Tamatuma saniatigut kommunip ukiut tamaasa upernaakkut saliinissaq pilersaarusiortarpaa; soorlu aamma paasititsiniaanerit Qujanaq aamma Saligaatsoq tapersorneqartarput. Suliniutinik ingerlatitseqqiinermi killiffimmut takussutissat naatsorsorneqarsinnaasut eqqarsaatigineqassapput, suliniut naammaginarsimanersoq pillugu nalilersuinissamat oqilisaataasussat.
Umiatsianik minnerusunik, biiliniq qamuterallannillu aserortisarnerit	x					Eqqagassalerinermut maleruaqqusani nutaani aserortisarnermut aaqqissuussineq ersareqqissaartumik nassuiarneqarnikuvoq, taanna kommunalbestyrelsimit ukiami 2019-imi akuersissutigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq tamatumalu kingorna decembarip aallartinnerani tamanut tusarniutigineqassaaq.

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Suliniutip killiffia					Nassuiaatit
	Naammassisaq	Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 3: Atuisut eqqagassanik immikkoortiterisarnerat						
Atoqqitassanik eqqaavinnik pilersitsineq (eqqakkat ulorianartut, igalaaminerit qillertuusallu)	x			x		2016-imi Qaqortumi Narsami Nanortalimmilu igalaaminernik qillertuusaniillu katersuivinnik ilioraasoqarpoq. 2019-imi Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaliissutinik tiguisoqarpoq, taakku kommunit illoqarfiini pingasuni eqqagassat ulorianartut katersorneqartarnerat innuttaasunut tikikkuminartunngortinneqarnissaanut misiliutitut suliniummut atortussaapput. Nunaqarfinni eqqakkanik katersuivinnik pilersitsineq suliniummut tassunga ilaangikkaluarpoq, kisianni suliniut eqqagassalerinermut pilersaarummut nutaamut ingerlateqqinneqassaaq, tassanilu nunaqarfiit ilaatinneqassapput.
Eqqagassat uumassusilinneersut immikkoortiterneqartarnerat <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinnineq</i>			x	x		Suliniut piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassineqarnissaa pilersaarutaavoq tassa imaappoq; 2019-ip kingorna. Eqqagassalerinermi pilersaarummi nutaami pingaarnersiorneqassaaq, eqqakkanik ikuallassinnaasunik assartuisarnermut pilersaarutit sivitsorneqarnerini.

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Suliniutip killiffia					Nassuiaatit
	Naammassisaq	Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 4: Ikuallaanerit pinngortitamut ajunngitsut ineriartortinneqassasut						
Qaqortumi ikuallaaviup iluarsartuunnera/nutaamik sananeqarnera	x				x	Ikuallaavik pioreersoq ataavartumik iluarsartuunneqartarpoq. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata Kujataani nutaamik ikuallaaviornissamut misissueqqaarnissamik suliniummik sanasoqarnikuuvoq. Maannakkulli kommunit ataatsimoorlutik ESANI A/S eqqagassalerinermut ingerlatseqatigiiffik pilersinnikuuaat, siunissami eqqagassat ikuallassinnaasut tamarmik isumagineqarfissaat, tamatumani nuna tamakkerlugu ikuallaavissat Nuummi Sisimiunilu pilersinneqassapput.
Ikuallaavik pillugu siunissamut ungasinnerusumut periusissiaq	x					Kommunit ataatsimut ingerlatseqatigiiffiannik pilersitsinermi eqqagassanik ikuallassinnaasunik passussisarnissamut periusissiaq aalajangerneqarpoq.
Eqqagassanik ikuallassinnaasunik assartuineq – Misilittakkanik aallerneq <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinninneq</i>		x		x		Kommune misilittakkanik arlariinnik pissarsisoqarpoq, kisianni RAL suliniummut aporfilersuullutik ajornartorsiutaasunik nalunaaruteqartuaannarpoq.
Eqqagassanik ikuallassinnaasunik assartuineq – RAL-imut isumaqatigiissuteqarneq <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinninneq</i>		x				Eqqagassanik ikuallassinnaasunik assartuinissamut ESANI A/S aaqqiissuteqartussaavoq. Kommunit eqqakkanik ukuningga assartuiniarsarigaangamik RAL ajornartorsiutinik nalunaaruteqartuaannarpoq, tamannalu kommunit eqqagassanik assartuisarnissamut suliniutaanut unittoortitsivoq.
Eqqagassanik ikuallassinnaasunik assartuineq – atortunut / annertussutsimut nalunaarsuisarnermut aningaasaliineq <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinninneq</i>		x		x		Nunaqarfinni sisamani Nanortalimmilu eqqagassanut naqiterutinik/poortuissutinik aningaasaliisoqarpoq. Narsami atortut taakku pigineqareerput. Nunaqarfinnut sinneruttunut kiisalu Qaqortumut atortut assiginik aningaasaliisoqassaaq.
Nunaqarfinni ikuallaavinnik iluarsartuussineq			x		x	Nunaqarfinni ikuallaaviit iluarsartuunneqassanngillat, eqqagasat ikuallassinnaasut siunissami ikuallaavissat arlaanut assartuunneqartalertussaammata. Kommune 2019-imi Namminersorlutik Oqartussaniit aningaasaliissutinik tunineqarpoq Igaliko-mi ikuallaavinnik

						pujoorfinillu piaanissamut atorpeqartussat. Tamanna aamma nunaqarfinni allani ikuallaaveqarfiusuni pissaaq, taamaasilluni illutaa eqqagassanut ikuallanneqarsinnaasunut angallassassanut toqqorsivittut atorpeqarsinnaassaaq.
--	--	--	--	--	--	---

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Suliniutip killiffia					Nassuiaatit
	Naammassisaq	Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 5: Eqqaavissuit salinneqassasut nakkutigisaasumillu eqqakkanik inissiisoqartassasoq						
Illoqarfinni eqqaavissuarnik allanut suliassanngortitsinerup kingunissaanik misissuineq <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinnineq</i>		x		x		Ataani eqqaavissuit allilernerqarnissaanut suliniummumut taaneqartumut oqaaseqaasiortoqarsimavoq ilaatigut eqqaavissuup ingerlanneqarnerata allanut suliassanngortinneqarnerani pitsaaqqutit ajoqqutillu nassuiaanneqarput. Oqaaseqaat ingerlatsinerup allanut suliassanngortinneqarnissaa qanoq aalajangiiffiqineqassaneraniq aallaaviulluarsinnaavoq.
Eqqaavissuarmut pilersaarut - Qaqortoq		x		x		Kommune 2016/2017-imi Qaqortumi eqqaavissuup allilernerqarnissaanut suliniummik sanavoq, ilaatigut inissiiviup nutaap aqqissuunneqarnissaanut kiisalu ingerlatsinerup pilersaarummut siunnersuutip suliniutissatut pilersaarutissaannik imaqluni. Suliniut kommunimi inissiiviit nakkutigisaasut pilersinneqarnissaanut suliniummumut nutaamut tunngaviliisussaavoq.
Eqqaavissuarnut pilersaarut – Narsaq aamma Nanortalik		x		x		Nanortalimmi atoqqitassaasivimmik pilersitsiniarneq aallartinneqarpoq, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutaat kiisalu kommunip nammineq 25 %-imik aningaasaliissuteqarnera peqqutigalugit. Immikkoortiterivinnik, naqiterussutinik poortuissutinillu pilersitsisoqarpoq. Narsami eqqaavissuaq ungalulersorneqarpoq killuussuarmillu pisisoqluni. Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummumut ilaatinneqalissalluni.
Eqqaavissuarnut pilersaarut – Nunaqarfiit <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinnineq</i>			x	x		Suliniut piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassineqarnissaa pilersaarutaavoq tassa imaappoq; 2019-ip kingorna.

						Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummut ilaatinneqalissalluni.
Allagartalersuineq	x					Kommune allagartanik atoqqitassanik sisamanik Danmarkimeersunik tigusaqarpoq.
Nunaqarfinni/nunaqarfinni anginerusuni eqqaavissuit ingerlanneqarnerinik pitsanngortitsineq			x	x		Alluitsup Paa-ni suliniutit aallartinneqarput kisianni kingusinnerusukkut unittoorput. Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummut ilaatinneqalissalluni.
Nunaqarfinni/nunaqarfinni minnerusuni eqqaavissuit ingerlanneqarnerinik pitsanngortitsineq			x	x		Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummut ilaatinneqalissalluni.
Anartarfiit imaannik eqqaavissuarnukaanqartarnerinik unititsineq					x	Anartarfilerineq kommunip imikoornermut tunngatillugu pilersaarutaanut ilaavoq.
Nunaqarfinni inuerunnikuni eqqaavissuit pillugit pilersaarut <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naamassinnineq</i>			x			Suliniut eqqagassalerinermut pilersaarummut nutaamut ingerlateqqinneqassanngilaq, suliniut piffissap pilersaaruteqarfiusup kingorna aatsaat atuuttussanngussamat (siusinnerpaamik 2032-imi).
Eqqaavinnut ingerlaarfiit pillugit takussutissiaq <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naamassinnineq</i>			x		x	Suliniut piffissami pilersaaruteqarfiusumi naamassineqarnissaa pilersaarutaavoq tassa imaappoq; 2019-ip kingorna. Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummut ilaatinneqalissalluni.
Sanaartornermit eqqagassat		x				Eqqagassalerinermut maleruaqqusani nutaani sanaartornermit eqqagassat pillugit aqqissuussinermik allattoqarpoq, taanna ukiami 2019-imi kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqarnissaa tamatumalu kingorna 2019-imi decembarip aallaqqaataata missaani tamanut tusarniutigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Sanaartornermit eqqagassat inissiivinni passunneqartarneri kommunip inissiivinnut nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniutaani ilaalernissaa naliliiffigineqarpoq.
Atortunik aningaasaliineq		x			x	Makkununnga atortussanik pisisoqarpoq: <ul style="list-style-type: none"> Narsami eqqaavissuarmi aserorterut. Illu immikkoortiterisarfissaq, balletsinut poortuut, Nanortalimmilu eqqaavissuarmi poortuutissaq.

					<ul style="list-style-type: none"> • Qaqortumi eqqaavissuarmi gummigedi. • Ungalut, sulisunut atortut, Alluitsup Paanilu eqqaavissuarmi assiaqut. <p>Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummut ilaatinneqalissalluni.</p>
Inissiviissanik nakkutigisanik pilersitsineq		x		x	<p>Kommune Kujalleq Nanortalimmi inissiiviit pitsanngorsarniarlugit suliaqalerpoq, Qaqortumilu inissiiviup nakkutigisaasup allilerneqarnissaanut aaqissuuneqarnissaanullu suliniutissatut pilersaarusiortoqarluni.</p> <p>Suliniut ingerlateqqinneqassaaq kommunimilu inissiviissanik nakkutigisaasunik pilersitsiniarluni suliniummut ilaatinneqalissalluni.</p>

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Naammassisaq	Suliniutip killiffia				Nassuiaatit
		Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 6: Eqqagassat ajornartorsiutaasut passussivissaqarfissaanik isumannaarinnineq						
Qaqortumi eqqagassanik tigooraaviup aaqqissorneqarnera		x				Toqqorsivik kiassagaangitsoq oqorsarneqarpoq immikkoortiterisarfittut atulerneqarnissaa siunertaralugu. Atortussat inissereerput, ingerlatsinermullu sulisut pissuserisartagaat kisimi sammisassaalerpoq. Kingulleq taaneqartoq nutaamik suliniuteqarfiussaaq, ilinniarnermik il.il. imalimmik.
Narsami eqqagassanik tigooraaviup avatangiisitigut akuersissuteqarfigineqarnera	x					Narsami eqqagassanik tigooravik avatangiisitigut akuersissuteqarfigineqarnikuvoq
Nunaqarfinni eqqagassanik ulorianartunik passussivissatut tigooraaviit			x	x		Nunaqarfiit amerlanersaani eqqagassanik ulorianartunik tigooraaviit pilersinneqarnissaat suli amigaataavoq. Taamaattumik suliniut tigooraavinnut tunngatillugu suliniummut nutaamut ingerlateqqinneqassaaq.
Eqqaavissuarni eqqagassat ulorianartut inissiivinniittut torersarneqarnerat (nunaqarfinni)			x	x		Kommune Kujalleq sulisut eqqagassanik ulorianartunik passussisarnissaanut ataavartumik pikkorissartinniartarsimavat, torersaanissaaq isumagisinnaaniassammassuk, kisianni KTI Jern og Metal-ip aningaasaatai atornerqarsinnaasartut ukiut tamaasa siunertamut allamut atornerqartarput. Suliniut ingerlateqqinneqassaaq, ilaannakortut ilai inissiivinnik nakkutigisaasunik, tigooraavinnik pilersitsiniarluni suliniutinut ilinniartitsinissamullu il.il. ilaatinneqalersinnaapput.
Eqqagassanik ulorianartunik aallarussuineq		x		x		Eqqagassanik ulorianartunik illoqarfinniit umiarsuakkut assartuinerit aalajangersimasukkut kisimik pisarput. Suliniut tigooraavinnut tunngatillugu suliniummut nutaamut ingerlateqqinneqassaaq.
Piniakkat sinnikui uumasullu toqungasut qanoq pineqarnissaannik aaqqissuussinermik pilersitsineq	x					Eqqagassalerinermut maleruaqqusani nutaani piniakkat sinnikui uumasullu toqungasut pillugit aaqqissuussinermik erseqqilluinnartunik peqarpoq taanna ukiaru 2019-imi kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Maleruaqqusat 2019-imi decembarip

						aallaqqaataata missaani tamanut ammasumik tusarniaassutigineqassapput.
--	--	--	--	--	--	---

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Suliniutip killiffia					Nassuiaatit
	Naammassisaq	Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
ANGUNIAGAQ 7: Pilersaarusionermik, allaffissornermik kiisalu ingerlatsineramik pitsanngorsaaneq						
Eqqagassalerinermut kontumik pilersitsineq			x	x		Suliniutip tungaviumik siunertaa tassaavoq suliniutitun/piareersaanernut annikinnerusunut kommunip missingersuusianaani immikkut atugassiisoqartassasoq aningaasanik taamaattunik tamatigut qinnuteqartoqartanngikkaluarluni. Suliniut suli pingaaruteqartut nalilernerqarpoq taamaattumillu eqqagassalerinermi aningaasalerinermut suliniummut nutaamut ingerlateqqinneqarpoq.
Paasissutissanik nalunaarsuineq - immersuiffissaq		x		x		Qaqortumi Nanortalimmilu eqqagassat eqqagassalerivinnukaaneqartartut annertussusaat nalunaarsuiffimmut immersorneqartarput. Narsami pappilianut nalunaarsuisarneq pisarpoq. Illoqarfinni pingasuni tamani pitsanngoriarfissaqarpoq; ilaatigut paasissutissat allamut atornerqartalersinnaapput, akiligassat allagartaasa anisinniarnernannut kisiat atornagit. Taamaattumik suliniut paasissutissanik nalunaarsuisarnermut suliniummut ingerlateqqinneqassaaq, taanna aamma kommunimi eqqagassat ingerlaarnerannik takunnissinnaanerulersitsissaaq.
Paasissutissanik nalunaarsuineq – Qaqortumi uuttuut		x		x		Kommune 2018-imi Qaqortumi uuttuummik pisiniarnissaminut Kalaallit Nunaata Namminersorlutik Oqartussaaniit aningaasannappoq, kisianni uuttuutit ikkussuunnissaanut aningaasartuutit (sanaartornermi sulisunut, matumani inaallagiamut) ilanngutinngitsoorsimallugit. 2019-imi taakkununnga aningaasaliissutissanik qinnuteqartoqarpoq kisianni kommune qinnuteqaammut tassunga itigartitsissummik pivoq. Suliniut taamaattumik utaqqiisaasumik uninngatinneqarpoq aningaasartuutit pisariaqartinneqartut nassaarineqarnissaata tungaanut. Taamaattumik paasissutissanik katersuilluni suliniummut qulaani taaneqartumut ilaaniilertussatut ingerlateqqinneqassaaq.

Eqqaavissuit tamarmik sulisoqartinneqarnerat		x				Kommune illoqarfiit eqqaavissuini sulisussamik ataatsimik atorfinitsivoq eqqagassanik takkuttunik misissuisartussamik aamma innersuussisartussamik. Kisianni sulisut ilinniarnissartik tassungalu tunngatillugu nammineq qanoq pisariaqartinneqartinertik paasissallugu amigaatigaat. Nunaqarfinni eqqagassalerinermut sulisunik ilitsersorneqartariaannarnik atorfinitsisoqarpoq.
Inunnut iluaqusersuutit	x					Suliniut ingerlateqqinneqassanngilaq, imarisai suliniutini allani ilaareertartussaammata ilutigalugu sulineri avatangiisit pillugit inatsimmi tamanna piumasaqaataammat.
Avatangiisitigut akuersissutit	x					Kommune Kujallermi eqqagassalerivinnut tunngatillugu avatangiisitigut akuersissutinik amigaateqartoqanngilaq. Suliniut ingerlateqqinneqassanngilaq, imarisai suliniutini allani ilaareertartussaammata.
Akinik nutaanik naliliinerit		x		x		Kommunit kattunneqarnerisa kingorna eqqagassanut suliasaqarfimmi akigititat assigiissarnissaat ineriartorteqqinnissaalu ataavartumik sulissutigineqarput. Kisianni akigititat qanoq akiviutiginersut pillugu tamakkiisumik isiginninnerunissaq suli amigaataavoq aammattaaq akigititat nalunaarsorneqarnerini naammattumik ammasuunissaq. Suliniut taamaattumik eqqagassalerinermut aningaasaqarnermi suliniummut nutaamut ingerlateqqinneqassaaq.
Ingerlatsinermut sulisut malitassaannik ilitsersuutissaannillu suliaqarneq			x	x		Suliniut suliniummut nutaamut ilaannakortumik ingerlateqqinneqassaaq, ingerlatsinermut sulisut ilinniarnissaanik qitiutitsissalluni.
Eqqakkanut nalunaarut nutaaq naapertorlugu eqqagassalerinermut maleruaqqusanik nutarterineq	x					Eqqakkanut nalunaarummik nutaamik suli takkuttoqaqqinngilaq. Kommune taamaattumik maleruaqqusanik nutaanik sanavoq 2015-imi ukiami missingiut tusarniutigineqartoq aallaavigalugu.
Nakkutilliineq	x					Eqqagassalerivimmi nakkutilliineq kommunip allaffissorlutik avatangiisilerisutinut nalinginnaasumik ilaaginnarpoq. Suliasaqarfimmi 2017-2019-imi immikkut ittunik isumalluutunik pilersitsisoqarpoq, suliniutinik suliaqartartussamik atorfinitsisoqarmat. Atorfinitsineq Namminersorlutik Oqartussanit aningaasaliiffineqarpoq.
Illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni suleqatigiinneq annertunerusoq <i>Piffissami pilersaaruteqarfiusumi naammassinnineq</i>			x			Aaqqissuussaannikkut kommunip nunaqarfinni eqqagassanik ingerlatsinera Teknikkimut Avatangiisinullu Ingerlatsivimmiit kommunip nunaqarfinnut tunngatillugu allaffissornikkut

					<p>suliassaqarfianut nuutsinneqarpoq, tamannalu maannakkut pisortaanerup tulliata ataaniippoq. Eqqagassalerinermut tunngasuni illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni suleqatigiilluni suliniutinut pilersitsisoqasatillugu suleqatit amerlanerusut ilanngunneqartariaqalernerinik tamanna nassataqarpoq.</p>
Ingerlatsiviit nukittorsarneqarnerat		x			<p>Qulaani allassimasoq tunngavigalugu eqqaavissuarni sulisut amerlatsinneqarnikuupput. – siuliani takuuk.</p>

Politikkikkut anguniakkat/Suliniutit	Suliniutip killiffia					Nassuiaatit
	Naammassisaq	Ilaannakortumi k	Suli aallartinneqann	Ingerlateqqinne qassaaq	Soqanngilaq	
Misiligutitut suliniutit						
Eqqakkanik naggorissaasioorneq			x	x		Suliniut piffissap pilersaarusiortuup 2016-2019-ip naanerani naammassineqarnissaa pilersaarutaavoq. Eqqagassalerinermi pilersaarummi nutaami pingaarnersiorneqassaaq, eqqakkanik ikuallassinnaasunik assartuisarnermut pilersaarutit sivitsorneqarnerini.
Anartarfilerinermi aqqiissutissanik misileraaneq					x	Anartarfilerineq kommunip imikoornermut tunngatillugu pilersaarutaanut ilaavoq.